

OSZK
32.689

MACZKÓ ÚR

ÚJABB UTAZÁSAI

IRTA

SEBŐK ZIGMUND

SINGER ÉS WOLFNER IROD. INT. R. T. KIADÁSA BUDAPESTEN

Kis Hármak skerelel

Börsi menij

Miskola, 1930. XII. 24.

MACKÓ ÚR ÚJABB UTAZÁSAI

MACKÓ ÚR A BALATONON
MACKÓ ÚR BUDAPESTEN
MACKÓ ÚR ÚTON

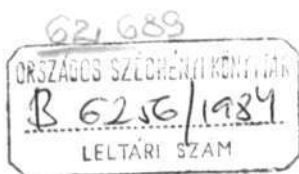
IRTA
SEBŐK ZSIGMOND

MÜHLBECK KÁROLY RAJZAIVAL

ÖTÖDIK KIADÁS

BUDAPEST
SINGER ÉS WOLFNER IRODALMI INTÉZET R.-T.
KIADÁSA

Fenntartunk minden jogot.

Mackó úr a Balatonon.

— Készen vagytok, bocsok? — kérdezte Mackó úr, kezébe véve esernyőjét, mely nélkül sohasem szokott útra kelni, míg a Pista inas a táskát vitte a kocsira.

— Mackó bácsi, a Zebi, — nyafogott Dorka, az egyik bocs.

— Nem igaz, Mackó bácsi, a Dorka! — vágott bele Zebulon, a másik bocs, huga szavába.

Mackó úr haragosan fordult a bocsok felé.

— Mit Zebi? Mit Dorka? Azt kérdem, elkészültetek-e már?

Kisült, hogy egyik sem öltözött még föl tisztességesen, mert Zebi a Dorka fülét cibálta, Dorka pedig a Zebi ábrázatát karmolázta.

— Ha ebben a minutumban föl nem öltözködtök, — dörögte Mackó úr, — itthon hagylak benneteket!

A bocsok, Cammogó szomszéd csemetéi, erre nyakrafőre magukra kapkodták a ruhájukat.

Mackó úr a Balatonhoz készül és erre az útjára magával viszi Zebulont és Dorkát is. Sokat utazott, sokat látott, tapasztalt már, de a Balatont, a magyar tengert még nem látta. Pedig azt illik megnézni. Almaszüretig van még ideje és ezt fölhasználja arra, hogy a Balatonhoz ránduljon.

A bocsok hamarosan elkészültek, a tekintetes úr föltelepedett a kocsira, Zebulon és Dorka is fölgráhtak, a hűséges cselédek szerencsés utat kívántak s az utasokat elnyelte az út pora. A koci tovarobogott.

A legközelebbi vasúti állomáson Mackó úr a bocsokkal fölszállt a vonatra, azzal az elhatározással, hogy addig meg nem szakítja utazását, míg a Balatonhoz nem ér.

Sokáig utaztak, Budapesten is voltak, de csak a keleti pályaudvarban, ott is csak annyi ideig, hogy leszálltak a vonatukról és felültek egy másik vonatra, amely a Dunán keresztül elvitte őket Kelenföldre, ahol ismét egy harmadik vonatra ültek.

— Ez a vonat egyenesen a Balatonhoz megy? — kérdezte Mackó úr.

— Egyenesen oda!

Hála Istennek! Már fáj a derekam a sok átszállástól. Upre, bocskok.

Zebulon és Dorka föntermettek a vonaton, mely alig hogy megindult, minden percben kidugták a fejüket az ablakon.

— Látod-e már, Zebi, a Balatont?

— Még nem, Dorka.

— Eressz engem is az ablakhoz!

— Nem eresztelek. Én akarom először látni a Balatont. Dorka az ablakhoz tolakodott és kidugta a kis buksiját.

— Eredj innen, — dohogott Zebulon, — mert lelöklek.

— Majd belekapaszodom az orrodba!

Potty! Zebulon letaszította Dorkát, Dorka magával rántotta Zebulont s mind a ketten a szőnyegen hemperegtek.

— Irgum, burgum, — dörmögött Mackó úr, — mit műveltek, bocskok?

— Mackó bácsi, a Zebi! — pityergett Dorka.

— Mackó bácsi, a Dorka! — bömbölt Zebulon.

— Ej, ilyen, olyan, amolyan boccsai! — pattogott Mackó úr. — Tüstént kiteszlek benneteket a gyöpre, ha rendesen nem viselitek magatokat!

Erre elhallgattak a bocskok s most már fölváltva örködtek az ablaknál. Zebulon egyszerre diadalmasan fölkiáltott:

— Itt a Balaton! Én láttam meg először!

Mackó úr kinézett az ablakon és ezt dörmögte:

— Mindjárt kapsz egy barackot a buksidra, golyhó! Hiszen ez csak pocsolya!

Dorka nevetett.

— Zebike, vigyázz, beleesel a Balatonba, hahaha!

Jó darabig ment még a vonat és Dorka, aki éppen az ablaknál volt, ujjongva fölkiáltott:

— Itt a Balaton! Jaj, de nagy víz!

— Hol, hol? — kiabált Zebulon. — Hadd látom.

Fölmászott a padra, kitekintett, aztán kitört belőle a hahota.

— Bruhaha, bruhaha, hol a Balaton? Nincs sehol! Mackó bácsi, adjon hamar egy barackot Dorkának.

Mackó úr is kikukkantott az ablakon s ő sem látott egyebet sárga földnél, mely meredeken magaslott a vonat két oldalán.

— De én láttam a Balatont! — bizonykodott.

— Talán kiitta a liba, vagy elvitte a Bodri, — csúfolódott Zebulon.

Dorkának pedig igaza volt. A vonat itt magas domboldalak közt halad, de egy helyen pár percre elének tündököl a Balaton ragyogó víztükre, hogy ismét eltűnjék. Nemsokára azonban ismét látni lehetett a hatalmas tavat.

Előttük csillogott a Balaton.

— Ugy-e, jól láttam? — ujjongott Dorka. — Ugy-e nem itta ki a liba?

Óh, be szép a Balaton! Mint valami óriási ezüstlap terül el partjai közt. De mit mondok? Dehogy ezüstlap! Száz színben játszik a vize. Egyszer úgy ragyog, mint a folyó ezüst, másszor világoszöld, mint a napsütötte friss fű, hogy nemsokára szelid halványkék színben hullámozzon feléd, mint szélről lengetett katángvirág színű selyemszőnyeg. A hosszát a szem nem éri be, csak ha szélteben nézi, látja homályosan kéklenni a tulsó partot.

— Olyan, mint Fiuménál a tenger, — mormogta Mackó úr.

A tó vizén, nagy messze, valami fehérség mozgott.

— Nini, egy fehér torony úszik a Balatonon! — kiállt föl Zebulon.

— Te csacsi! — mosolygott Mackó úr. — Hiszen az vitorlás csónak, a fehér vitorláját nézed toronynak.

A tekintetes úr már megjárta a tengert, ismerte a tengeri alkalmatosságokat.

A vízben, a parthoz közel, gólyák álldogáltak fellábon. Dorka kikiáltott:

— Kelepelő pajtik, jó napot!

A vonat egyszerre megállt s behallatszott a kalauz szava:

— Siófok!

Mackó úr úgy elmélázott a Balaton tündérszép látványán, hogy e hangra mintha álomból ébredt volna föl.

— Kiszállni, bocsok, egy-kettő! — kiáltotta.

Fölkapta a táskát, az esernyőt és leszállt a vonatról. A bocsok követték. Mackó úr kiadta a jelszót:

— Előre a Balatonhoz!

A táskát átadta egy szolgának, hogy vigye a vendéglőbe, aztán szapora lépéssel loholtak a Balatonhoz. Útjukban gyönyörű viilák emelkedtek, de ők most nem nézegették azokat, hanem siettek a tópartra.

Mikor leértek és rátértek egy hosszú földnyelvre, mely benyult a vízbe, meglepetve álltak meg.

A Balaton fodros hullámaiban száz meg száz gyermek és felnőtt fürdött. Valamennyien piros, kék, fehér úszóruhában voltak és nevetve, sikongatva lubickoltak a vízben. Itt-ott egy csomó gyermek körben állt, összefogózva és nagy zajjal taposta a vizet.

Mackó úr, mikor egy darabig nézte a fürdőket, így szólt:

— No bocsok, szeretnétek fürdeni?

Zebulon összerázkódott. A golyhó félt a víztől és hugára sandított.

— Talán a Dorka szeret fürdeni, — szólt.

— Én nem, — tiltakozott Dorka. — De talán a Zebike.

Ohó, gyöngyeim, — mosolygott Mackó úr, — ha már eljöttünk a Balatonhoz, meg is fürdünk ám! Aki nem megy a vízbe szép szerével, megfogom a gallérját és belemártom.

A bocsok ijedten húzódtak el Mackó úrtól és félénken bámultak a Balaton hatalmas, de nyájasan hívogató víztükrére.

— Jertek, jertek fürdeni, lubickolni hullámaimba! — intett vissza a Balaton. — Én úgy elringatlak habjaimon, mint a bölcsőben nyugvó csecsemőt a dajkája és úgy megmosdatlak titeket, hogy Tányértalpúné asszony sem különben!

Mackó úr összezsapta a bokáját:

— Egyet mondok, kettő lesz belőle: megfürdünk! Nagy a hőség, nekünk még bundánk is van a ruhánk alatt, jó lesz kicsit hűtözni a vízben. Egy, kettő, vessétek le a ruhát!

Mackó úr mindjárt lerántotta a kabátját. Abban a percben mellette termett egy fürdőszolga.

— Miért veti le, bácsi a kabátját?

— Miért? Furcsa kérdés ez itt a Balaton partján. Nem találná ki, barátom?

— Nem szeretem a találós mesét.

— Nem? No, hát megmondom. Itt van, la, a felelet, fürdeni akarok.

A szolga fejét rázta.

Csakhogy nem szabad ám jegy nélkül fürdeni.

— Nem?

— Nem bizony; hanem tessék jegyet váltani, aztán bemenni a kabinba, ott levetkezni, aztán öltön magára fürdőruhát és úgy jöjjön ki, mert mezítelenül nem szabad fürdeni.

— De kérem, — akadékoskodott Mackó úr, — hiszen van nekem fürdőruhám a felső gúnyám alatt.

— Ugyan?

— Igen bizony. Barna színű és jó vastag. Együtt születtem én avval.

A fürdőszolga nevetett.

— Látom már, hogy szeret uraságod tréfálni, — mondotta s hozzátette: — Hát csak tessék jegyet váltani szaporán, itt a parton nem szabad levetkőzni!

Mackó úr megváltotta maga és a bocsok számára a jegyet, aztán bevonultak a kabinba, ami alatt egy kis szoba értendő.

Nemsokára megnyílt a kabin ajtaja — és roppant hahota verte föl a Balatont. A fürdő gyerekek mind a kabin elé gyültek és torkuk szakadtából kacagtak.

A kabin ajtajában ott állt Mackó úr — fürdőruhában.

Mondhatom, csinos alak volt.

A gyerekek, akik csak most vették észre, milyen vendég érkezett Siófokra, ujjongva kiabálták:

— Mackó úr, Isten hozta! Jöjjön hamar a vízbe, hadd buktassuk meg!

A tekintetes úr egy-két lépést tett is előre, aztán hátrafordult:
— Zebulon, Dorka, menjetek ti előbb a vízbe!

Mackó úr mögött kucorogtak a bocsok, akik szintén fürdőruhában voltak.

— Nini, Zebike és Dorka is eljöttek Siófokra! — hangzott ismét a gyerekek ujjongása. — Jó napot, bocsok! Gyertek a vízbe!

A kis mackók azonban nem nagyon igyekeztek a lépcsőkhöz, melyeken a Balatonba lehetett szállni. A bácsi mögé húzódtak, Dorka pedig folyton leguggolt.

— Menjen Dorka előre! — mondotta Zebulon.

— Bácsi, a Zebike menjen előre! — kiáltotta Dorka.

Mackó úr nyakonsípte mind a két bocsot és így dörmögött:

— Majd mentek mindketten egyszerre ... potty!

Nagy csobbanás, sivalkodás hallatszott: a bocsok belerepültek

a vízbe. Szegénykék kissé prüszköltek és kapálóztak, de mivel a víz ott nem volt mély, talpra álltak és csakhamar vígan lubickoltak a habokban.

— Mackó úr, jöjjön már maga is a vízbe! — biztatták a gyerekek, a tekintetes urat, aki a hívásra meg is indult a lépcsőnek és két lépést tett lefelé, de aztán gondolkozva megállt. A féllába hegyét belemártotta a vízbe.

— Brr, hideg! — mondotta, visszakapva a lábát.

— Dehogy hideg, Mackó bácsi, nagyon meleg, nézze csak!

A gyerekek jókedvűen locsolni kezdték Mackó urat. Mondhatom, hogy ilyen öntözésre a legöregebb tűzoltók sem emlékeznek.

Az égő házat is el lehetett volna oltani vele... Háttal is fordított ám Mackó úr és a kabin felé menekült.

— Hahaha, hahaha!

A gyereksereg nevetett, majd újra csalogatni kezdte a vitéz tányértalpút.

— Mackó bácsi, jöjjön vissza, nem locsoljuk meg többé!

A tekintetes úr erre óvatosan leereszkedett a vízbe.

— Ugy-e nem hideg? — kérdezték a gyerekek.

— Nem... Juj!

Hátulról hatalmas vízszög zuhant Mackó úr nyaka közé. Az így megtisztelt úr megfordult és még látta, amint Zebike hirtelen a víz alá bukik. Ej, a gézengúz! Ő volt a tettes.

A gyerekek most körülfigták Mackó urat, összefogóztak és a vizet taposva ezt énekelték:

Vékony deszka-kerítés,
Jaj, de karsu teremtés!

A dal többi sorát elfojtotta a nevetés. Már igaz, nagyon karsu legény volt ő kigyelme! Mackó úr nem orrolt a csúfolódó nótáért és hahotáért, hanem jókedvüen lubickolt a többiekkel.

Mikor megelégelte a fürdőt, a bocsokkal együtt felöltözött és tovább sétált a Balaton partján.

— Úgy érzem magamat, mintha fecskemadár volnék, — mondotta a tekintetes úr. — Amióta megfürödtem a Balatonban, azóta érzem magamat ily könnyünek. Hej, nincs párja a Balatonnak!

Esteledett. A Balaton tulsó partján lefelé szállt a nap. Vértiros volt nyugodni készülő tányéra és pirosra festette a tihanyi félszigetet, a tihanyi apátság tornyait, a Balaton vizét.

A part közelében halászcsónak úszott. Mackó úr bekiáltott:

— Jó estét, halászlegények!

— Adjon Isten az úrnak is!

— Balatoni halászok, nem vennének föl bennünket is a csónakra?

— De szívesen. Tessék beszállni!

A csónak a parthoz közeledett s Mackó a bocsokkal beszállt. A legények megfogták az evezőt s a csónak tovább siklott a hullámokon.

A nap közben alászállott teljesen és sötétség borult a Bala-

tonra. A tulsó part teljesen eltűnt s a víz végtelennek tetszett. Az ég tele volt csillaggal. Szép csöndesen fölkelt a hold is és fénye megezüstözte a Balatont.

A partról zene és ének hallatszott. Ezt énekelték:

Hullámzó Balaton tetején
Csónakázik a halászlegény...

A halászok is rágyújtottak egy nótára, mely úgy ringott a vizen, mintha ezüst- és aranycipellős tündérek táncolnának rajta és vernék össze a bokájukat. A parton elhallgatott az ének és mindenki a halászok nótájára figyelt.

Hej, szép az est a Balatonnál!

A nóta elhallgatott. A halászok kivetették a hálót. Csönd borult az egész Balatonra.

— Veszteg maradjatok! Elzavarjátok a halacszkákat!

Ezt Mackó úr dörmogte s az intés a bocsoknak szólt, akik a csónak szélén egymást lökdösték.

— A Zebi!

— A Dorka!

— Csönd! Aki egy mukkot mukkant, a cápának dobom vacsorára.

A bocsok meghökkentek. Cápa? Vajjon mi az? Zebi suttogva meg is kérdezte.

— A cápa, öcskös, — felelt Mackó úr, — akkora, mint egy hajó, a szája, mint egy hordó, a rossz bocsot úgy bekapja, mint egy szilvát vagy barackot.

Cápa, persze, nincs a Balatonban, Mackó úr csak ráijesztett a bocsokra, de mégis elért annyit vele, hogy a dirmegő-dörmogő familia két lármás csemetéje elhallgatott. Jó darabig csöndben lebegett a vízen a csónak. A csillagok és a hold fénye a hullámokban fürdött; a holdnak a part felől sok versenytársa akadt: nagy villamos gömbök szórták tejfehér fényüket az éjszakába.

Mackó úr egyszerre fölkiáltott:

— Nini, ott messze, messze száz meg száz csillag leesett az égről a Balatonra!

Zebulon fölvihogott.

— Bácsi, — susogta, — csönd, elszaladnak a halacszkák!... A halászok Mackó bácsit dobják majd vacsorára a cápának!

Mackó úr barackot adott a csúfolódó bocsnak, a halászgazda pedig így szólt:

— Nem csillagraj az, uram, hanem fürdő. Fürednek hívják. Nem is a Balatonon van az, hanem a parton, a Balaton túlsó partján.

— Az hát az a híres Balaton-Füred? — kérdezte Mackó úr.

— Az bizony.

— Oda is elmegyünk. Megnézzük a csillagfényes, tündöklő Balaton-Füredet is.

A halászok nemsokára húzni kezdték a hálót. A vízben egyszerre lubickolás, csapkodás hallatszott, mintha apró állatok menekülni akarnának.

— Ohó, a halacszkák! — szólt Mackó úr. — Hó, kis kopoltyúsok, megcsíptek, ugy-e benneteket?

— Szegénykék! — sajnálkozott Dorka.

Mackó úr nevetett.

— Nekem is fáj a szívem értük, Dorkám, de a gyomrom örvend a pompás balatoni fogasnak, amit ma vacsorázni fogunk. Gyere csak, drága fogasom, a fogamra!

Zebike csodálkozott.

— Fogas van a Balatonban? — kérdezte. — Ki akasztja ott arra a kabátját?

— Hehehe, te füles! — nevetett a tekintetes úr. — Hiszen a balatoni fogas hal!

— Hahaha, Zebikém, — kacagott Dorka, — akaszd rá majd a fogasra a kalapodat!

Zebulon röstelkedett tudatlanságán és a csónak túlsó végére húzódott. Belenézett a vízbe.

— Azért is én fogom meg az első halat! — gondolta.

A háló mind összébb szorult s a bugyborékolás, mozgás egyre nagyobb lett a vízben. Egyszerre fölkiáltott az egyik halász:

— Tyűh! De nagy hal került a hálóba!

A hálótól befogott vízben roppant hullámvás támadt. Egy nagy test vergődött benne.

A halászgazda fölkiáltott:

— Fogjuk meg jól, legények, a hálót, mert kicsúszik a kezünk-ből! Vajjon miféle hal lehet ez?

— Talán a cápa, — rebegte félénken Dorka.

Mackó úrnak is az jutott az eszébe, hogy tréfája valóságra válhat.

— Lehet, hogy a cápa, — mondotta. — Én már fogtam egyet.

— De nem ám a Balatonban, — szolt a halászgazda. — A Balatonban nincs cápa.

Egy rántásra fölszínre került a nagy hal és Mackó úrra vizesen és fulladozva rábámult — Zebulon úrfi.

Mackó urat ez a látvány annyira meglepte, hogy csak ennyit tudott mondani:

— Kukk, Zebike!

Aztán fülön fogta a balatoni cápát és beemelte a csónakba. A szegény újmódi cápa végigterült a csónakban és keservesen lihegett.

— Ördögös boccsa, hogy kerültél a vízbe? — förmedt rája a tekintetes úr.

Zebike nem tudott felelni, csak bámult Mackó úrra. Dorka a kezét tördelte.

— Istenem, Istenem! — siránkozott. — Hogy estél, Zebikém, a vízbe? Hiszen itt ültél mellettem! Óh, jaj!

A halászgazda odaszolt Mackó úrnak:

— Sok vizet ivott az úrfi. Emelje föl, nagy jó uram, a lábánál fogva és csapja egypárszor jól hátba!

— Igen? — mormogta Mackó úr. — Én is éppen ezt akartam. Gyere csak, Zebikém!

A lábánál fogva a levegőbe kapta a boccsot és úgy hátba puffantotta, hogy akkorát szolt, mint a nagy dob. A víz csak úgy dölt Zebikéből.

— Ugyancsak sok vizet szívott magába a lurkó, — mondotta Mackó úr.

Az ötödik puffantásra megszólalt Zebulon.

— Jaj! Mackó bácsi, ne csak engem, hanem a Dorkát is!

Mackó úr letette a boccsot.

— Most már jól van. Most már kutyabaja a fickónak!

A halászat végeztével a halászok kikötöttek és tüzet raktak a parton. Bográcsba vizet mertek, abba halat tettek és halászosan elkészítve a tűz fölé akasztották. A bográcsban halászlé főtt, melynek illata csakhamar megcsiklandozta Mackóék orrát.

A vendégszerető halászok Mackóékat is meghívták a vacsorájukra.

Zebike a tűz közelébe kuporodott és vizes gúnyáját szárítgatta. Egyszerre ordítózva fölugrott és a Balaton felé rohant.

— Hova, Zebulon? — kiáltott utána Mackó úr.

— Ég a ruhám, Mackó bácsi! — felelt a boc.

Belehempergett a vízbe és kárvallott ábrázattal tért vissza a tűzhöz.

— Eloltottam a tüzet, — mondotta dideregve. — Most elülről kezdek... megint száríthatom a ruhámat.

Mackó úr tréfálkozva szólt:

— Adjuk oda a balatoni cápának a balatoni fogast: hadd akassza rája száradni a gúnyját!

Mindnyájan nevettek, csak Zebike arca volt savanyu.

A halászlé megfőtt s pompás halvacsorában volt Mackóéknak részük. Óh, be pompásan ízlett! Mackó úr kijelentette, hogy ilyen jól nem ízlett neki a vacsora se a Tisza partján, se a tenger partján...

A vacsora után elbúcsúztak Mackóék a halászsoktól és visszaballagtak Siófokra, ahol barátságos vendéglő, nyájas szoba és puha ágy várta őket.

Reggel korán fölébredtek és kinéztek az ablakon.

Szinte elkáprázott a szemük attól, amit láttak.

Előttük hullámozott reggeli pompájában a Balaton.

Óh, be szép reggel a Balaton! Ha éjjel tündéralmot álmodtál és reggel kinyitván szemedet, kitekintesz az ablakon a Balatonra, így kiáltasz föl:

— Szépet álmodtam az éjszaka, de a Balaton szebb annál is! Nem lehet olyan szépet álmodni, mint amilyen reggel a Balaton!

Tiszta kéken mosolyog a hatalmas víztükör az emberre. A túlsó parton a tihanyi félszigetet és kéttornyú templomát aranyeső önti el. A fiatal nap hinti ezt az aranyáldást a partra és a vízre. A fényes víztükrön fehérszárnyu nagy madarak úsznak. Itt is egy, amott is egy! Mik azok? Hattyuk? Nem. Vitorlás hajók azok, melyek sebesen repülnek a friss reggeli szélben... A hullámok halkan emelkednek. Bukdácsolva repül a levegőbe néhány nagy madár, melyek folyton a vízre sandítanak s olykor lecsapnak. Sirályok ezek, melyek reggelire, apró halra vadásznak. A parton ezernyi fecske csicsereg.

A túlsó part a reggeli ködfátyolból kedvesen mosolygott elő. A tihanyi félsziget, mely oly messzire benyúlik a Balatonba, hogy úgy tetszik, mintha kétfelé osztaná, nyájasan nézett át. Magas, hatalmas hátán ünnepélyesen emelkedtek az apátsági templom tornyai. A félszigettől jobbra nagy sárga és fehér foltok látszottak zöld keretben. Amint a köd oszlott, Mackó úr megjegyezte:

— Ni, hisz azok a sárga és fehér foltok odaát házak, a zöld keret pedig liget. Vajjon miféle szép város lehet az?

— Nem emlékszik, Mackó bácsi, mit mondott tegnap a halász?
— kérdezte Dorka.

— Mit mondott?

— Hogy ott van Balatonfüred, a híres fürdőhely.

Mackó úr fölkiáltott:

— Eszem a zúzát, hucigám, de jól az eszedben tartottad! Hát arra emlékszel-e, hogy én mit feleltem rája?

— Azt felelte Mackó bácsi, hogy mi is megnézzük Balatonfüredet.

— Úgy van, hucigám! Most reggelizünk, aztán hajóra ülünk és átvitorlázunk a Balatonon Füredre.

A bocsok megszeppentek.

— Átmegyünk ezen a nagy vízen, ezen a tengeren? — rebegették.

— Tengeren? Mi ez a tavacska a tengerhez képest?

— Tavacska? — álmélkodtak a bocsok. — Hiszen ez a magyar tenger és nem látni se végét, se hosszát.

Mackó úr gögösen kidüllesztette a mellét.

— Magyar tenger? Hehehe! Tenger ám a somogyi és a zalai halászok szemében, de nem Mackó Muki, a híres, nevezetes, tengerjáró utas szemében! Nekem a Balaton csak tavacska, holmi kis pocsolya.

Büszkén nézett végig a víztükroön, mely a reggel fényében már tízféle színben pompázott: az alapszíne szürkés-kék volt, a parton ezüstsáv szegte be, egyes helyein hosszú sötétkék és világoszöld foltok látszottak, más helyen millió barna, violaszín és vöröses színű habocska ringott, mintha ott nagy raj tündérke lubickolna. A felhők néhol sötét árnyékot vetettek a vízre.

A távolban vékony füstszalag gomolygott.

— Nini, füstölög a Balaton! — kiáltották a bocsok.

Mackó úr ellenzőt csinált a kezével a szeméhez s így szólt:

— Az a füst hajó kéményéből száll. Jön a balatoni hajó! Siesünk reggelizni, hogy el ne késsünk a hajóról.

Reggeli után Mackó úr újra kinézett a Balatonra.

— Ejnye, mákos patkó! — mormogta, — az a hajó még most is

oly kicsi, mint valami szarvasbogár. Még mindig messze van. Hm, úgy látszik, szélesebb a Balaton, mint gondoltam, mert sokáig jut át rajta a hajó.

Jó félóra eltelt, mikor éles bűgás jelentette, hogy a hajó kikötött.

— Hahaha, úgy bűg ez a hajócska, mint a tengeri hajó, — nevette Mackó úr. — A kis pincsi utánozza a hatalmas komondort. Talpra, bocskok, hajóra szállunk! De hova lett a hajó?

Mackó úr bámulva nézett szét. A hajó eltűnt; a parton seholsem látszott.

Lement a vendéglőből s a hajót zöld lombok közt egy kis csatorna torkolatában lelték meg. Ez a Sió, mely Siófoknál ömlik ki a Balatonból. Itt volt a kikötő is.

Mackó úr nagyon lenézte a balatoni hajót.

— Szervusz, dióhéj, — kiáltott rája. — Csinos kis portéka vagy, amint látom. Tud meg, picike, hogy Mackó Muki, a híres tengerjáró utas ül a hátadon. Szépen lubickolj a vízen!

Beszálltak. Mackó úr leereszkedőleg köszöntötte a hajóskapitányt és a matrózokat.

— Adjon Isten, jó napot, barátim! Lesz-e viharunk?

Mackó úr ezt tréfásan kérdezte, a kapitány azonban komolyan felelt:

— Viharunk nem lesz, de azért alighanem háborogni fog a Balaton.

— Háborogni? Ejnye, be jó! — mormogta kedvtelten Mackó úr. — Képzelem, hehehe, hogy ingunk-bingunk! Nekem már az inamba szállt a bátorságom, hahaha!

Majd hangosan hozzátette:

— Miről gondolja, kapitány uram, hogy háborogni fog a Balaton?

— A színéről.

— Furcsa. Miért a színéről?

— Mert zöldes. A zöld szín azt jelenti.

Mackó úr a vízre nézett s észrevette, hogy a víz halványzöld színűvé változott. Föltekintett az égboltra, melyen csak néhány fehér báránnyelű úszott, különben tiszta volt. Mosolyogva szólt:

— Hiszi a piszi, kapitány uram, hogy a Balaton háborogni fog. Hiszen olyan tiszta az ég, mint a tükör. Se felhő, se szél! Ohó, Mackó Muki ért az ilyesmihez!

A kapitány nem felelt. Mackó úr leült a fődélzetre, pipára gyűjtött és türelmesen várakozott az indulásra. A bocskok melléje húzódtak.

— Ez a Siófok is szép fürdőhely, — gondolta Mackó úr, amint

szeme a parton révedezett. — Ez a nagy szálló, itt lenn a parton, hatalmas épület. A zöld lombok közül sok csinos villa kukkant ki. A Sió partja nagyon kedves, a sétaút is szép. Hát még a fürdő! Ni, már a vízben lubickol néhány fiú! Ej, pajtások, de frissek vagytok! Szóval, kellemesen lehet nyaralni, fiúk, lányok, Siófokon! Ej, te pajtikám, de messzire beúsznál a Balatonba! Nem félsz, hogy elsodor a víz? Hahaha, most látom, hogy csak övig ér ott is. Ejnye, be különös víz ez a Balaton! Az ember megy, megy befelé, azt hiszi, mindjárt bukába ér és kisül, hogy övig ér.

Amíg Mackó úr imígy nézelődött, a hajó megtelt utassal és az-

tán megindult. Csakhamar a sík vízen voltak és gyorsan haladtak előre.

Mackó úr csendesen pipálva sétált a födélzeten. Egyszerre három jajszó hallatszott.

— Jaj, jaj — jaj, irgum, burgum!

Az első két jajszót a bocskok hallatták, kiknek összecsapódott a fejük, a harmadikat a tekintetes úr, aki úgy megbotlott, hogy a pipa csutorája csaknem a torkába szaladt.

A Balaton háborgott.

Mackó úr szeme, szája elállt bámulatában.

— Se szél, se vihar, — hebegte, — mégis bukdácsolunk. Majd megfulladtam! Vajjon mitől inog a hajónk?

Megszólitott egy matrózt:

— Kedves barátom, miért háborog a tó? Hiszen nincs szél!

— Az öreg Balaton szeretne kiszabadulni börtönéből, — felelt a matróz.

— Hát a Balaton rab?

— Rab bizony. Ott fekszik a víz fenekén ezer meg ezer esztendeje.

— Ne mondja! Hopp — juj!

Mackó úr úgy megtántorodott, hogyha bele nem kapaszkodik egy karfába, végigterül a födélzeten. A bocsok a pad alatt hempergetek. A Balaton ugyanis még jobban hullámozni kezdett és ettől tántorodott meg Mackó úr s potyogtak le a bocsok.

— Mi a története a Balatonnak? — kérdezte a tekintetes úr, jól megkapaszkodván a karfában.

A matróz elmondta a Balaton regéjét.

— Hajdanában — kezdette — óriások laktak ezen a tájékon. Nézzen uraságod oda a távolba!

— Hova?

— A zalai partra. Ahol azok a kék hegyek vannak.

— Látom.

— Ugy-e, lát ott néhány koporsó formájú hegyet is?

— Az ám. Különösen egy nagy hegyet látok, az egészen olyan, mint egy koporsó.

— Az a Badacsony.

— Ahol az a híres bor terem?

— Az.

Mackó úr csettintett a nyelvével.

— Ittam már belőle, matróz barátom. Mondhatom, pompás. Nem hittem volna, hogy koporsó oldalán terem a jó kedvre derítő badacsonyi!

A matróz folytatta:

— Azokban a koporsókban nyugszanak a régen meghalt óriások. Az utolsó óriást Balatonnak hívták.

— Aha! Az egyik hegy, ugy-e, a Balaton sírja? Abba van zárva.

— Nem abba van zárva. A Balaton sírja nem a hegykoporsó. De hadd mondok el sorjában a Balaton regéjét. Akkorjában azon a helyen, ahol most a Balaton tava terül el, feneketlen mocsár volt. Jaj volt annak, aki abba beletévedt.

— Jaj! ...

Mackó úr följajdult. Nem azért, mintha ő is beletévedt volna a mocsárba, hanem, mert egy hullám nagyot lökött a hajón s ő kelme elcsúszott.

A tekintetes úr kárvallott tábrázattal tápázkodott föl és ez mormogta:

— Nem hittem volna, hogy ilyen hamis a Balaton! Hamisabb, mint a tenger. Csak akkor bukik orra az ember a tengeren, ha vihar van. Itt nem is lengedezik a szél, mégis betöri az ember az orrát.

A Balaton, mintha fölzúgott volna csúfolódva:

— Haha, Mackó Muki, lenéztél engem, ugy-e? Majd megtanít a Balaton arra, hogy tiszteljed! Ezután jön csak a hadd el hadd!

— Folytassa, matróz barátom, — szólt Mackó úr. — Mi van azzal a mocsárral?

— Aki a mocsárba beletévedt, — folytatta a matróz, — az oda-veszett. Ha belépett, többé a lábát nem tudta visszahúzni, ellenben a mocsár maga alá húzta az embert, állatot. Balatonnak, az utolsó óriásnak volt egy bikája, melynek a lába beleakadt a mocsárba.

A bocsok közelebb húzódtak, hogy ők is hallják a történetet.

— Az is óriás bika volt? — kérdezték.

— Óriás volt az is, de a lábát még sem tudta kihúzni. Keservesen bömbölt a jámbor. Óriás gazdája, látván a veszedelmet, bikája segítségére rohant. Megragadta az állat lábát és roppant erejével irtózatossá rántott rajta.

— Kirántotta? — kérdezték egyszerre Mackó és a bocsok.

— Igen, kirántotta, de vesztére. Ott, ahonnan a bika lábát kirántotta, feneketlen üreg támadt, melyből roppant sok víz tódult ki. A víz elborította az egész völgyet és az óriást bikájával együtt hullámai alá sodorta. Így keletkezett a Balaton tava. Az óriásról hívják Balatonnak.

— Hát az óriással mi lett?

— Az ott fekszik a tó fenekén most is.

— Él még?

— *Él, de rab. A tó fenekén fekszik s nem tud onnan szabadulni.*

Néha eszébe jut, hogy jó volna fölmerülni a vízből és megint uralkodni a tájékon. Ilyenkor megrázza magát, de a tó nem ereszti. Most is rázza magát, azért háborog szélsőségekben a Balaton.

Zebulon kihajolt a korláton és lekiáltott a vízbe:

— Hé, óriás bácsi, ne bomoljon odalent, hanem veszteg maradjon!

A bocs ordítva visszakapta a buksiját, mert egy erős hullám tarkón öntötte.

— Az óriás pofonütötte Zebikét! — kiáltotta Dorca nevetve.

Zebulon törölgette a fülét, orrát, száját, mely mind tele lett vízzel, Mackó úr pedig szóba állt a kapitánnyal.

— Tudom már, kapitány uram, miért háborog szélcsöndben a Balaton.

— Hát miért?

— Mert az óriás hánykolódik a fenékén.

— Ez rege, — mondotta a kapitány. — A tudósok szerint a lég-

nyomás okozza a víz háborgását, mások szerint pedig az, hogy a Balaton fenékén tűzhányó-hegyek vannak és azok torkából özönlik ki a vihar.

Az óriás ma, úgy látszik, minden áron ki akar szabadulni rabságából, mert szünetlenül hánykolódott. A háborgó Balaton nagyon himbálta a hajót s az utasok csak támolyogva jártak a födélzeten.

Mackó úr egyszerre csak heves szédülést érzett.

— Teringette, — dörmögte, — oly rosszul érzem magamat, mint a tengeren. Talán csak nem kapom meg a Balatonon a tengeri betegséget?

De bizony egyre jobban szédült és a feje oly nehéz lett, mintha tízakós hordót cipelne a vállán.

— Ez a tengeri betegség! — sóhajtotta elkeseredetten.

Szomorúan nézett a Balatonra és ezt motyogta kérlelő hangon:

— Bocsáss meg, drága szép Balatonom, bocsáss meg, hogy megsértettelek! Elismerem, hogy helyre vizecske vagy! Elismerem, hogy vagy te olyan legény, mint a tenger. Csak ne haragudjál rám és csillapuljál le, édesem!

Hasztalan kérlette a haragos Balatont, az egyre mérgesebben hullámozott. Mackó úr oly tehetetlenné vált, hogy leszédült a földélzetre és nehéz fejét egy oszlopnak hajtotta.

A kapitány intett két matrónak.

— Hé, legények, vigyék az öreget a terembe és fektessék le!

A matrózok elcipelték Mackó urat s lefektették a dívánra. Ott hánykolódott a híres, nevezetes tengeri utas, akár az óriás a víz felekén. Keservesen dörmögte:

— Hej, ez a fránya Balaton, de megtréfált! A tenger se bánt így el öreg csontjaimmal!

A hajó szerencsére nemsokára kikötött.

Láttatok már a balatonfüredi hajóállomáson sápadt, beteg utast kítámolyogni? Ha láttatok, elképzelhetitek, milyen állapotban szállt ki Mackó úr Balatonfüreden.

Az állomásnál tömérdek ember állt, urak, asszonyságok, gyermekek, kik a hajóról kiszálló ismerőseiket várták. Amint meglátták Mackó urat, ezt mondták:

— Ez a szegény bácsi se csücsült még balatoni hajón, legföljebb a budapesti csavargőzösön.

Mackó úr fogát csikorgatta mérgében.

— Rólam mondják, aki viharban, orkánban utaztam a tengeren!

Mód nélkül röstelkedett. Ej, hogy így megjárta ezzel a Balatonnal! Lehajtotta a fejét s hátra se nézett a bocsokra, akik sarkon követték. A bocsok nem kapták meg a tengeri betegséget és suba alatt nagyot vigyorogtak a pórul járt tengeri utason.

Alig ért Mackó úr a partra, nagyot ugrott.

— Hopp, kutya bajom! — kiáltotta.

A tengeri betegség úgy elszállt tőle, mint a Balaton közepe felé szárnyaló sirály.

Szétnézett.

A vízparton gyönyörű sétaút húzódott, melyre százados fák hin-

tettek árnyékot. A lombok árnyékában padok integettek hivogatólag. Mindenfelől szép épület, kert, virág nézett rája.

— Ej, szép ez a Balatonfüred! — kiáltott föl.

Kézenfogta a bocsokat és követte a hajóról kiszállt utasokat. Kis vártatva gyönyörű térre értek, melyet igen szép nagy épületek környékeztek. A tér közepén kis pavillon volt.

— Mi az ott? — kérdezte Mackó úr egy arra menő úrtól.

— Az a kút.

— Jó vize van?

— Savanyu vize van. Nagyon egészséges víz.

— Megkóstoljuk, bocso!

Mackóék körülfogták a kutat. A tekintetes úr tréfásan megszólított egy a kútnál sürgölődő asszonyt:

— Korcsmárosné, egy iccével abból a jóféle savanyu vízből.

— Akár kettővel. Tessék!

Mackó úr fölhörpintette a zöld pohárban feléje nyújtott vizet.

— Ez aztán frissít! — kiáltotta. — Ez aztán csúszik a száraz garaton. Kérek a tacsóknak is egy pohárral!

A bocso mohón itták az üdítő savanyúvizet.

Mackó úr bámulva látta, mennyi urinép sétál a füredi sétautakon s a fürdőház széles folyosóin.

— Akárcsak Budapesten járnék! — kiáltotta.

— Hiszen Budapestről való a füredi vendégek nagy része, — világosította föl a vizet merő asszony.

Mackó úr fölkiáltott:

— Bocsok, mit gondoltok, mi hiányzik, hogy teljes legyen a jó kedvem?

— Fürdés a Balatonban.

— Helyes. Eltaláltatok! Menjünk fürödni!

Mackóék lementek a balatoni fürdőbe, amely Füreden nem oly szabad, mint Siófokon. Deszkafallal körülvett nagy úszóiskola, de aki jól tud úszni, kimehet belőle a szabadba és kedvére szelheti karjaival a hullámokat.

Mackóék, mint Siófokon, itt is jegyet váltottak a fürdőbe és egy kabinban fürdőruhát öltöttek magukra.

Amikor kijöttek a kabinból szellős öltözetükben, már nem féltek úgy a víztől, mint Siófokon.

— Bocsok! — szólt Mackó úr, — ide figyeljete. Egyszerre ugjunk a Balatonba. Mutassuk meg, hogy a Mackó-familia nem fél a víztől... meg aztán (tette hozzá ravasz szemhunyorítással) tudjátok, hogy nagyon messzire bele lehet menni a Balatonba, anélkül,

hogy övön felül érjen! Figyeljete! Hármat olvasok és a háromra beleugrunk a vízbe.

Mackó úr és a bocskok a víz szélére álltak. A tekintetes úr elkezdte:

— Egy ... kettő ... három!

A háromra nagy loccsanás és utána csakhamar kétségbeesett ordítás hallatszott.

Mackó úr és a bocskok alámerültek a vízben és mikor fölmerültek, prüszkölve, kapálózva küzdöttek a hullámokkal; de már akkor bömböltek:

— Segítség! Segítség!

A víz bukó volt.

Az ordítózásra előfutottak a fürdő alkalmazottjai s a három furcsa fürdővendéget kihúzták a vízből.

— Miért ugrottak a vízbe, ha nem tudnak úszni? — kérdezték a mentők a megmentettektől.

Mackó úr nekibúsultan ezt felelte:

— Azt hittük, hogy térdig vagy legfőlebb övig ér.

— Miért hitték?

— Mert tegnap Siófokon fürdőttünk s ott nagy-nagy messzire bemehettünk a Balatonba, anélkül, hogy mély vizet érzünk.

A fürdő emberei nevettek.

— A somogyi parton olyan a Balaton, de az innenső oldalán hamar bukóba jut az ember.

Mackó úr megvakarta a fejét s ezt dörmögte:

— Fránya Balatonja, megint megtréfált!

Zebulon egyre bömbölt:

— Bü-ü-ü! Én nem megyek többé a Balatonba! Mackó bácsit csak egyszer itatta meg a Balaton, de engem kétszer.

Mackó úr, aki már magához tért, rája rivallt:

— Fogd be, bocsk, a méz-nyalogatódat!

— Nem fogom, bú-bú! — ellenkezett Zebike. — Haragszom a Balatonra!

— Akkor jaj a szegény Balatonnak!

— Jaj hát! fogok egy követ s úgy meghajítom, hogy csak úgy fröccsen!

A fürdőmester fölvilágosította Mackó urat, hogy annak számára is van hely a fürdőben, aki nem tud úszni, ott nem bukó. Mackó úr tehát Dorkával megfürdött ezen a helyen, míg Zebulon kancsalul nézte a vizet, de nem kért belőle.

Fürdés után ebédelni mentek utasaink. Fényes, nagy terembe léptek, melyben fehér asztaloknál százan meg százan ebédelték. Az

asztalok mellett pincérek sürgölődtek és mindjárt körülfogták a jól megtermett jövevényt.

— Tessék helyet foglalni, nagyságos úr!

Mackó úr a bocsokkal leült egy asztalhoz, étlapot vett a mancsába és válogatta az ételt. Egyszerre a szomszéd asztalnál egy kérdést hallott.

— Mi tetszik neked itt, fiacskám?

Egy úr kérdezte a kis fiától ezt.

— A tihanyi visszhang, — felelt a fiú.

Mackó úrnak szegyet ütött a fejébe ez a felelet. Vajjon mi lehet az a tihanyi visszhang? — tünődött magában. — Bizonyosan olyan étel, ami Tihanyról híres, mint Szegedről a halpaprikás. Abból eszünk! Keressük csak meg az étlapon!

— Mit tetszik rendelni? — kérdezte kissé türelmetlenül a pincér.

Mackó úr fölütötte fejét az étlapból.

— Három adag tihanyi visszhangot.

A pincér álla leesett bámulatában.

— Ti-ha-nyi visszhangot? — hebegte.

— Igen, azt, pincér barátom! Az előbb nagyon dicsérték a szomszéd asztalnál. Keresem az étlapon is, de nem találok. Hja, kissé gyöngé már a szemem...

A pincér közbevágot:

— De hiszen a tihanyi visszhang nincs az étlapon.

— Nincs? Miért?

— Mert nem enivaló.

— Hát micsoda?

— Meghallgatni való. Nagyon híres a tihanyi visszhang, azt mindenki fölkeresi, aki Füredre jó.

— Hát majd mi is fölkeressük. Ha nem ehetjük meg, hát meghallgatjuk. Hol találjuk meg?

— Tihanyban.

— A szomszéd félszigeten?

— Ott.

— Ebéd után azonnal fölkeressük.

A pincér vihogva távozott s elbeszélte társainak, mit rendelt ebédre a furcsa vendég. Nemsokára az egész vendéglő Mackó úron mulatott.

Az ebéd jó volt s Mackóék étvágy dolgában nem szükölködtek. Mackó úr nagyon meg volt elégedve az ebédjével, mikor annak végétével a feketekávéját szürcsölgette. Mikor eltávozott a vendéglőből, a pincérek csúfolódva utána kiáltották:

— Jó étvágyat a tihanyi visszhanghoz!

Mackó úr vállat vont.

— Velem gorombáskodhattok. A fülem botját sem billentem meg.

Csakhamar találtak kocsit, mely Tihanyba vitte őket. Amint a faluhoz közeledtek, egy csomó gyerek szaladt elébük.

— Tessék kecskeköröm! — kiáltották.

— Minek nekünk a kecskeköröm? — kérdezte Mackó úr.

— Tihanyi emléknek, — felelt egy értelmes arcú fiú.

— Hát miről nevezetes, kis öcsém, ez a köröm?

— Ez az aranykecske körme.

— Aranykecske? Kocsis, álljon meg! Ezt a körmöt megnézzük. Mackó úr leszállt a bocsokkal.

— Hadd látom azt az aranykörmöt! Ej, gyerekek, rászedtetek! Hiszen ez nem arany és nem is köröm!

A tekintetes úr barackot nyomott a legközelebb álló fiú koponyájára.

— Nesze aranybarack az aranykörömért!

A fiú ezt mondotta:

— Azért nem arany, mert kővé vált.

— Kővé vált?

— Az bizony, az aranygyapjas kecskéket a vihar belesodorta a Balatonba s a tündér kővé változtatta.

— Miféle tündér?

— A Balaton tündére.

Mackó úr megnézte a «kecskekörmököt» és úgy látta, hogy az csakugyan kő és kecskeköröm alakú.

Megrázta a fejét.

— Igaza lehet ennek a gyerekeknek. No, bocsok, tartsátok ide a mancsotokat.

A bocsok a mancsukat a tekintetes úr elé tartották, aki összevásárolta a tihanyi fiúktól a «kecskekörmöt» és a bocsoknak adta.

— Tegyétek el emlékül! Mutassátok meg majd Tányértalpu apónak.

A kecskeköröm tulajdonképpen nem egyéb megkövült kagylónál, de a nép szép regét fűz hozzá. Egykor aranygyapjas kecskenyáj legelt a Balaton partján. Egy gonosz herceg szemet vetett a nyájra s embereivel el akarta hajtani. Mikor Sió, a Balaton tündére ezt megtudta, a martalócok után küldötte a vihart, mely őket a nyájjal együtt belesodorta a Balatonba. Az aranygyapjas kecskék kővé változtak s a víz körmüket most is kiveti a partra. Sió, a tündér azonban nemcsak büntetett, hanem jutalmazott is. Az aranygyapjas nyáj pásztora szerette Helkát, a herceg lányát, s a herceg nemcsak a nyáját akarta elrabolni, hanem a pásztort is elemészteni. Sió az ifjú segítségére ment, kiszabadította a herceg kezei közül és Helkát s az ifjút boldog párrá tette. A pásztorigjúnak volt még egy aranygyapas gödölyéje, ezt hálából elvitte Siónak, aki örömeben botjával megütötte a földet és forrást fakasztott belőle.

— Legyen ez a forrás az emberek gyógyítója! — mondotta a tündér.

Ez a gyógyító forrás lett Balatonfüred. Mert Fürednek híres gyógyítóerejű forrása van.

Mackóék fölmentek a bencések régi kolostorához és templomához, mely a félszigetet diszíti. Ennek a templomnak szikla-sírboltjában van eltemetve I. András királyunk, a tihanyi apátság alapítója.

Minekutána mindent megnéztek, Mackó úr így szólt:

— De hát, bocsok, hol a visszhang? Keressük meg a visszhangot!

Tovább sétáltak s egy meredek sziklafalhoz értek. Zebike mindjárt nekiiramodott, hogy fölmásszék a sziklára. Mackó úr utána kiáltott:

— Megállj, Zebike, mert fölönfoglak!

Mackó úr meglepetve ejtette ki mancsából a sétabotot, mert valaki dörgő hangon még egyszer kiáltotta:

— Megállj, Zebike, mert fölönfoglak!

Zebike e kettős fenyegetésre ijedten nyargalt vissza Mackó úrhoz, aki álmélkodva dörmögte:

— Ki utánozza az én hangomat?

Dörmögve felelt az incselkedő hang is:

— Ki utánozza az én hangomat?

Mackó úr haragra lobbant és dörgő hangon kiáltotta:

— Hé, te incselkedő, kiporolom ám a hátadat!

Mennydörögve érkezett vissza a felelet:

— Hé, te incselkedő, kiporolom ám a hátadat!

— Az enyémet?

— Az enyémet... — hangzott a felelet.

Mackó úr fölnevetett.

— Hahaha, a tiedet?

— Hahaha, — kacagott vissza az ismeretlen, — a tiedet...

Ez több volt, mint amennyit a tányértalpú familia e tagja elviselhetett. Elhatározta magában, hogy megcsípi a csúfalkodót, aki-ről azt sejtette, hogy valószínűleg Róka Miska, az ő régi ellensége. Óvatosan a szikla felé lopózkodott. De akárhogy kereste, nem találta meg ellenségét. Éppen akkor ment fölfelé a hegyen az az úr s az a fiú, kik vendéglőben a szomszéd asztalnál ebédeltek. Mackó úr elébük ment és köszönt.

— Jó napot kívánok uraságodnak és az úrfinak. Van szerencsém bemutatni magamat: én Mackó Muki földbirtokos vagyok Máramarosmegyéből.

A fiú fölkiáltott:

— Jó napot, Mackó úr! Örvendek, hogy színről-színre megismerhetem becses személyét. Ezek a bocsok, ugyebár?

— Igen, ezek a kis mihasznák a bocsok. Hé, szájtátók, csináljatok hamar szép pukkedlit!

A bocsok közelebb léptek, ügyetlenül meghajtották magukat s eközben Zebike a fiúcskának, Dorka pedig a papájának a lábára hágott. (Hiszen azért medvebocsok az Istenadták!)

Mackó úr zsörtölődött.

— Már megint letiporjátok az emberek lábát? Nem tudtok vigyázni?

A fiúcska jókedvűen kezét nyújtotta a bocsoknak.

— Jónapot, Zebulon, jónapot, Dorka! Mi szél hozta erre Mackó urat?

Mackó úr a fejét vakarta, miközben ezt felelte:

— Ide jöttünk a visszhangot keresni... de egy kis bajunk akadt... valami rossz csont belénk kötött.

— Ne mondja!

— Azért is szólítottam meg uraságodat és az urfit, hogy megkérdezzem, nem láttak-e erre csavarogni egy vörös gézengúzt?

— Talán a Róka Miskát keresi Mackó úr? — kérdezte a fiú.

— Azt, azt! Erősen gyanakszom, hogy ő kelme incselkedik megint velem. Már háromszor megkerültem a sziklát, de sehol sem találok. Hej, ha megcsípem!

Az úr közbeszólt:

— Aztán mivel incselkedett a gézengúz?

— Hát kérem, — felelt elkeseredetten Mackó úr, — akármit mondtam, azt visszakiabálta.

— Mindent visszakiáltott, amit Mackó úr kiáltott?

— Mindent! Ugy-e, milyen szemtelenség?

Az úr mosolygott, a fiú pedig nevetett és ezt mondta:

— De, Mackó bácsi, hiszen nem Róka Miska kiáltotta azt vissza!

— Hát kicsoda?

— A visszhang.

Mackó úr bámult.

— A vissz-ha-ang?!

— Igen, a híres tihanyi visszhang, mely tizennégy szótagot is visszakiált. Halgassa csak.

A fiú ezt kiáltotta a sziklafal felé:

— Hős vértől pirosult gyásztér, sóhajtva köszöntlek!

A visszhang az egész verssort — mindenki tudja, melyik vers első sora ez! — visszakiáltotta.

— Látja, Mackó bácsi, — fordult a fiú a tekintetes úr felé, — ilyen nagyszerű a tihanyi visszhang.

— Bruhaha, hahaha! — hallatszott most a tekintetes úr mögött. Mackó úr megfordult. Zebulon nevetett.

— Mit nevedsz, te golyhó?

— Azon nevetek, hogy Mackó bácsi előbb meg akarta enni, most pedig meg akarta fogni a tihanyi visszhangot.

Zebike tányértalpú rokona elvörösödve dünnyögte:

— Elhallgass, fickó!

A fiú ezt kérdezte:

— Mackó bácsi, nem kiált maga valamit a visszhangnak?

— De bizony kiáltok!

Ezzel kieresztette a hangját:

— Én vagyok nemes, nemzetes Mackó úr, a híres nevezetes utas!

A visszhang pontosan visszakiáltotta:

— Én vagyok nemes, nemzetes Mackó úr, a híres nevezetes utas!

— Nem te vagy, csacsi, én vagyok!

A visszhang visszafelelt:

— Nem te vagy, csacsi, én vagyok!

Mindenki nevetett.

— Látja, Mackó bácsi, mindent visszakiált a visszhang! — szólt a fiú.

Most Zebulon kiáltotta:

— Én vagyok Tányértalpú Zebulon!

Dorka pedig ezt:

— Visszhang bácsi, kezét csókolom, én vagyok a Dorka!

A visszhang egyiknek sem maradt adósa, mindegyiknek vissza-kiáltotta a mondókáját. A bocsok tapsoltak örömben.

A visszhang a tapsot is visszatapsolta.

Mikor utasaink kimulatták magukat a visszhanggal, elbúcsúztak új ismerőseiktől és kocsin visszatértek Füredre.

Itt elsétáltak a balatonparti parkba, ahol figyelmüket egy szobor vonta magára.

Mackó úr megkérdezte egy ott sétáló fehérsapkás úrtól:

— Kinek a szobra ez, uram?

— Híres magyar költő szobra ez, a Balaton költőjének szobra, melyet a hálás utókor itt, a magyar tenger partján állított föl.

A bocskok a szobron levő nevet betűzgették, Mackó úr pedig folytatta a kérdezősködést.

— A Balatonnak költője is van? Nem hallottam róla.

— Sohasem hallotta hírét Himfynek?

— Ez Himfy?

— Igen.

Zebulon fölkiáltott:

— Bácsi, ne higye! A szobron ez a név van: Kisfaludy.

Mackó úr megnézte a szobrot és megrovó hangon rászólt a bocskra:

— Ne fecsegi, Zebike! Bizonyosan Kisfaludynak írják és Himfynek olvassák. Ugy-e igazam van, tisztelt uram?

A fehérsapkás úr mosolygott.

— Óh dehogy! — mondotta. — A költő neve Kisfaludy Sándor, Himfynek azért mondják, mert e néven szerepel legszebb költeményeiben.

— De miért a Balaton költője?

— Mert gyönyörű regéket írt a balatoni várromokról.

— Várromokról? Hát ilyenek is vannak a Balatonnál?

— Vannak bizony. Csobánc, Szigliget és még több.

— Ej, be szeretném látni! — kiáltott föl Mackó úr.

— Ha úgy tetszik, — szólta a fehérsapkás úr, — elviszem uraságodat a jahtomon.

— Mi a csudán? Mi az?

— A jaht vitorlášhajó.

— Uraságod eszerint a vitorlášhajó kapitánya?

— Az vagyok és egyszersmind tulajdonosa.

Mackó úr mancsát nyújtotta.

— Köszönöm, kapitány úr, szíves hívását és elfogadom. Én Mackó Muki, mármarosí földbirtokos vagyok, ezek pedig az öcsém és hugám. Fölveszi a bocsokat is arra a nyakra... bocsánat, a jaktra?

A kapitány megszorította a körömmel szépen megáldott mancsot.

— Szívesen, — mondotta.

— Mikor indulunk?

— Azonnal. A szél most nagyon kedvező.

— Előre tehát a balatoni várromok felé!

Elbúcsúztak Kisfaludy Sándor szobrától és a vitorlások kikötőjébe mentek. Nemsokára a vízen lebegett a hajó, melynek kifeszített vitorláiba belekapaszkodott a szél s sebesen vitte az Alsó-Balaton felé.

— Repülünk, kapitány uram, valósággal repülünk! — kiáltotta Mackó úr, aki a bocsokkal a fődélzeten állt s gyönyörködve nézte, mily szélesen hasítja a kis karsu hajó a hullámokat.

Amint kikerültek a tihanyi félsziget mellől a nyílt Balatonra, elébük tárult az egyenes somogyi part fürdőhelyeivel és halmos-völgyes hátterével, melyen hosszú aranysárga táblák mosolyogtak: búzaföldek.

— Ni, ott van Siófok! — kiáltották a bocsok. — Hát ez a tündérváros micsoda?

— Balaton-Földvár, — felelt a kapitány.

— Ejnye, be szép!

Csakugyan gyönyörű fürdőhely ez a Földvár! A Balaton somogyi partjának gyöngye. A parton és a hegyoldalban pompás nyaralóházak sorakoznak; a hegy tetején is szép tornyos épületek emelkednek ki a zöld lombok közül. A part mentén, a vízen tarkabarka fürdőházak pihennek, melyek körül fekete pontok nyüzsögnek: a fürdő emberek feje. A bocsok figyelmét azonban nem ez kötötte le, mert ujjongva fölkiáltottak:

— Nini, Mackó bácsi, fenyves!

Mackó úr a jelzett irányba nézett. A hegyoldalban és a hegy alatt árnyékos fenyőerdő sötétlett. Keskeny útain padok fehérlettek.

— Az ám, fenyves! — kiáltott a tekintets úr. — Üdvözöllek, drága tülevelű fáim! Amióta Mármarost elhagytam, nem találkoztam veletek.

— Be jó lenne a fenyőfák közt hancúrozni! — sóhajtottak a bocsok.

A vitorlás sebesen siklott a hullámokon. Földvár mind jobban kisebbedett s helyébe új képek nyomultak. A kapitány fölvilágosítást adott a helységekről.

— Ez a csinos helység, itt a somogyi parton, melynek fürdőházai a parton vannak, Szemes; ott, ahol azok a vörös, zöld fürdőházak guggolnak a vízen, ott van a szép Lelle... Mindkettő kellemes fürdőhely, melyben sokan nyaralnak. Hanem most vessenek egy pillantást a tulsó partra... ott van Zalamegye.

Mackóék odanéztek és fölkiáltottak meglepetésükben.

— Óh, be szép ez a Zalamegye! — lelkesedett a tekintetes úr. — Nem is láttuk ilyen szépnek, mikor Zalában voltunk.

— Régi mondás, — szólta a kapitány, — hogy Zala legszebb Somogyban. Mi most a somogyi oldalon vagyunk, innen látjuk meg legszebben Zalát.

A partot szép magas hegyek koszorúzták, melyek részint cukorsüvegalakúak, részint olyan csonkák voltak, mintha valami óriás a késével leszelte volna a kúpjokat. Mindegyiken várrom látszott. A Balaton partján számos öböl mosolygott, melyek folytatását kedves völgyek alkották.

— Itt vagyunk hát a várromok birodalmában! — szólta Mackó úr.

— Igen, itt vagyunk. Az egyik várrom, mely innen látszik, Cso-bánc, a másik Szigliget, a harmadik a Szent György hegyen van... Hopp, de mit látok!

— Mit, kapitány uram?

— Baj van! A Badacsony pipál.

A badacsonyi hegy tetején füstformájú felhő lebegett. Mackó úr fölkiáltott.

— Aha, a Badacsony! Ezt ismerjük. Ez a koporsó-ormájú hegy az, ugy-e, melyen az a jó bor terem?

— Bölcsen tudja uraságod.

— Ni, csakugyan pipál! Talán örömeben, hogy sok jó bor terem az idén rajta. Hadd pipáljon az öreg! Baj az?

A kapitány Tihany felé mutatott.

— Baj ám, mert a tihanyi hegy lába is a levegőben lóg.

— A levegőben? Az ám!

A tihanyi hegy ugyanis felhőbe volt burkolva, csak a teteje látzott ki. Erről mondja a nép, hogy a levegőben lóg a lába.

— Hadd lógassa, ha tetszik neki! — mondotta Mackó úr jókedvűen.

— Csakhogy ez azt jelenti, hogy eső lesz.

Hirtelen szélroham támadt, mely csaknem elvitte Mackó úr kalapját. A tekintetes úr legyűrte a süvege elejét és fölkiáltott:

— Teringette, felhőben van az egész égboltozat. De ilyen gyorsan! Ki hitte volna? Az előbb még kék volt az ég.

A kapitány a levegőbe mutatott.

— Hallja, hogy vijjognak a sirályok? Vihar lesz.

A sirályok, ezek a szép fehér madarak vijjogva röpültek a szélben, a magasra emelkedő hullámok fölött. A Badacsony fölül gyorsan jött egy nagy sötétszürke felhő és az ég, a víz, a levegő egyszerre sötét lett.

Az eget tüzes csík hasította végig és recsenés, ropogás következett utána. Villámlott és mennydörgött.

— Föl a vihar-vitorlával! — kiáltott matrózainak a kapitány.

A hajó orrán megjelent a vihar-vitorla, de már akkor Mackóék hasztalan néztek Somogyba, Zalába, nem láttak egyebet mindenfelül tornyosodó hullámhegynél. A hajócska irtózatosan bukdácsolt a hullámokon, melyek hol fölkapták szinte a fellegekbe, hol lelökték — úgy tetszett — a Balaton fenekére.

Mackó úr, aki tengeri vihart is megért már, bátran viselte magát, a bocsok azonban összebújtak és keservesen vinnyogtak.

— Vigyázz, hullám jön! — kiáltott a kapitány.

Mackó úr belekapaszkodott a vitorla rúdjába. A másik pillanatban a hullám keresztülcsapott a hajón, utána másik, harmadik hullám...

Hajh, mily borzalmas utazás volt ez! Az ég oly sötét volt, hogy alig lehetett látni valamit. A vihar rettenetesen bömbölt, a vitorlák kötelek csikorogtak, a hajócska recsegett-ropogott... A cikázó villám fényénél a Balaton irtózatosan szép látványt nyújtott. Mintha fenekestül felfordult volna... Mindenütt sötétzöld hullámok emelkedtek az égnek, eszeveszettül nyargalva és tetejükön fehér tajték habzott.

— Teringette! — mormogta Mackó úr, — a tengeren sem volt ekkora vihar. Ej, ez a kis Balaton! Huhhh!

Egy hajón átcsapó óriási hullám elvitte a kalapját. Kis híja, hogy a tekintetes urat is magával nem vitte.

— Kapitány úr, végünk van! — ordított föl a parancsnoki helyre.

— Miért?

— Mindjárt nyakon csíp a Balaton és elvisz magával.

— Hát majd a hajóhoz köttetem.

Egy matróz Mackó urat is, a bocsokat is egy cölöphöz kötötte. A tekintetes úr fölsóhajtott:

— Sohasem hittem volna, hogy engem, a híres tengerjáró utast, a Balatonon meg kell kötözni!

Pedig az orkán még csak most kezdett Isten igazában tombolni. A mennydörgés percre sem szünetelt: mintha folyton száz ágyú bömbölne... A villám sárga kígyója szakadatlanul lecsapott a vízre, csattogva, recsegve... A tajtékos, fehérfejű, sötétzöld hullámok átzúdultak a jahton, úgy, hogy néha szinte eltemették...

Mackó úr, a nagy tengerész, ennek láttára megrendült.

— Teremtöm, — sóhajtott, — a tenger vihara játék volt ehhez képest. A partot sem látom... Ej, nem adnám egy hordó mézért, ha már a parton lennék! Csak legalább elhoztam volna a mentő-övet!

A vihar bömbölésén áthallatszott egy matróz rémült kiáltása:

— Viz ömlik a fenekére! Elmerülünk!

Az orkán irtóztató ereje megrongálta a hajót s a víz beömlött.

— Lapátra! — kiáltotta a kapitány.

A matrózok munkához láttak. Eddig is lapáltolták a vizet, melyet a hullámok bevittek, de most mind hozzálátott a víz kimeréséhez.

Mackó úr fölkiáltott:

— Oldozzanak föl! Lapátolom én is a vizet!

Föloldozták, de a következő pillanatban újra hallatszott a vészkiáltás:

— Sülyedünk!

— Mentő-csónakra! — kiáltotta a hajó parancsnoka, tengerész-kapitányhoz méltó nyugalommal. A matrózok beleugráltak a csónokba és belesegítették a bocsokat és Mackó urat is. Utolsónak a kapitány ugrott bele. A kötelet, mely a kis csónakot a hajóhoz kötötte, baltával elvágták, néhány evező-csapás és messzire távolodtak a hajótól... A hullámok elragadták... Mi volt ez a kis csónak a vihartól fölvert, rettenetes hullámokban? Dióhéjnak tetszett.

Mackó úr szeme a hajót kereste. Még látta, amint féloldalra

dülve, lassan süllyedt... Aztán egy óriási hullám jött, mely a csónakot helygőnyán röpitette tova... Mikor Mackó úr újra fölvetette a szemét, a hajó eltűnt.

— Csakhogy itt vagyok ebben a csónakban! — dünyögött az öreg. — Hajh, de mi lesz ezután?

Rémüldözve nézte a hullámokat, melyek az eget verték. Fölkapták a csónakot, meg ledobták az örvénybe. Minden pillanatban úgy tetszett, hogy felborul. Mackó úr leordított a mélységbe:

— Hej, te Balaton, vén óriás, még most is haragszol, ugy-e,

rám? Küldök neked egy puttony paradicsom-almát, ha megbocsájtasz!

A Balaton azonban nem békült meg. Még jobban viharzott. Egyszer egy toronymagas hullám jött a hátuk mögött vészes morgással.

— Bocsok, kapaszkodjatok! — bömbölt Mackó úr.

A bocsok, akik se élők, se holtak nem voltak már, belekapaszkodtak Mackó úrba... A hullám elérte a csónakot. Fölkapta a kis alkotmányt és fölfordította... Mackó úr behunyta a szemét.

Mackó úr a következő pillanatban úgy érezte, hogy irtózatosan zúg a füle... Kinyitotta a szemét és minden sötét volt körülötte. Valami a nyakát szorongatta.

— A víz alatt vagyok! — futott át agyán a gondolat. — Az óriás nyakoncsípett...

Irtózatos erőfeszítéssel nagyot rúgott magán és feje fölbukott

a víz alul. Akkor látta, hogy nem az óriás csípte nyakon, hanem Zebike, aki görcsösen a nyakába csimpeszkedett. Dorka a gallérjába fogódzott.

Mackó úr prüszkölve, krákogva igyekezett magát a víz színén fentartani. Egy darabig sikerült is ez, de a hullámok folyton elsodorták. Amint lélekzetre nyitotta a száját, a víz özönnel tódult a torkába... Egyszer még fölmerült... aztán elsötétedett minden körülötte...

*

— Mackó bácsi, jaj, jaj, szépen kérem, keljen föl! Óh, jaj, jaj!

— Mackó bácsi, megcsípem ám az oldalát, ha föl nem kel!

Az előbbi jajveszékeléssel vegyes felszólítás Dorkától, az utóbbi Zebulontól eredt. Mackó úr ugyanis mozdulatlanul feküdt a Balaton

partján, lábát a csöndesen gyűrűző hullámok mosták. A tekintetes úr szeme be volt hunyva s ő is, valamint a két boc is csuromvizes volt. A vihar elült, a Balaton lecsöndesedett, világoskék köntösben mosolygott az égre, mely szeliden, tiszta kéken boltozott fölötte.

Ki hitte volna, hogy ez a nyájas víztükör az imént még bömbölt, zúgott s hajtót sodort nedves mély ölébe?

Mi sem hinnők el, ha tekintetes, nemes, nemzeti és vitézlő Mackó úr nem feküdnék mozdulatlanul a part fvényén. A háborgó hullámok Mackó urat és a beléje kapaszkodó bocokat kivetették a partra, de az öreggel előbb alaposan elbántak.

— Édes, aranyos Mackó bácsi, csókolom a drága mancsait, keljen föl! — rimánkodott Dorka.

— Bácsika, ugorjék gyorsan arra a finom kocsonyás talpára!
— biztatta Zebulon.

Mackó úr nem mozdult.

— Oh, jaj, mi lesz belőlünk? — siránkozott Dorka. — Mit tegyünk, merre menjünk Mackó bácsi nélkül?

— Ojjé, — hengegett Zebulon, — ha nincs Mackó bácsi, itt vagyok én! Eddig is jobban értettem én az utazáshoz, mint ő kegyelme.

Mackó úr kinyitotta a félszemét.

— Zebike, hogy beszélhetsz így Mackó bácsiról, a híres, neves utasról? — fedtte a fickót Dorka.

— Híres, neves utas? — csúfolódott Zebulon. — Nem főztem le százszor is?

Mackó úr kinyitotta a másik szemét. Dorka megbotránkozva felelt:

— Jaj, te hálátlan!

— Mackó bácsi tartozik nekem hálával, hogy vezettem az úton!
— nyelvelt Zebulon.

Mackó úrnak megmozdult a mancsa.

— Vigyázz, Zebike, megver az Isten! — intette a dicsekvőt Dorka.

— Ohohó! — kiáltotta Zebulon. — Hát nem én vezettem mindig az orránál fogva?

Puff! Mackó úr mancsa tarkón érte Zebulont, aki ordítva ugrott föl.

— Nesze, hála! — dörmögte a tekintetes úr, kinek Dorka örömtől sírva borult a nyakába.

— Csakhogy él, Mackó bácsi! — rebegette a jó kis boc.

Mackó úr körülnézett s ezt kérdezte:

— Hol vagyunk?

— A Balaton partján bácsikám!

— A parton? Ej, de nagyot aludhattam! Azt álmodtam, hogy a Balaton fenekén kővé változtam s a víz a körmeimet kidobta a partra, a tihanyi gyerekek most kecskeköröm helyett mackókörmöt árulnak... Ej, kár lett volna a karmolóimért!

— Bizony kár, aranyos, körmös Mackó bácsikám!

Mackó úr merően nézett a vízre.

— Ej, be csöndes most a lelkem! — mormogta. — Mintha kettőt se tudna számlálni. Bezzeg, sok vizet itatott velem! Hol van a hajó? Hol van a csónak? Hol a kapitány és matrózok? Sehol! Hova tetted őket, gonosz Balaton? Hát minket hová vetettél? Ni, úgy látszik, a somogyi parton vagyunk, mert szemben velünk hegyeket

és várromokat látunk. Csak volna itt valaki, aki fölvilágosítana, hol vagyunk!

— Hej, te vizi bujár, buktyá le!

Egy parasztfiú állt a parton. A Balatonon egypár fényestollu, fekete vizimadár úszott. A kiáltásra hirtelen a víz alá buktak és a víz alatt jó messzire úszva, ütötték föl újra fejüket.

Mackóék siralmas állapotukban is elnevelték magukat.

— Hé, te fiúcska, szólította meg Mackó úr, — mi az a vizi bujár és mi az a buktyá le?

A fiú rámutatott a madarakra:

— Ott van, la, a vizi bujár!

A somogyi nép a vöcsököt hívja bujárnak, a buktyá le szintén somogyias tájszólás; ezt jelenti: bukjal le. Amint láttuk, le is bukkott a bujár.

— Fiacskám, nem modanád meg nekünk, hol vagyunk most? — kérdezte tovább Mackó úr.

— De megmondhatom. Erre van balra Fonyód, erre meg jobbra Boglár.

— Boglár? Az szép hely lehet, mert a boglár ékesség. Boglárra elmegyünk. Szemben van a zalai part, ugy-e?

— Az ott Zala.

— Látom. Az a csapott tetejü hegy, a Badacsony. Hát az a másik hegy, mely balról kikandikál? Várom van a tetjén.

— Az a szigligeti vár.

— Ej, be szép! A lábánál az a csinos öböl, ugy-e, a szigligeti öböl?

— Annak hívják.

— Hát az a nyergeshátu hegy?

— Az a Szent György-hegye.

— Hát az a cukorsüveg, ott a Badacsonytól jobbra?

Erre a kérdésre Zebulon is közelebb sompolygott. Eddig ugyanis csak messziről oldalogva hallgatta a beszédet, viszkető tarkóját vakarva.

— Hadd lám a cukorsüveget! — kiáltott föl. — Ej, be jó lenne azon a nagy cukorsüvegen élni.

A fiú nevetve mondotta:

— Attól nem vásnék az úrfi foga, mert csak a formája cukorsüveg, maga földből, kőből való hegy, a tóti hegy.

— Ni, — kiáltotta Dörka, — másik cukorsüveg is van odaát!

— Az a gulácsi hegy.

— Jaj, de szép várat látok! — ujjongott Dörka, amint jobban megnézte a zalai hegyeket. — Micsoda vár ez?

— Az a Csobáncvár, — felelte az értelmes fiú.

Igen, az a Csobáncvár volt, melyről Kisfaludy Sándor oly szép regét írt. De a nagy költő lantján szép rege csendült ezenkívül Szigligetről, mely várrommal koronázott fejével szintén kikandikál a Balatonra, Tátikáról, melyet elfödnek a hegyek és a Balatonvidék sok más regényes váromladékáról.

A vihartól megtisztított levegőben gyönyörűen ide látszottak a várromoktól koronázott hegyek és mosolygó völgyek. A hegyek oldalait erdő vagy szőlőlevél takarta és száz meg száz fehérítő pont: préház, nyaraló kukkantott ki a zöld szőnyegből. Oly szép volt ez a látvány, hogy Mackóék megfeledkeztek minden másról, még arról is, hogy csuromvizes a ruházatuk. A fiú juttatta eszükbe; ezt kérdezte:

— Ejnye, de vizesek nagy jó uraimék! Talán ruhástól, cipőstől fürödtek?

Mackó úr ezt felelte:

— Nem a mi jó szántunkból fürödtünk, fiam. A vihar volt a fürdetőnk. Igaz, ni, nem láttál erre egy felfordult csónakot?

— Nem láttam.

Hát úszó embereket?

— Azt sem.

Mackó úr felsóhajtott.

— Hej, a szegény kapitány bizonyosan odaveszett! A matrózok is ott alusznak a Balaton fenekén. Ejnye, de sajnálom ezeket a derék embereket! Nyugosztalja meg őket Isten nedves sírjukban!

Ezután a bocsokhoz fordult:

— Előre, bocsok, megyünk Boglára! Az úton megszárad a ruhánk is.

Elbúcsúztak a fiútól és megindultak a Balaton partján Boglár felé. Amint mennek, fölkiált Zebulon:

— Nini, bácsi, milyen furcsa madarak úsznak a Balatonon!

— Hol?

— Ott! Ejnye, de furcsa vizimadarak! Soha ilyet... szarvuk van.

A vízen nagy fekete foltok látszottak; mozdulatlan sorban pihentek egymás mellett. Zebulonnak eszébe jutott az, amit a parasztfiú kiáltott az imént.

— Hé, te szarvas vízi bujár, buktyá le! — visította.

A fekete foltok meg sem moccantak. Zebulon fölkapott egy követ.

— Majd lebuktok mindjárt! — fenyegetőzött a bocs és a kő a furcsa madarak felé röpült s az egyiket orron érte.

Sárirom, sárga lilium! Az volt a meglepetés, amiben most részesültek utasaink! Mackó úr ezt motyogta:

— Mi ez? Álmodom vagy ébren vagyok? Varázslóval van dolgunk?

— Óh, jaj, ördögök jönnek! — sikoltott Dorka.

— Szaladjunk, jaj, jaj! — ordította Zebulon.

A «vízimadarak» a kődobálásra egyszerre hatalmas szörnyetegekké változtak. A fekete foltokból nagy fekete állatok lettek, amelyek bömbölve rohantak a partnak. Nem ördögök voltak, hanem bivalyok. A Balaton somogyi partján sok a bivalycsorda, léptenyomon lehet találkozni velük. A bivaly szereti a vizet, különösen amelyben le lehet telepedni s nyakig a vízbe guggolni. Órahosszat

is elguggolnak így a Balatonban. A nagy fekete foltok, melyeket Zebulon vízimadaraknak nézett, bivalyfejek voltak. Derék utasainknak nem volt sok idejük a gondolkozásra, mert a bivalyok már közelükben csörtettek.

— Vesd el magad!

Mackó úr és a két bocs széleseben Boglár felé iramodott. A bivalyok nyomukban nyargaltak, lihegve, bömbölve.

— Jaj, mindjárt utólérnek az ördögök! — jajgatott Dorka.

— Ha utólérnek, odaadjuk nekik Zebikét, — dörmögte mérgesen Mackó úr. — Úgyis ő hozta a nyakunkba a veszedelmet!

Zebike erre még keservesebben kezdett bögni.

Az üldözötték átfutottak a vasuti töltésen s a vasuti állomás mellett a házak közé iramodtak, ahol a bivalyok elvesztették nyomukat és visszafordultak. Így ért Mackó úr és a két bocs Boglárra.

Mackó úr megtörülte izzadó üstökét.

— Hej, — sóhajtotta, — még ilyen furcsán sohasem utaztam, mint most Boglárra. A vihar levitt a Balaton fenekére, a hullámok

kivetettek a partra, a bivalyok bekergettek Boglárra. Erre az ije-
delemre fölhajtunk egy pohár sört!

A közelben egy vendéglő árnyékos tornáca látszott, melyről
asztalok, székek hívogatták az utasokat pihenőre. Mackó úr betop-
pant a vendéglőbe és ezt kiáltotta:

— Korcsmáros úr, ide avval a habzó sörrel, de úgy habozzék
ám, mint a Balaton viharban!

Amint a sörös poharat a szájához értette, egyszerre rémülten
szegezte szemét a szomszéd asztalra... A pohár kiesett a kezéből,
a sör szétfolyt a földön... A szomszéd asztalnál sörözött a kapi-
tány, két matrózzal, akiről azt hitte, hogy a Balaton fenekén nyu-
gosznak.

— Kapitány uram-e, vagy a hazajáró lelke? — dadogta végre
a Mackó úr.

— Én vagyok testestől, lelkestől, Mackó uram! — felelt a kapi-
tány. — A matrózaimból sem a halak vacsoráznak. De mi éppen
úgy meg vagyunk lepelve, hogy Mackó uramat itt látjuk. Éppen
keresésére akartunk indulni. Bizony azt hittük, hogy Balaton gazdá-
nál vesz örök szállást.

— Kis híja, hogy örökre a körmei közt nem ragadtam.

— Meg én is, ha bele nem csimpajkodom a Mackó bácsi fülébe,
kottyant közbe Zebulon.

A tekintetes úr ráivallt:

— Hallgass, boc, ha okosabb beszél!

A kapitány kezét nyújtotta Mackó urnak.

— Üljön le ide, Mackó uram, és beszéljük el, hogyan szabadul-
tunk meg... Mérges kis viharunk volt. Hála Istennek, hogy meg-
szabadultunk!

— Hála Istennek! — sóhajtotta Mackó úr letelepedve.

— Egészségére, Mackó uram!

— Egészségére, kapitány uram!

A poharakban előttük habzott a sör. Mackó úr és a kapitány egy hajtásra kiitták az árpalét. Elég vizet ittak, megkivánták a sört.

— Hát biz én nem kellettem Balaton gazdának, — kezdte Mackó úr, — kidobott a partra.

— Láttam, még a bivalyait is utána uszította, — tréfálkozott a kapitány.

— Bivalyok? Ördögök voltak azok.

— Ej, dehogy, jámbor bivalyok, tele van a Balatonvidék velük. Békés állatok, de ha felbőszítik, megvadulnak.

Mackó úr barackot nyomott a Zebike fejébe.

— Ördögös lurkója! Te bosszantottad meg őket!

Aztán a kapitányhoz fordult.

— Hát kapitány uram, hogy menekült meg?

Belekapaszkodtunk a matrózokkal a fölborult csónakba s valahogy kivergődtünk. Hanem a szép hajóm — a kapitány felsóhajtott — oda van!

Ezen elszomorodtak mindnyájan.

— Milyen kevélyen repült a vízen! — mondotta Mackó úr.

— Mint a szálló sas... Balaton gazda megirigyelte, elvette.

Egyszerre nagy morgás, dörömbölés hallatszott. Zebulon fölugrott és az ajtónak iramodott.

— Jönnek a fekete ördögök!

— A bivalyok jönnek? — kérdezte Mackó úr maga is meg-hökkenve kissé.

A dörömbölés éles füttyben végződött.

— A bivaly nem füttyöl, — szólt a kapitány. — Nézzen oda!

Mackó úr most látta, hogy a pályaudvar éppen a vendéglő mellett van és a dörömbölő, füttyös szörnyeteg érkező vonat volt, mely épp akkor állt meg. Az ablakból utasok hajoltak ki.

A kapitány újra sóhajtott:

— Hej, csak az én harmadik matrózomat hozná el valahonnan ez a vonat! De annak se híre, se hamva.

Mackó úr fölkiáltott:

— Nini, éppen most néz ki a vonat ablakából a harmadik matróz!

Csakugyan az volt. A kapitány rája kiáltott, mire a matróz leszállt a kocsiból s a vendéglőbe sietett, ahol nagy örömmel fogadták. Elmondotta, hogy menekül meg. A csónak fölfordulása után ez a matróz egy gerendába kapaszkodott s a vízen hánykódott addig,

amíg egy halászcsonak ki nem mentette. A csónak a megmentett matrózt Lellére vitte s most vonaton jött Boglárára.

Így hát a hajótöröttek mindnyájan szerencsésen megmenekültek.

Mackó úr nemsokára elbúcsúzott a kapitánytól és matrózoktól.

— Isten áldja meg, kapitány uram! Köszönöm a szivességét, hogy elvitt bennünket a várromokhoz... Mondhatom, sohasem láttam ennyi várromot és sohasem ittam ennyi vizet. Most is csukának érzem magamat, ha rágondolok.

— Szerencsés utat, Mackó úr, — felelte a kapitány s hozzátette:

— El ne mulassza meglátogatni a hétházat Boglárán.

— A hétházat? Mi van ott?

— A Mackó úr sok kis olvasója nyaral ott.

— Akkor egyenesen oda megyek.

Mackó úr a bocsokkal végigment a vasútmenti utcán, vett a Fischl üzletében kalapot magának, megmagyaráztatta, merre van a hétház s fölkcogott oda.

A hétház Bolgár szélén, egy szép lejtős úton van, melyet lombos fák árnyékolnak. Minden udvarban susogó fa, a fák alatt futókározó gyermekereg. De máskor. Most üres volt minden udvar. Mackó úr egyetlen fiúcskát látott csak az úton, ettől megkérdezte:

— Hol vannak a gyerekek?

— A Balatonban, — felelt a fiú.

— Mindnyájan?

— Igen, mind... A Puba, Ervin, Jolán, Bandi, Ilonka, Sándor, Kari, Mariska, Katica, Gyuri, Jenőci, még a csöpp Andorka is: bizony, az is úgy lubickol a Balatonban, mint egy aranyhalacska és lefröccsenti vízzel a Gyuricát és Jenőcit.

Mackó úr Zebulonra banzsalított.

— Látod, tacsó, — szólt, — ezek a gyerekek nem félnek a víztől!

— Őket nem szedte még rá a Balaton! — dörmögte Zebulon.

— De még a pirinyó Pali is fürdik ám! — folytatta a fiú, — az csak a helyes, mikor paskolja a vizet a kezecskéjével.

— Megvárjuk őket, amig hazajönnek, — mondotta Mackó úr.

Dorka fölkiáltott:

— Nini, milyen szép filagória!

— Az ám, másszunk föl! — lelkesedett Zebulon.

A filagória egy csinos domb fokán volt. Kedves, szőlőlugasos út vitt oda, a bocsok azonban a domb oldalán másztak föl. Mackó úr szuszogva követte őket.

— Ott a Balaton! — kiabáltak a bocsok, mikor a filagóriába értek. — Jaj, mennyi ház úszik a vízen!

A filagóriából gyönyörű kilátás nyílt a magyar tengerre. A domb alján futott el a vasút, azon túl csillogott a Balaton szürkés-kék tükre. A vízen, a parthoz közel, tömérdek tarka házikó volt, melyekhez keskeny hidakon lehetett bejutni. Ezek voltak a fürdőházak.

A Balatonba benyúlt két földnyelv is, egy rövidebb és egy hosz-

szabb; a rövidebb volt a régi kikötő, a hosszú az új; az utóbbi végén gőzhajó volt kikötve.

— Mák, mák, mennyi mák hemzseg a Balatonon! — kiáltott Zebulon.

Mackó úr nevetett.

— Dehogy mák az, öcskös! — mondotta. — Fej az, csupa fej. A fürdő emberek feje!

A távolból fekete pontoknak látszottak a fürdőzők. Köztük egy-egy arany pont: szöke gyermekfejecskék. Hatalmas vízugarak jelentették, hogy nagy vízi csata van a tarka fürdőházikók körül.

A bocsok a domb meredek szélére mentek. Dorka fölkiáltott:

— Jön a vonat!

— Hol, hol? — lelkendezett Zebulon előre hajolva.

A másik pillanatban eltűnt a bocs. Alulról tompa zuhanás hallatszott. Zebike leesett a meredek domboldalon. Abban a pillanatban robogott arra a vonat...

— Jaj, szegény Zebikét eltiporja a vasló! — siránkozott Dorka. Mackó úr lekiáltott:

— Zebike!

— Jaj, jaj! — hangzott alulról.

— Élsz-e még?

— Élek, jaj!

— Másszál föl!

Kapaszkodás, kaparás hallatszott s nemsokára megjelent Zebulon kárvallott ábrázata a meredek tetején.

— Zebikém, — szólt Mackó úr, — a vonatot innen felülről is megláthattad volna. Fölösleges azért fejfelé sétálni lefelé, hogy a vonatot lássa az ember.

A bocs nyafogott valamit, aztán utasaink lekocogtak a szőlőlugasok közt a dombról. A bocsok egyszerre megálltak.

— Ni, hát ez mi?

Szép, sima, négyszögletű térség volt előttük, amelyet derékban alacsony háló metszett ketté.

Az a fiúcska, akivel az imént találkoztak, megszólalt:

— Ez a tennisz-pálya.

— Micsoda? Mire való az?

— Labdázni. Labdát kell dobálni rakettel.

— Rakétával? Aztán susstorog az?

— Dehogy susstorog! Rakétának hívják a labda-kiütőt.

A fiú megmutatta azt a lapáthoz hasonló kiütőt, amelyet a tennisz-játéknál használnak.

— Labdázunk! — kiáltotta erre Mackó úr.

A tekintetes úr is, a bocsok is mancsukba vettek egy-egy rakétot és megindult a játék. Hanem persze Mackó-módra. Toppa, toppoda, a kiütő lapát egyiknek sem illett a kezébe, a labda többet repült hátra, mint előre. Mackóék azonban annyira belemelegedtek a játékba, hogy a tekintetes úr és Zebulon a kabátjukat is levetették.

Köröskörül a fákon és bokrokon nagy csicsérgés, hahota támadt. A rigók kidugták a fejüket a lombok közül, és ezt fütyölték: — Ojjé, ojjé, fiolió, Mackó úr labdázik!

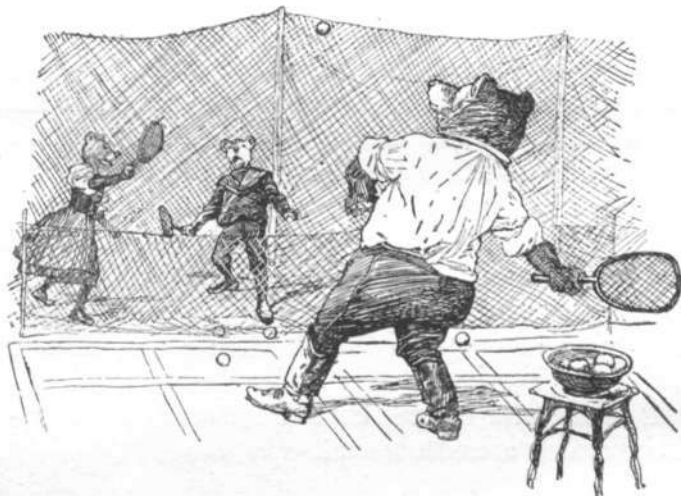
A verebek eszeveszetten ugrándoztak és nagy zajjal híresztelték:

— Csiribiri, csip-csip-csip, ide minden fityfirty. Apró népség mind ide, labdázik a Zebike!

Az apró népség helyett azonban jött a tennisz-pálya öre egy nagy bottal, amelyet igen gyanusan emelgetett a levegőbe. Mackóék ennek láttára illa berek — úgy eltűntek a hétház környékéről, mint az álom.

Mire a Mackó úr szorgalmas kis olvasói hazaérkeztek a fürdőből, híre, hamva sem volt Mackó úrnak és a két bocsnak. Ej, pedig tudom, nagyon várták, hogy ellátogat balatoni útjában hozzájuk. Almával, vajjas kenyérrel várták a dirmegő, dörmegő utasokat.

Mackóék — hogy kissé magukhoz tértek a nagy futásra — elmentek szétnézni Boglárón.

Ez a balatonparti hely olyan falu, amelyen kevés van az országban. Kicsike, kevés a háza, temploma sincs, csak két kis kápolnája, mégis olyan élénk, mint egy város. Nagyon sok benne a kereskedő, mert Somogy megye jó nagy részéből ide hordják eladni a gabonát. Aratás után tele van a kis helység búzás szekérral; mindenütt alkudnak, vásárolnak, munkások zsákot hordanak nagy granáriumokba és zúg-búg a sok rosta mindenfelé. Boltja is sok van.

Mackóék meglepetve állottak meg egy-egy bolt előtt.

— Olyan akár egy budapesti üzlet, — mondotta Mackó úr.

Eközben leszállt az est és Mackóék éjszakai tanya után láttak. Egy fás, lombos helyről tányérzörgés, pohárcsengés hallatszott.

— Mi ez itt? — kérdezte Mackó úr egy járókelőtől, a kertre mutatva.

— Az a kaszinó.

— Kaszinó. Ahol ujságot olvasnak?

— Igen.

— De mi nem ujságot akarunk olvasni... elég ujság történt jó magunkkal is ma!... mi vacsorázni és aludni akarunk.

— Kapnak ott vacsorát is, éjjeli szállást is.

Mackó úr tehát beállított a kaszinó kertjébe, ahol terített asztaloknál sok család vacsorázott. Mackó úr szétnézett, hol kaphatna helyet, hát egyszerre barátságos hang üti meg a füle dobját.

— Isten hozta, Mackó úr! Legyen szerencsénk az asztalunknál. Mackóék a hang felé fordultak és Zebulon fölkiáltott:

— Nini, a budapesti könyves és ujságos bácsi.

Mackó úr fölvidultan szólt:

— Csakugyan ő az! Jó estét kívánok, uram! Ejnye, be örvendek, hogy budapesti ismerősre akadok.

Az a könyves és ujságos bácsi a Mackó úr olvasói előtt nem idegen ember. A szerkesztő bácsinak, a gyermeklap szerkesztőjének jobb keze; mindenben kezére jár a szerkesztő bácsinak, hogy a kis olvasók minél szebb képekben gyönyörködjenek, hogy a lap pontosan kezükbe jusson. Kedves bácsi, akit mindenki szeret. Mackó úr is megszerette, mikor Budapesten járt és meglátogatta a gyermeklap szerkesztőségét.

— Részemen a szerencse, — felelt a könyves bácsi.

Mackó úr helyet foglalt a bocsokkal az asztalnál és jókedvűen kérdezte:

— Hát uraságodat mi szél hozta Boglára?

— Itt nyaralok a családommal.

Az asztalnál egy csinos, virgonc fiúcska ült. Mackó úr megcírógatta az arcát.

— Ez talán uraságod fiacskája?

— Igen, ez az én Árpád fiam.

— No, bocsok, — fordult Mackó úr a tányértalpú csemetékhez, — barátkozatok, mulassatok a kis Árpáddal. De azt mondom, irtogum, burgum, vigyázzatok a körmötökre, mert rákoppintok ám! Nehogy megkarmolásszátok Árpádkát.

Vacsora közben a tekintetes úr elmondta kalandjait. A könyves bácsi megkérdezte:

— Hát a boglári hegyen volt-e, Mackó úr?

— Nem voltam.

— No, oda föl kell mennie, mert onnan lehet a Balatont legjobban látni. Reggel mindnyájan fölme gyünk. Jó lesz?

— Nagyon jó lesz, köszönöm szíves jóakarátját. De most aludni szeretnénk... Fáradtak vagyunk, sokat fürödtünk, sok vizet it-

tunk, sokat szaladtunk... Bocsok, köszönjetek! Jóccakát kívánok mind közönségesen az egész társaságnak!

— Nyugodalmas jóccakát! Vizontlátásra, Zebike, Dorka! — kiáltotta az asztaltársaság.

Amint Mackóék lefeküdtek, menten elszunnyadtak és reggelig úgy aludtak, mint a bunda. A könyves bácsi kopogtatása keltette föl őket.

— Talpra, Mackó úr! Megyünk a hegyre.

Mackóék fölkászálódtak, felöltöztek. Mire kijöttek a szobából, a társaság már a reggelineél ült. Mackóék is megreggeliztek és — mondjam, ne mondjam? — eközben Zebike feldöntötte a kávéspoharat, Dorka pedig elejtett egy ibriket. Ellenben Árpádka nem tett kárt sem a kávésedényben, sem ruhájában.

— Ügyetlenek, nem szégyenlitek magatokat Árpádka előtt! — korholta Mackó úr a bocsokat, aztán a társasághoz fordult: — Bocsánatot kérek a bocsok ügyetlenségeért, tetszik tudni, már ez olyan Mackó-sor...

Zrr... Mackó úr könyökével leverte a vizesüveget. Hja, ez is Mackó-sor.

Reggeli után az egész társaság fölment a hegyre. Gyönyörű látvány tárult a szemük elé. Erről a helyről látni lehet úgyszólván az egész Balatont, hosszában, szélében. Méltóságosan terült el alant a magyar tenger szürkés-kék tükre, a zalai parton a Bakony hegyláncával, a tihanyi félszigettel, a somogyi parton mosolygó fürdőhelyekkel. Akárcsak egy óriás térkép feküdnék az ember előtt. A szem azonban gyöngé. A Balaton két vége elmosódott a távolságban, a szem nem látott odáig.

— Kár, hogy nem látjuk az egész tavat, — sajnálkozott Mackó úr.

— Ha itt volna a messzelátóm, — mondotta a könyves bácsi, — elláthatnánk Kenesétől Keszthelyig.

— Hol van a messzelátó? — kérdezte Mackó úr.

— A vendéglőben a szobám asztalán.

— Elmegyek érte.

A könyves bácsi szemében tréfás mosoly villant föl.

— Ha úgy tetszik, — felelt, — menjen érte, Mackó úr. Mi a bocsokkal itt megvárjuk.

A bocsok belekapaszkodtak Mackó úr kabátjába és ezt visították:

— Mi nem maradunk itt a bácsi nélkül! Jaj, jaj, vigyen magával, bácsi!

— Jól van, hát gyertek ti is!

Mackó úr lebotorkázott a bocsokkal a meredek hegyről és csakhamar a kaszinó-vendéglőhöz ért.

— Melyik a budapesti könyves és ujságos úr szobája? — kérdezte a tekintetes úr a pincértől.

— Ez itt, la!

Ej, de miért fordul el a pincér oly gyorsan? Miért fődí el a száját az asztalkendővel, mintha a nevetését nyomná el?

Mackó úr benyitott a szobába — és rémülten hátrált egy lépést.

— Minden jótét lélek dicséri az Urat! — mormogta.

A szobában az asztal mellett ült — a könyves bácsi.

— Mivel szolgálhatok, Mackó úr? — kérdezte udvariasan.

— Sem-mi-vel... — dadogta a tekintetes úr.

— Tessék beljebb kerülni!

Dehogy került beljebb a mackó-társaság. Elvetette magát és rohant visszafelé.

— Az ördög incselkedik velünk! — dörögte Mackó úr. — Az egyik könyves bácsi a hegyen van, a másik a szobában... De vajjon a hegyen van-e csakugyan?

Mikor utasaink szuszogva lihegve fölértek a hegyre, mosolyogva jött elébük — a könyves bácsi.

— Nos, Mackó úr, elhozta a messzelátót?

A tekintetes úr leült a földre.

— Jaj, dehogy hoztam... Jaj, alig állok a lábamon az ijedtségtől... Képzelmék, kit látok a szobában? Nem hinnék! Uraságotat láttam, tulajdon magát.

— Igazán?

— Oly igaz, mint amilyen igaz, hogy itt ülök a boglári hegyen! Az ördög incselkedett velem! Fölvette uraságod alakját.

A társaság hangos hahotára fakadt. Mackó úr bámulva nézett a nevetőkre.

— Nem az ördög incselkedett Mackó úrral — szolt most a könyves bácsi —, hanem én. A szobában csakugyan én voltam... Nézze, el is hoztam a messzelátót... Én a rövidebb úton mentem, jöttem és megelőztem Mackó urat.

Most már a tekintetes úr is együtt nevetett az egész társasággal. Ej, de figurás ez a könyves bácsi!

A messzelátó cső nagyon jó szolgálatot tett, mert segítségével az egész Balatont látni lehetett. Gyönyörködtek is eleget utasaink. A könyves bácsi, aki elvitte a fényképezőkészülékét, le is fotografolta az egész társaságot.

— Hát ez micsoda nagy kő? — kérdezte Mackó úr, amint

szétnézett a hegyen és egy furcsa alaku sziklakövet megpillantott.

— Erről azt regélik, hogy a Badacsony vetette át hajdanában a boglári hegyre. Mert, tetszik tudni, a Badacsony tűzhányó volt és egyik kitörése alkalmával röpítette át a sziklát.

— Ej, az öreg Badacsony jól tudott labdázni. Ez ám a labda! A balatoni hegyek ügyes legények lehettek.

Mikor utasaink távoztak a hegyről, lementek horgászni a kikötőbe.

Leültek a hosszú móló végébe, belevetették a horgot a vízbe és türelmesen lesték, mikor fogja pedzeni a hal.

A levegőben könnyű szél lengedezett, mely gyöngye, fodros hullámokat vert a vízen.

— Gyere a horgomra, aranyhalacska! — kiáltotta Zebulon. — Elviszlek a mézes tóba!

— Kapd be a horgomat, gyémántos halacska! — esdekelt Dorka. — Elviszlek az arany méhkasba!

A golyhók azt hitték, hogy a hal is úgy szereti a mézet, mint ők. Mackó úr ezt dörmögte:

— Fogjátok be a mézszopogatót, mert mind elriasztjátok a halat!

Erre csönd lett. Nem hallatszott egyéb a hullámok csöndes zúgásánál és a móló túlsó felén fürdő gyermekek vihogásánál.

— Hopp, pedzi! — suttogta Mackó úr.

A másik percben kirántotta a vízből a horgot, hát egy szép ezüstös hátú hal fickándozott rajta.

— Gyere halacszkám! — kiáltotta diadalmasan, aztán hirtelen fölmordult: — Jaj!

A Balatonon erős szél süvöltött át, fölverte a hullámokat. Egy nagy hullám fölcsapott a mólóra és nyakon öntötte Mackóékát, akik fölugráltak és futva menekültek kifelé. A tarajos hullámok nyomukban görögtek. Mackó úr ezt dörögte:

— No, nézd a vén Balatont, hogy haragszik ezért az egy halért! Hehe, elcsíptem tőle! Halat ebédelünk ma, bocsok!

A menekültek csak akkor álltak meg, amikor kiértek a partra. Ott kárvalottan néztek végig ruhájukon: csupa víz volt.

— Legalább van halunk! — vigasztalta magát Mackó úr, aztán fölkiáltott: — De hol van?

A szép nagy hal eltűnt. Elszabadult a horogról, az irigy Balaton visszavette. Ej, te kapzsi vén Balaton!

A tó mindjobban mozgott és mentől nagyobb hullámok zúdultak a part felé, annál vígabb sikongatás hallatszott a vízből. A fürdő gyermekek jókedvűen ugrándoztak a Balatonban és amikor nagy hullám közelgett, sorba álltak, háttal fordultak feléje és összefogóztak. Olykor át is csapott rajtuk a hullám, de annál vígabban kurjongattak.

— Hopp, hullám! Gyere, gyere, tarajos hullám, itt a hátam közepe!

Mackóék bámulva nézték a gyerekeket. Ej, hogy nem félnek a hullámoktól! Mackó úr rájuk kiáltott:

— Gyerekek, nem féltek attól, hogy elvisz a hullám?

Tizen is feleltek:

— Dehogy félünk! Akkor jó fürödni a Balatonban, mikor hullámzik. Jöjjen be maga is, Mackó úr! Gyertek fürdeni ti is, bocsok. Hopp, hullám!

Nem kívánczolt a Balatonba Mackó úr, nem akaródzott a bocsoknak sem fürdeni. Eleget fürödtek ők a hullámokban tegnap! Zebulon egyszerre fölkiáltott:

— Bácsi nézze, jön a garabonciás diák!

— Hol?

— Ott, la! Ott a vasúti töltés mellett! Kerék a lába! Tyüh, hogy repül!

Mackó úr nevetett.

— Te golyhó, hiszen az a kerék nem láb, hanem bicikli.

— Mi cikli?

— Bicikli, magyarul vasparipa. Az, aki rajta ül a vasparipán, lábával hajtja a kereket.

Zebike bámult.

— Soha ilyet! Né, bácsi, gyorsabban szalad a kerekeslábu, mint a vonat!

A biciklista csakugyan versenyt száguldott a személyvonattal. Mackó úr föllelkesülten bömbölte:

— Rajta, rajta, vasparipás! Ne hagyd magad!... Rrrrajta! Éljen!

A bicikli elhagyta a személyvonatot. Mackó úr tapsolt, rettenetes mancsai, amikor összeverte, akkorát puffantak, mint holmi fiaágyú.

A gyerekek is útfélre sereglettek.

— Ez a biciklista bizonyosan megnyerte a nagy díjat Siófokon,
— mondották.

— Miféle díjat? — tudakolta a tekintetes úr.

— A versenydíjat. Hát nem hallotta, Mackó úr, milyen nagy-szerű torna-versenyek voltak Siófokon és Földváron? Futottak, ugrottak, úsztak... Átúszták a Balatont!

— A Balatont?

— Úgy bizony. Aztán Budapestről Siófokra bicikliztek.

Mackó úr fölsóhajtott:

— Ej, ha én meg Boglárról Budapestre kerekezhetnék! Gyorsabban a vonatnál!

— Próbálja meg, Mackó úr!

A biciklista megállt a csoport előtt s leszállt a gépjéről. Mackó úr elébe járult.

— Kedves kerekes úr — szólt. — Engedje meg, hogy fölüljek a vasparipájára. Úgy szeretnék most egyszerre Budapestre, onnan pedig a hazámba, Mármarosba kerekezni ezen a fírgó-forgó furcsa keréken!

— Ült-e már, bátyó, valaha biciklin? — kérdezte a biciklista.

— Nem én soha!

A casparipás mosolygott.

— Hát csak üljön föl és szerencsés utat!

Mackó úr föltápászkodott a biciklire az egyik felén — potty, lepuffant a másik felén. Aztán túlról próbált fölmászni, de most is megölelte az anyaföldet.

— Nagyon akaratos ez a vasparipa! — mondotta.

— Mi majd fogjuk, amig rája pattan — mondották a gyerekek.

Ketten fogták a biciklit, három fölsegítette Mackó urat rája. Mikor a tekintetes úr nyeregben ült, nagyot csettentett a nyelvével.

— Ihaj! Mindjárt Budapestem leszek, mindjárt Mármarosban termek!

A bocsok ijedten kiabáltak.

— Jaj, bácsi, ne hagyjon itt bennünket!

— Itt hagylak én!...Egy, kettő...ereszd el, rajta!

A fiúk eleresztették a biciklit, eleresztették Mackó urat és a híres, nevezetes utas repült...repült a levegőbe és orral érkezett a földre.

A gyerekek nevettek; Mackó úr kárvallott ábrázattal tápászkodott föl a porból. A vizes ruhája sáros lett.

— Hamis jószág ez a vasparipa! — dörmögte. — Már csak inkább utazom vonaton.

Utazni!

Mackó urat egyszerre nagy honvágy lepte meg. Hallotta ismét erdei zúgását, a méhek döngicsélését, a patakok csörgését.

— Hát a gazdaság milyen állapotban van? — gondolta. — Hát a kert, a ház, az éléskamra? Ki tudja, Róka Miska nem ólálkodik-e a házam tája körül?

Szeme a közeli vasúti állomásra vetődött. A vonat, mely megállt, még ott vesztegelt. A tekintetes úr fölkiáltott:

— Bocsok, utazunk haza! Siessünk, hogy le ne késsünk a vonatról.

A gyerekek körülfogták.

— Csak nem hagyja itt a szép Balatont, Mackó úr?

— Itt kell hagynom, kis pajtáskáim! Haza vágyódom! . . .

Utaznom kell, utaznom, Isten veletek, mulassatok, fürödjetek!

A tekintetes úr kézen fogta a bocsokat és az állomás felé futott velük. Éppen jókor érkezett. A vonat már füttyentett, csak éppen, hogy fölugorhattak rája.

A vonat elrobogott utasainkkal. Mackó úr s a bocsok az ablakban álltak mindaddig, amíg csak láthatták a Balatont. Utoljára gyönyörködtek kék vízében, ringó vitorlásaiban, mosolygó hegyeiben. Egyszerre egy magas domboldal irígyen elfödte előlük a tavat.

— Isten veled, Balaton! Isten veled gyönyörű magyar tenger!
— kiáltotta Mackó úr. — Viszontlátásra valamikor, — ki tudja mikor?

Mackó úr Budapesten.

Robogott a vonat. Füstje hosszan elnyúlt a kocsik mellett betódulva a nyitott ablakon. Az egyik ablakban hatalmas prüsz-szentés hallatszott.

— Adj Isten egészségedre, Zebikém! — szólt valaki a kocsiban.

Az ablakban egy kis barnaképü bocs állott és mancsával keservesen dörzsölte a szemét, melyet a füst telehordott szénporral. A füsttől prüszszentett, mert nagyon csavargatta az orrát.

— Jaj, mindjárt megvakulok! — nyöszörgött a bocs.

— Hát eredj az ablaktól! Nem kell folyton az ablakot őrizned.

Az, aki ezt a tanácsot adta, tekintetes, nemes, nemzeti és vitélő Mackó úr volt, a bocs pedig drágalátos unokaöccse, Zebulon; míg a másik bocs, Dorka, a kocsi bőrdívánján ült. Derék ismerőseink a Balaton mellől utaznak Budapest felé.

Zebulon Dorka mellé ült és még mindig a szemét dörzsölve, mondotta:

— Csakhogy már nem látom a Balatont! Csakhogy már elhagytuk! Akkor lássam megint, mikor a hátam közepét.

Mackó úr nevetett.

— Ahán, bocs, eszedbe jutott, úgy-e, hogy sok vizet megittott veled a Balaton?

— Ühüm. A mackó nem potyka, sem ruca, hogy szeresse a vizet.

Dorka ellenben ezt mondta:

— Óh, én nagyon megszerettem a Balatont. Ej, be jó volt lubickolni benne!

— Bizony fiam, — szólt a tekintetes úr, — helyes tó a Balaton. — Aztán, ha megharagszik, ugyancsak mérges ám. Jártam a tengeren, de mondhatom, az se táncoltatott meg úgy, mint a Balaton.

A vonat megállott s a kocsiba új utas szállt föl. Egyenesen a Mackóék kocsiszakasza felé tartott.

— Mekkmekek, bemegyek, — mekegte a jövevény.

Az ajtó megnyilt és egy hegyesszakállu utas lépett be, aki tetőtől-talpig kockás ruhába volt öltözve. A táskáját föltette a hálóra.

— Nem zavarom uraságodat, mekmekek? — kérdezte a jövevény.

— Mi az ördögnek mekeg ez a kockás bácsi? — gondolta Mackó úr. — Talán csúfolkodik? — Aztán hangosan ezt mondta: — Engem nem zavar az úr, csak telepedjék le közibénk.

A jövevény mekegett valamit az orra alatt, aztán így szólt:

— Ha megengedi uraságod, bemutatom magamat. Én Mekegő Gida vagyok.

— Örvendek a szerencsének; én meg Mackó Muki, mármárosi földbirtokos volnék.

— Részemről a szerencse, mekmekek... Budapestre utazik uraságod?

— Haza igyekezném, de talán megállok Budapesten.

— Úgy hát együtt utazhatunk Budapestig, mekmekek...

Mackó úr fölállott.

— Hallja az úr, — kiáltotta, — ha még egyszer mekeg, úgy vágom tarkón, hogy magam is megsajnálom.

Az idegen elkapta a fejét.

— Kérem, kérem, — hebegte, — a mekegés nekem régi rossz szokásom, mekmekek... Hiszen a nevem is Mekegő Gida!

— Az igaz, azt elfelejtettem, — mormogta Mackó úr és szelidebb hangon kérdezte: — Hát aztán mi dolga van uraságnak Budapesten?

— A rokonaimat megyek meglátogatni. Nekem, tetszik tudni, nagyon előkelő rokonaim vannak ott. Az egyik Zerge gróf... mondhatom, finom úr... a másik Szarvas báró... ez is előkelő uraság, kilenc ága van koronájának...

— A koronájának? Hát van koronája?

— Nos igen, mekmekek... Gyönyörű ágas-bogas korona van a fején. Mind a két rokonom a Városligetben lakik, egy szép kertben. Nem látszik meg rajtam, hogy ilyen előkelő családból való vagyok, mekmekek?

— Nem nagyon. Kivált, ha mekeg.

— Csodálom. Hanem, kérem, ha nem sérteném meg uraságot, megkinálom egy kis uzsonnával.

— Uraságod nagyon udvarias.

— Óh, kérem, ez már az én természetem, mekmekek.

— Csak ne mekegnél! — gondolta a tekintetes úr.

Mekegő Gida levette a táskáját, kinyitotta és Mackó úr szájához tartotta.

— Tessék kérődzni, — mondotta szívesen.

— Mit csináljak? — csodálkozott a tekintetes úr.

— Kérődzni tessék. Nincs annál nagyobb élvezet. Kérem, csak lásson hozzá.

Mackó úr belenézett a táskába és rábámult az utitársra.

— De hiszen ebben a táskában nincs egyéb gizgaznál.

— De nagyon ízletes gizgaz:

— Hát uraságod nem hússal él?

— Nem, az én családom növényevő.

— Nem irigylem a tisztelt családja guszthusát, — mormogta Mackó úr.

Mekegő Gida most zsebéből elővett egy kis csomagot.

— Ez ám még csak a jó! — mondotta.

— Talán egy kis kolbász van a csomagban?

— Dehogy kolbász. Só van benne.

— Só? Mit akar megsózni? Talán csak nem az uzsonnáját?

— Azt nem, hanem nyalogatni fogom, mekmekek.

Mekegő Gida ezzel kibontotta a csomagot, kivett belőle egy darab sót és jóízűen nyalogatta.

— Velem tart Mackó úr? — kérdezte.

— Köszönöm, — felelt a tekintetes úr, — én a sót csak a só-talan ételben szeretem.

Mekegő Gida nagyon csodálkozott a Mackó úr ízlésén. Szegény feje! — gondolta magában. — Ez sem tudja, mi a jó.

A legközelebbi állomáson ismét új utas szállt a vonatra és egyenesen Mackóékhoz nyitott be.

— Szalonnás jónapot kívánok, rőf, rőf, — köszöntött be barátságosan.

— Ez meg rőfög! — dörmögte magában a tekintetes úr. — Az egyik mekeg, a másik rőfög. Aztán a jövevényhez fordult:

— Jó napot!

Gömbölyű, elhízott alak volt a jövevény, alig tudott mozogni a nagy kövérségtől; de nemcsak háj, hanem nagyon dolgában is jó módnak örvendezhetett, mert vastag arany óralánc csillogott a mellényén. Szuszogva telepedett le a helyére és zsebkendőjével a megizzadt fejét törülgette.

— Kutya-meleg van, rőf, rőf! — mondotta, vagy jobban mondva rőfögte.

— Már az igaz, hogy nagy a hőség! — fecsegett a bőbeszédű Mekegő Gida. — Hova utazik uraságod?

— Budapestre.

— Ejnye, be jó, mekmekmek... Én is odautazom. Van szerencsém bemutatni magamat: én Mekegő Gida vagyok.

— Bánom is én! — felelt gorombán a kövér idegen.

Mekegő úr nagyot nézett.

— De kérem, mekmekmek, — mekegte méltatlankodva, — úgy illik, hogy ha én bemutatom magamat, az úr is bemutassa magát.

— Illik, nem illik, bánom is én, rőf, rőf, — dörmögte amaz.

— De kérem, uraságod, úgylátszik, sohasem forgatta az illemtant.

— Nem én. Mi az? Enni vagy innivaló?

Mekegő úr mekegett jókedvében, aztán így szólt:

— De a nevét azért megmondhatná!

— No, hát jól van, megmondom: Ártány Tóbiás a nevem. Itt van, la, süsse meg!

Ártány Tóbiás ezzel rágyújtott a pipájára és nagy füstgomolyokat pöfékelt a levegőbe, aztán, hogy kényelmesebben heverjen, lábát föl rakta a szemben levő ülésre, éppen Mekegő Gida ölébe.

— Bocsánat Ártány úr, mekmekek, — mekegett Gida sértődötten, — ez az én helyem.

— Helye, nem helye, nem törődöm vele, — felelt az illetlen utas, — ha nem tetszik, csücsüljön a földre.

— Legalább sáros ne lenne a csizmája!

— Kefélje le, ha szúrja a szemét.

Mekegő Gida nem mert többet szólni, behúzódott a sarokba és sokat mekegett az orra alatt nevetlen utitársakról és effélékről, amivel Ártány Tóbiás semmit sem törődött, sőt nyugodtan elaludt.

Nemsokára úgy hortyogott, hogy utitársai saját szavukat sem hallották.

Mackó úr megrázta az alvónak a vállát.

— Disznó úr!

Ártány úr kinyitotta szemét.

— Rőf, rőf, mi az?

— Disznó úr, mondja csak...

— Ártány úr! — szólt közbe a megszólított helyreigazítólag.

— Disznó vagy Ártány, mindegy. Mondja csak, nem trombitás az úr?

— Nem.

— Hát akkor minek trombitál itt nekünk?

Ártány Tóbiás rábámult Mackó úrra és ezt kérdezte:

— Aztán azért ébresztett föl engem az úr, hogy ezt megkérdezze tőlem?

— Igen, meg azért is, hogy nekünk ne hortyogjon itt a fülünkbe.

Ártány Tóbiás dühösen rőfögött.

— Kikérem, — kiabálta, — hogy engem mindenféle jöttment fölébresszen.

Mackó úr megcsattogtatta a fogait, összehúzta a körmeit, aztán mosolyogva így szólt:

— Disznó úr, vagy Ártány úr, fogja be a száját, ne gorombászkodjék, mert annyit mondok, hogy én nagyon szeretem a sertés-
karajt és a vékony szalonnát.

Ártány Tóbiás elsápadt és ezt kiáltotta:

— Ej életveszedelmes fenyegetés!

— Gondolja? — kérdezte Mackó úr nyelvével csettintve.

Ártány Tóbiás fölugrott és megrántotta a vészféket. A vonat megállt, az utasok rémülten dugták ki fejüket az ablakokon.

— Mi történt? kiabáltak.

— Ide, segítség! — visította Ártány Tóbiás.

A kalauzok berohantak abba a kocsiába, melyből a segélykiáltás hallatszott.

— Itt húzták meg a vészféket? — kérdezték.

— Én húzták meg, — felelt Ártány Tóbiás.

— Miért?

— Mert ez az úr, itt, la! — mondotta Ártány Tóbiás Mackó úrra mutatva, — életveszélyesen fenyegetett engemet.

— Mit mondott?

— Azt mondotta, hogy szereti a sertéskarajt.

A kalauzok elbámultak ezen a feleleten.

— De kérem, — szólt az egyik, — azt én is szeretem.

— Igen, de azt is mondotta, — folytatta Ártány úr dühös pillantást vetve Mackó úrra, — hogy szereti a vékony szalonnát.

— Mi is szeretjük, — feleltek egyszerre a kalauzok.

— Csettintett is hozzá a nyelvével! — folytatta Tóbiás.

A kalauzok is csettintettek a nyelvükkel és ezt mondták:

— Bizony jó is lenne most egy kis sertéskaraj káposztával, meg paprikás-szalonna vöröshagymával!

Ártány úr lábai összeverődtek félelmében.

— Ne ijesztgessenek, kérem! — mormogta.

— Ez nem ijesztgetés, bácsi. Tessék fizetni száz korona büntetést, mert ok nélkül meghúzta a vészféket.

— Dehogyan fizetek!

— Ha nem fizet, behivatjuk a legközelebbi állomáson a csendőroket és a dutyiba csukatjuk.

Mi volt mit tennie? Ártány Tóbiás nagy keservesen elővette a nagybugyellárisát és a kalauz kezébe számlált öt darab zsíros húszkoronást.

A vonat tovább robogott, Ártány Tóbiás dühösen nézte egyre Mackó urat és ezt morogta fogai közt:

— Megkeserülöd még ezt te fogas, körmös vitéz!

A vonat megérkezett Budapestre s az utasok kiszálltak. Ár-

tány Tóbiás megvárta, amíg Mackó úr kiért a pályaház elé az utcára, akkor hátulról nekiszaladt, hogy feldöntse. Mackó úr előrebukott, de úgy, hogy két lába Ártány Tóbiás nyakába került. A tekintetes úr belekapaszkodott Tóbiás fülébe.

— Nem eresztem ám el a füledet, ha addig élek is! — gondolta Mackó úr.

Ártány Tóbiás, aki szintén elbukott, visítva tápászkodott föl a földről, de úgy, hogy Mackó úr a nyakán maradt. Szerette volna a roppant terhet lerázni magáról, de nem tudta és ijedtében négykézláb futni kezdett.

A bocsok és Megegő Gida csaknem sóbálvánnyá változtak ennek láttára. A járókelők hahotázva futottak össze és ezt kiáltották:

— No, még ilyen versenyfutást nem láttunk Budapesten!

Ártány Tóbiás zihálva, nyögve cipelte terhét, aztán egyszerre összerogyott vele.

— No, Disznó Tóbiás! — mondotta Mackó úr leszállva furcsa paripájáról, — eszem ám ma sertéskarajt.

— Kegyelem! — hörögte Tóbiás.

— Nincs kegyelem! Nagyon fáj a fogam a vékony szalonára is.

— Irgalom! — rimánkodott Tóbiás.

— Egyébként, — szólt a tekintetes úr, — köszönöm szíveségedet Disznó Tóbiás, hogy ingyen behoztál a városba, legalább nem kellett fogadnom bérkocsit.

Eközben a bocsok és Mekegő Gida is a helyszínére érkeztek és nevetve fogták körül Tóbiást.

— Mekkemek, hát fölcsapott hátaslónak, Ártány gazda? — kérdezte Mekegő Gida.

— Ne bántsa, Mekegő úr, nagyon jól futott, szólt Mackó úr. — Így még sohasem vonultam be hazám szép fővárosába.

Ártány Tóbiás most hirtelen felugrott a földről és eszeveszetten eliramodott. A bocsok és Gida utána akartak szaladni, de Mackó úr visszatartóztatta őket.

— Hadd fusson! — mondotta. — Menjünk, nézzünk szét a fővárosban.

A társaság sétának eredt és nagy élvezettel nézegette a szép házakat, gyönyörű kirakatokat és a fogatokat. Mekegő Gida megint a rokonaival dicsekedett.

— Ej, be szeretném, ha erre kocsikáznék valamelyik úri rokonom, Zerge gróf, vagy Szarvas báró. Milyen fogatjuk van! Csupa arany, csupa ezüst... Jaj, nekem!

Mekegő Gida ijedten nézett egy utcasarokra, aztán vesd el magad, roppant ugrással átszökött egy kocsin, melyben egy úr és hölgy ült és eltűnt egy mellékutcán. A kocsiban ülők elképedve fogóztak egymásba és álmélkodva néztek körül, azon tűnődve, mi ugrott át a fejük fölött. Mekegő Gidának akkorra már híre, hamva sem volt.

— Jól ugrik Gidácska! — szólt Mackó úr. — De mitől ijedt meg ilyen nagyon?

Észrevett egy embert, akinek a hátára duda volt akasztva és feléjük közeledett.

— Csak nem ettől a kecskepásztortól ijedt meg ez a Gida? — tűnődött Mackó úr. — Olyan nagy úr, akinek grófi és bárói atyafisága van, csak nem fél egy kecskepásztortól?

A dudás ember elhaladt mellettük. Mackó úr a bocsokhoz fordult.

— Hát, golyhók, hová menjünk most?

— A múzeumba, — felelt egyszerre mind a kettő.

— A múzeumba? Mi van ott?

— Ott nagyon sok szép dolog van.

— Hogy tudjátok?

— A Cammogó Matyi beszélt. Azt mondta, hogy az ő nagybácsija is a múzeumban lakik, tudja, Mackó bácsi, az a Cammogó bátyó, aki egyszer beleesett a verembe.

— Ismerem a jámbort, — szólt Mackó úr. — Jó pajtásom volt,

sokat poharaztunk együtt. Beleesett a farkasverembe és kitérte a lábát. De, azt hallottam, hogy meghalt.

— Nem halt meg, bácsi. A Cammogó Matyi beszélt, hogy kihúzták a veremből és elvitték Budapestre a múzeumba.

— Igazán? Gyerünk hát a múzeumba, meglátogatjuk a sógort.

Mackó úr megkérdezte egy rendőrtől, merre van a múzeum. Amint mennek, keserves visítás ütötte meg a fülük dobját.

Az útszélén egy kurta, furcsa fiúcska állt és potyogó könnyeit törülgette.

— Ki vagy te, kis fiú? — kérdezte részvétellel Mackó úr.

— Malac Misi vagyok, brühühü, vihihi-i!

— Mért sírsz, rísz?

— Mert nem találom a papuskámat, aki azt írta, hogy ma jön a vonaton, vihi-ohohó...

Mackó úr meg akarta vigasztalni Misikét.

— Mi most jövünk a vonattal, fiacskám, — szólt, — ha elmondod, milyen a külseje Malac úrnak, a papuskádnak, talán útbaigazíthatlak.

— Nem hívják a papuskámat Malac úrnak.

— Hát mi a neve?

— Ártány Tóbiás.

A tekintetes úr hunyorított egyet a szemével.

— Tóbiás? Ártány Tóbiás? Ez a te papuskád?

— Ez hát. Hányszor mondjam? Me-ee!

Ezzel a kis Malac Misi kiöltötte a nyelvét.

Mackó úr barackot nyomott a Misi fejére.

— Látom már, hogy Disznó Tóbiás... azaz Ártány Tóbiás fia vagy. Te is éppen olyan neveletlen vagy.

— Hát láttátok a papuskámat vagy nem?

Mackó úr ezt felelte:

— Nemcsak láttam, de a hátán lovagoltam be Budapestre.

Misinek tátva maradt a szája bámultában. A hóna alatt volt egy csomó papiros, azt is leejtette. Zebulon fölemelte.

— Micsoda íráscsomó ez, te Misi? — kérdezte.

Malac Misi mérges volt, hogy Zebulon zavarja a beszédben s ráripakodott:

— Nem látod, te füles? Egy csomó Esti Ujság.

— Minek ez neked?

— Minek? Honnan jössz te csacsi, hogy ezt sem tudod? Hát árulom az utcán.

— Aztán hogy adod?

Malac Misi hahotázott.

— Azt sem tudod, te bikfic, hogy az Esti Ujság ára egy krajcár? Hiszen minden utcasarkon kiabáljuk, mi, rikkancsok: krajcár az Esti Ujság!

— Mi az a rikkancs, te, Misi? — kérdezte Zebulon.

— A rikkancs az a fiú, aki az Esti Ujsággal szalad az utcán és rikoltozva árulja. Én is tudok ám rikoltozni!...

Malac Misi újra Mackó úrhoz fordult.

— Mit hallok? A bácsi apuskám hátán lovagolt Budapestre?

— Úgy bizony, még hozzá jól el is döngettem.

Misi fölsívított.

— Apuskámat eldöngette? Jaj, jaj vihihi-i-i...

Ezzel Malac Misi visítózva elfutott, Zebulon kezében felejtve az Esti Ujságait.

Zebulon nézegette egy darabig az ujságcsomót, aztán nagyot nevetett. Valami eszébe jutott.

— Bácsi, — kiáltotta, — beállok rikkancsnak és árulom az Esti Ujságot!

Ezzel elkezdett futni az utcán és magasan lengette a lapot.

— Krajcár az Esti Ujság! — kiabálta.

A járókelők nevetve nézték a rikoltozó bocst, de egyik sem nyúlt krajcárért a zsebébe, hogy vegyen tőle lapot.

— Vegyenek Esti Ujságot! Krajcár az Esti Ujság! — ordított Zebike, látván, hogy hasztalan kínálja a portékáját.

Egy úr megszólította.

— Te szerencsétlen rikkancs, mit árulsz?

— Esti Ujságot.

— De hiszen, te csacsi, délelőtt senki sem vesz Esti Ujságot.

— Hát mikor vesznek?

— Este.

Zebike leeresztette az orrát. Hm, hát azért hagyta nála Misi az ujságjait, mert délelőtt senkinek sem kell. Most pedig délelőtt van. Bizonyosan megmaradt neki tegnapról. A felsült rikkancs szégyenkezve kullogott vissza Mackó úrhoz és Dorkához.

— No, Zebike, hoztál-e sok pénzt? — nevetett Mackó úr. — Veszünk-e palotát rajta?

Utasaink tovább ballagtak a múzeum felé. Csakhamar egy kerthez értek, melynek közepén egy hatalmas épület emelkedett.

— Az a Nemzeti Múzeum, — mondotta egy rendőr, akit megkérdeztek.

Bementek a kertbe. A fák alatt tömérdek gyermek játszott, sétált, mamák és dadák felügyelete alatt. Utasaink azonban most nem vették észre a vidám apró népséget, — pedig nagyon szeretik a jó kis fiúkat és leányokat, — hanem siettek a nagy épület felé.

A múzeum előtt gyönyörű szobor állott: Arany Jánosnak, a nagy költőnek szobra. A múzeum ajtajához pedig hatalmas lépcsőzeten lehetett fölmenni.

— Én leszek először a múzeumban! — kiáltott Zebulon.

Ezzel nekiiramodott a lépcsőnek. De pórul járt. Megbotlott és legurult. Jól megütötte az orrát és bögött keservesen.

— Jaj, jaj, betörtem az orromat!

— Hja, öcskös, — szólta Mackó úr, — a múzeumba sem az orrán megy az ember meg a mackó, hanem a lábán.

Fölmentek a lépcsőn, be akartak nyitni a hatalmas szárnyajtókon — zárva volt.

Mackó úr dörömbölni kezdett.

— Hé, nyissák ki az ajtót! Tekintetes, nemes, nemzeti és vi-
télő Mackó Muki meg akarja nézni a múzeumot!

Senki sem felelt, az ajtó nem nyílt meg. Ellenben a kertből egy
őr közeledett feléjük:

— Hej, bácsi, mit dörömböl az ajtón?

— Be akarok menni a múzeumba!

— Arra nem lehet.

— Hát merre?

— Kerüljön oldalt a mellékkapuhoz.

Mackóék dörögve jöttek le a lépcsőn. Mire való az a nagy
ajtó, ha zárva van? Legjobban Zebike dörögött. Fájlalta, hogy
az orrát hiába ütötte be.

A mellékkapuban egy kardos bácsi megállította őket. Ez volt
a kapus.

— Hová?

— A múzeumot akarjuk látni.

— Akkor adja ide nekem az esernyőjét.

Mackó úr dohogott.

— Mért adjam oda? Dehogyan adom. Ez az én tulajdonom, drága
pénzen vettem.

— Pedig ide kell adnia és fizessen érte tiz fillért.

Mackó úr bámult.

— Magának adjam az esernyőt és még én fizessek? — kér-
dezte. — Soha ilyet!

Észrevette, hogy a kapu alja tele van esernyővel és sétatobbal.
Aha, ezt mind elvette a kardos ember a múzeum látogatóitól.

— Minek magának ez a sok esernyő? — kérdezte a kapustól.

— Hiszen egy fejet nem lehet száz esernyő alá dugni.

A kapus nevetett.

— De hiszen én visszaadom mindenkinek az esernyőjét, mikor
kijön.

Mackó úr arca földerült.

— Visszaadja? — kérdezte. — Az már más. Akkor hát tessék
az esernyő és itt van, la, a tiz fillér.

Elégülten ballagtak be utasaink a múzeumba és fölhaladtak
egy lépcsőn. A folyosón egyszerre Mackó úrba kapaszkodtak ijed-
ten a bocsok.

— Jaj, bácsi, mi az? Jaj, be rettenetes szörnyeteg!

Egy óriás, fekete, hal-forma állat volt kiállítva a folyosón.
Mackó úr megismerte. Fölkiáltott:

— Nini, hisz ez cápa!

— Cápa?

— Igen, emberevő cápa!

— Nem mackóevő? — kérdezte fölbátorodva Zebulon.

— De bizony, megeszi a mackót is, — ha hagyja magát. Engem is megtámadott egy cápa Fiumében, mikor a tengerbe estem, és...

— És megette a bácsit? — vágott közbe Zebike ijedten.

— Csacsi! Hogy evett volna meg? Hiszen látod, hogy élek! Én vertem agyon ő kelmét.

Zebike és Dorka a hős Mackó háta mögé bújtak. Azt gondolták, ha a cápának megjön az étvágya, az első falatja a tekintetes úr legyen.

Mutassa meg bácsi, hogy csakugyan olyan kemény falat-e ő, amilyenek mondotta magát!

Mackó úr megzörgette a nagy üvegszekrényt, melyben a cápa lakott.

— Cápa pajtás, adjon Isten jó napot! — köszöntötte a szörnyeteget.

A cápa nem felelt.

— Ej, de csöndes kegyelmed, Cápa barátom! Fiumében bezzeg csapkodott a farkával! Csaknem fölfordította a csónakokat.

A cápa meg sem mozdult. A tekintetes úr megint megzörgette az üvegfalat.

— Kop, kop, pajti, kop, kop! Nyisd ki, pajti, az ajtót, magyar kopogtat, nem tót. Megfagytál vagy sóbálvánnyá változtál, hogy nem moccansz? Hát hogy érzed magadat a végtelen tenger után ebben a szűk üvegkötredben?

A cápa mereven, sötéten nézett maga elé.

— Hahaha, — nevetett Mackó úr, — rosszul érzed, ugy-e, magadat? Itt nem lehet ijesztgetni, mint Fiumében, a fürdőközön-séged. De, pajti, egyet mondok, kettő lesz belőle: miért nem vered be ketreced üvegfalát? Miért nem menekülsz?

A szörnyeteg nem felelt. Nagy oka volt arra, hogy ne moccanjon, ne meneküljön. Egyszerre pattogó hang hallatszott:

— Hát maguk mit keresnek itt?

Mackókék megfordultak. Hát egy féllábu katona bicegett a mankójára támaszkodva feléjük. A bajsza nagyon ki volt pödörve és szeme haragosan villogott:

— Ezer kartács és bomba, mit kopogtatnak itt kendtek? Mit keresnek itt kendtek? — kérdezte újra.

Mackó megemeltette a fővegét és így szólt:

— Jó napot kívánok, vitéz katona uramnak! Mi egy kedves atyánkfiát keressük.

- Ki az?
 — Cammogó szomszéd.
 — Cammogó szomszéd? Ezer kartács és bomba! Hol szomszéd ez az úr?
 — Mármárosban, könyörgöm alássan.
 — Hát akkor miért keresik a múzeumban?
 — Mert most itt lakik.
 — Itt lakik? Milliom golyóbis, én mondom, itt nem lakik! Zebike közbeszólt.
 — De, kérem, katona bácsi, a Cammogó Matyi azt mondotta nekem, hogy ide jött lakni Cammogó bácsi.

- A katona megnézte Zebulont.
 — Ide jött lakni, kis öcsém? Ide nem jön senki sem lakni.
 — Miért nem?
 — Mert, aki itt lakik, azt mind úgy hozták ide.
 — Hozták? Miért?
 — Azért, mert, — százezer tüzes golyóbis! — nem tudott már az a négy talpára állani.
 — Nem?
 — Nem bizony.
 — Mit csináltak velük?
 — Mit? Hát majd megmutatom. Ezt ni! Ezer kartács és bomba,
 — vigyázz!

A katona fölkapta a mankóját, akár a puskát, a vállához illesztette és elkiáltotta magát:

— Pú!

A pú-ra Mackó úr és a bocskok eszeveszett futásnak eredtek.

Eszükbe jutott az erdő, a vadász, a puska, a golyó. Szentül azt hitték, hogy a katona bácsi közibük lőtt. Arra álltak meg, hogy a katona harsányan nevetett.

— Megijedtetek, ugy-e, kópék! Hahaha! No, ne féljetek, jertek vissza!

Mackóék visszakullogtak. A katona ezt kérdezte:

— Hát milyen az a Cammogó szomszéd?

— Barna a subája, hosszú a foga, hegyes a körme, szép a hangja.

A katona nevetett.

— A hangja? Milliom golyóbis, aki itt lakik ebben a házban, annak nincs hangja. Hohó, a mi lakóink nagyon illedelmesek, soha meg nem mukkannak, hehehe! Hát csak menjenek be és keressék meg a Cammogó szomszédot.

Mackóék beléptek egy terembe és bámulva néztek szét. Üveges szekrényekben tömérdek kígyó, béka, mindenféle csúszó-mászó látszott.

Zebulon ijedten belekapaszkodott a Mackó úr kabátjába:

— Jaj, bácsi, jaj — megfogta!

— Ki fogott meg, golyhó és mi fogta meg?

— Az őzikét megfogta a kígyó! Fussunk innen, minket is megfog!

Mackó arra nézett, amerre Zebulon mutatta és maga is megdöbbsent a kígyótól. Sohasem látott akkora kígyót. Olyan vastag volt a dereka, mint a fa törzse és két embernél is hosszabb volt. Ez az óriás kígyó. Egy kis őzikét fojtogatott.

— Szegény, ártatlan őzike! — sajnálkozott Dorka könnyezve.

Mackó úr is megszánta a vergődő állatot és dörgő hangon rákáltott a kígyóra:

— Hallod-e, te csúf csúszó-mászó! Ha nem bocsájtod el tüstént azt az őzikét, megérzed mindjárt tekintetes, nemes és nemzetes Mackó Muki öklét!

A kígyó rá se hederített a fenyegetésre. A tekintetes úr felgyűrte a kabátját.

— Jaj neked, te undok csúszó-mászó!

A múzeum látogatói álmélkodva csoportosultak össze a haragos Mackó úr körül. A féllábu katona is odasietett:

— Ezer kartács és bomba! — kiáltotta. — Micsoda lárma ez? Mackó úr kidüllesztette a mellét.

— Micsoda zaj? El akarom venni azt a szegény özet a csíf kígyótól!

Általános hahota felelt Mackó úr szavára. A katona is úgy nevetett, hogy a könnyei potyogtak.

— Hahaha, bácsika, hahaha! Kapja vissza a kezét, mert ni, mindjárt megharapja a csörgő kígyó. Az pedig mérges kígyó!

Mackó úr akkor vette észre, hogy a könyöke mellett három-négy kígyó is sziszeg rája. Visszakapja tehát a mancsát, a bocsok pedig a kabátja alá bújtak. Most tör ki csak az igazi kacagás. A tekintetes úr zavartan nézett körül.

— Miért nevetnek, kérem szépen? — kérdezte báméskodva s folyton hátrálva.

— Azon nevetünk, hogy maga bácsika, nem tudja, min nevetünk.

— Hát maguk nem félnek a csörgő kígyótól?

A katona tréfásan hunyorított a szemével.

— De rettenetesen félünk tőle! Százezer kartács, mindnyájan remegünk, mint a nyárfalevél, mikor megcsörgeti a csörgőjét! Jaj, hallja!

Egy fiúcska Mackó úr háta mögött megrázott egy csörgőt.

— Jön a csörgőkígyó! — kiáltotta Mackó úr és beugrott a szomszéd terembe. A bocsok utána.

Egyszerre megállt a tekintetes úr. A lábai mintha a földbe gyökereztek volna és mereven egy szekrényre nézett. Mit látott?

A szekrényben lomposfarku róka koma futott, szájában tyúkkal. Egy zugolyban négy apró rókafi hancurozott.

— Róka Miska, megcsiptelek végre az egész családdal! — sziszegte Mackó úr.

Nem hallotta többé a szomszéd szobából a nevetést, nem látott egyebet a vörös tyúktolvajnál és négy csemetéjénél.

— No, Miska, — bömbölte, — most nem menekülsz meg!

A tekintetes úr ezzel a róka felé rontott, öklével bevverte a szekrény üvegjét és nyakon csípte a ravaszdit.

— A körmöm közt vagy csalafinta!

A tekintetes úr nagy diadallal kezdte a rókát tépázni. Zebulon pedig segített neki.

— Nesze, Miska, nesze!

Mackó úr csak azon bámult, hogy a róka nem iparkodik menekülni, meg se mukkan, a tyúkot sem eresztí ki szájából, néz rája csillogó szemeivel. A rókafiak sem mozdulnak meg helyükön.

— Valami ravaszságon törí a fejét a vörös koma, holtak teteti magát, — gondolta a tekintetes úr. Aztán fölkiáltott: — Engem rá nem szedsz többé, Miska! Ide azzal a tyúkkal.

Kirántotta a szárnyast a róka szájából. Ugyanakkor Dorka csodálkozva kiáltotta:

— Jé, bácsi, nézze! Fehér róka!

Mackó úr meglepetve látta, hogy a felső rekesztékből hófehér róka bámul rája nagy kíváncsian. Ez volt a sarki róka. Aztán még jobban álmélkodott, mikor egy csomó különös formájú róka vigyor-

gott körülötte: egyiptomi róka, ázsiai róka, amerikai róka. Az első szürkészínű, a középső sárgás, az utolsó foltosszürke.

— Egész róka-falka van itt! — tombolt Mackó úr örömeiben.
— Csípd meg, fogd el, porold ki a bundáját!

Most dörgő hang hallatszott:

— Milliom golyóbis, megállj! Bocsásd el azonnal azt a rókát!

Mackó úr hátranézett. A féllábu katona állt ott, bottal a kezében, melyet magasra tartott.

— Hogy merte az úr betörni az üveget? — kérdezte haragosan a katona.

— Hogy megcsípjem róka komát! — felelte dacosan Mackó úr.

— Meg is csíptük! — tódította Zebulon.

— Én mindig fölön fogom és elpáholom a komát, ha látom — erősködött Mackó úr.

— El is páholtuk! — hengegett Zebulon.

— Majd mindjárt elpáhollak én téged! Láncos, lobogós! — kiáltotta dörgő hangon Zebikére a katona. Aztán Mackó úrhoz fordult: — Nem tudja az úr, hogy a múzeumban a kiállított tárgyakhoz nem szabad nyúlni?

— A rókához sem?

— Ahhoz sem.

— Elég helytelen! — vélte a tekintetes úr. — Szabad, nem szabad, én a rókát egy kicsit agyonverem.

— De hiszen nem él!

— Nem él?

— Nem bizony, mert ki van tömve. Itt minden állat ki van tömve. Mackó úr eleresztette a rókát mancsából és nagyon elvörösödött.

— Kitömve? Teringette! — dörmögte. — Akkor hát én fölsültem.

— A bácsi fölsült, hihhi! — vigyorgott Zebulon.

— Elhallgass, bocsi! — rivallt rá a tekintetes úr Zebikére. A bocsi el is hallgatott, de a többi néző bezzeg nem hagyta abba a nevetést.

A katona megszólalt:

— Fizesse meg az úr azonnal az üveg árát, mert — ezer bomba! — azonnal rendőrt hívok s bevitetem!

Nem várta meg Mackó úr a rendőrt, hanem lefizette az üvegtábla árát. Aztán tovább somfordált a szomszéd termekbe a bocsiokkal egyetemben. Ej, ki hitte volna, hogy ez a sok állat ki van tömve!

Amint nézelődnek, Zebulon észrevett egy öreg katonát, aki széken ült és szundikált.

— Dorka! — suttogta hugának. — Nézd ezt a katonát!

— Látom.

— Ez is ki van tömve.

— Ej, dehogy van! Én nem hiszem.

— De hiszen nem is mozog. Nézd csak! Megállj, mindjárt megpróbálom!

Zebulon talált egy hosszú nádszálat és azzal megpiszkálta a katona orrát.

— Látod, nem mozdul, ki van tömve, — mondta diadalmasan.

A katona azonban mégis megmozdult, prüsszentett és fölugrott.

Amint észrevette Zebikét és kezében a nádszalat, fülönfogta a bocsot.

— Ejnye, te gézengúz! — kiáltotta. — Majd adok én neked csúfot üzni az öreg katonából.

Zebulon sivalkodott.

— Katona bácsi, jaj, katona bácsi, ne bántsa a fülemet!

— Hát te mért piszkáltad az orromat?

— Azt gondoltam, hogy a katona bácsi is ki van tömve!

— Kitömve? Én, kitömve? — kiáltotta harsogó hangon a katona. — Jobb lenne, kis öcsém, ha téged tömtek volna ki, vagy legalább a nadrágodat.

Puff! A katona tenyere nagyot puffant Zebikén.

A jajgatásra előcammogott a szekrények közül Mackó úr is. Mikor megértette, mit követett el a bocs, így szólt:

— Úgy kell a mihaszna boccsának! Ne zavartassa magát, katona bácsi. Csak rajta.

Zebulon egyre visított.

— Jaj, jaj! ... Megmondom apónak, mit csináltak a drága fiacskájával! Tudom, eljön apó, akkor aztán jaj lesz itt mindenkinek ... Ju-u-juj!

Mikor a katona elvégezte a dolgát Zebulonnal, Mackó úr bemutatta magát.

— Én Mackó Muki földbirtokos vagyok Máramarosmegyéből.
— Örvendek a szerencsének, — felelt a katona. — Mivel szolgálhatok uraságodnak?

— Nem mondaná meg, hol lakik itt a múzeumban Cammogó pajtás?

— Cammogó pajtás?

— Igen, a Cammogó Matyi nagybácsija, aki beleesett a verembe, kitörte a lábát, aztán Budapestre vitték gyógyítani.

— Idehozták a múzeumba?

— Igen, idehozták. Azt mondják, itt mindenkit meggyógyítanak.

A katona mosolygott.

— Az igaz, akit itt gyógyítanak, annak soh'sem fáj többé a lába.

— Cammogó pajtást is meggyógyították?

— Azt is. Tudom már, kiről beszél uraságod. Az az úr itt van a szomszéd teremben. Menjen csak vissza abba a terembe, ott ni! Megtalálja Cammogó pajtást az ablaknál.

— Köszönöm az útbaigazítást, katona bácsi!

— Szívesen tettem.

Mackó úr abba a terembe ment, amelybe a katona utasította.

Egyszerre meglepetve megállt — s lekapta a süvegét:

— Csorgatott mézzel teljes jó napot kívánok a tisztelt családnak! — kiáltotta.

Az ablak mellett levő szekrényben egész medvetársaság volt, és pedig, mindenféle színű mackó uraság. Ott állt a hatalmas jegesmedve szép fehér bundában, nagyobb valamennyi mackónál; a fekete medve, mely Amerikában lakik; a barnásszürke rettentő medve, melynek legélesebb a körme és foga; egy feketés-barna medvének fehér sáv volt a nyakán, akár valami pántlika; egy tenyeres-talpas kiöltötte a nyelvét, — ej, a pajti alighanem lépes mézet sejt valahol! Volt a társaságban barna medve is, a tekintetes úr fajtájából és különösen mulatságos volt egy kis mosó medve.

— Nagyon előkelő társaság! — gondolta Mackó úr és rászólt a bocsokra: — Zebulon, Dorka, tüstént csináljatok szép pukkedlit az úri társaság előtt!

A bocsok rangosan meghajoltak, térdüket megszegve. A medvék azonban nem feleltek a köszöntésre, rá sem hederítettek a jövővényekre.

Mackó úr beszédbe akart elegyedni velük.

— Adj'isten, fehér sógor! — üdvözölte a jegesmedvét. — Hát, ugy-e, hideg van kelmeteknél? Hehehe, elég nagy a körme, belefúj-

hat, ha fázik. Hallom, arra kendtek felé, félesztendeig tart az éjszaka. Ej, be jóízűen aludhatik az odavaló atyafiság!

A jegesmedve nem felelt. Mackó úr a fekete medvéhez fordult.

— Fekete pajtás, köszöntelek! Hehe, talán tintába mártottak vagy a kéményben jártál, hogy ilyen fekete vagy? Te sem felelsz? Megnémutatok?

A tekintetes úr egyszerre fölkiáltott:

— Nini, Cammogó pajtás! Hát te mit keresel ott a szekrény tetején?

A szekrény tetejéről egy szép barna medve kukkantott alá.

— Aha, értem! Kedvet kaptál kissé mászkálni, — folytatta Mackó úr. — Eszedbe jutott a fenyves, a szirt, a szülőföld. Szervusz, pajtás!

Parolára nyújtotta föl mancsát a régi jó barátnak; ez azonban nem fogadta el a parolát. Mackó úr csodálkozott.

— Nem ismer, pajtás? — kérdezte. — Én vagyok Mackó Muki, a te réges-régi játszótársad. Most sem mozdulsz? Talán beteg vagy? De hiszen éppen az imént hallottam, hogy meggyógyultál már!

Cammogó pajtás hidegen, szótlanul nézett alá. Mackó fejét csóválta.

— Ne bolondozzál, pajti! — kiáltotta. — A lábad, amint látom,

meggyógyult már, hiszen nagyon ügyesen mászkálsz. Gyere le arról a szekrényről! Elmegyünk egy vendéglőbe, koccintunk a régi barátságra!

Cammogó erre a kecsgetető ajánlatra sem mozdult meg. A bocok egyszerre nagy zajt csaptak. A szekrény előtt ugrándoztak és kiáltoztak.

— Puszi, kis pajti! Te is itt vagy, bocsuska? Hogy kerültél ide, aranyos?

A szekrényben egy csöpp medvebocs állt a hátsó lábán és vi-gyorogva nézett az üvegen keresztül.

— Jaj, be csinos vagy! — kiáltotta Dorka. — Nem vagy éhes? Nézd, aranyos, hoztam neked almát!

Dorka kivett a zsebéből egy almát és odakínálta a kis bocsnak.

— Én is hoztam almát! Nesze, pici! — kiáltotta Zebulon. — Az én almám jobb, mint a Dorkáé.

Zebulon is odanyújtotta az almát a bocsnak, de a gyümölcs beleütközött az üvegbe.

— Ejnye, be kár, hogy üveges szekrényben vagy, bocsuskám! — kiáltotta Zebulon.

— Nyisd ki édes, az ablakodat! — biztatta Dorka.

A csepp bocs mozdulatlanul állt helyén. Csillogó szemével mintha vágyakozva nézné az almát, amelyet neki kínálnak, de nem tudja megemelni a mancsát, hogy utána kapjon. Mintha meg lenne igézve.

— Bácsi! — kiáltotta Dorka. — Nézze, milyen aranyos kis bocsi! Mackó úr odament és elmosolyodott. Egyet cuppantott szájával a kicsi felé.

— Cupp, apróság! Hát téged mi szél hozott ide?

— Hiába kérdezzük, nem felel, meg sem moccan, — panaszkolta Dorka. — Pedig almával is kínáljuk.

— Az ám, mind megnémult vagy sóbálvánnyá vált, — mormogta a tekintetes úr. — Az öregek sem felelnek, még csak nem is dörögnek. Mintha kutyába se vennék, hogy ilyen híres nevezetes rokonhoz van szerencsájük.

Egyszerre a homlokára ütött.

— Mi jutott eszembe! — hebegte.

— Mi, bácsika?

— Az jutott eszembe... de az lehetetlen... hogy ez az előkelő úri mackó-társaság is ki van tömve.

A bocsiok elrémültek.

— Kitömve? Jaj, jaj! Ez a szép bocsiuska is ki lenne tömve? Cammogó bácsi is?

— Attól tartok magam is, — mormogta borusan a tekintetes úr. Megszólította a féllábu katonát, aki éppen arra bicegett.

— Katona bácsi, ezek a mackók nem élnek?

— Milliom bomba! Hogy élének? — kiáltotta a vitéz. — Hehehe, golyóbist uzsonnáltak véletlenül a mackó urak és az nagyon megfeküdte a gyomrukat. Belepusztultak!

— Kitömték őket?

— Ki bizony.

— Cammogó pajtást is?

— A picit bocsiot is? — kiáltotta közbe Dorka sírva.

— Azt is, ezt is — százezer kartács! — rivallta a katona. — Csak nem teszünk a mackókkal kivételt?

— Így gyógyították hát meg a szegény Cammogó pajtást? — kérdezte szemrehányó hangon a tekintetes úr.

— Hát nincs jól meggyógyítva? Hehehe, kutyabaj a fickónak, még enni sem kér.

A katona tovább bicegett, Mackó úr pedig mélyen megszomrodva újra levette a süvegét.

— Ezért nem feleltek hát szegény atyámfiak! — dörögte. — Ha meggondolom, hogy ez a szegény atyámfia valamikor vígan mászkált a jéghegyeken, hogy a kis bocsi után talán most is sír az anyja, hogy Cammogó pajtás nemrég mily eléggülten cammogott az erdőben, — és, most — kitömve...

A tekintetes úr egészen elérzékenyedett, Zebulon meghúzta a kabátját és ezt súgta neki:

— Bácsi, menjünk innen, mert minket is kitömnek!

— Minket? — dörmögte a tekintetes úr és szeme megvillant.
— Minket? Engem, Mackó Mukit, a híres, neves utast? — Fogait megcsattogtatta és körmeit összevonta.

El is lehetett hinni, hogy a tekintetes urat nem egykönnyen tömték volna ki.

De mikor Mackó úr szemét ismét rávetette a tányértalpasok hallgatag csoportjára, megrázkódott. Ime, itt van az óriás jeges-

medve! Milyen hatalmas állat volt! A jéghegyek birodalmában bizonyosan remegett minden, mikor száját ordításra tátotta, s most itt van a budapesti nemzeti múzeumban és a legkisebb tacsó sem fél tőle. A rettentő medvének is hiába olyan rettenetes a neve, annyi ereje sincs, hogy kitörje szekrénye üvegfalát és a szegény Cammogó pajti tehetetlenül néz alá üvegyöngyből való mesterséges szemével... Pedig Cammogó pajtinak is kiválóan jó foga és hegyes körme volt.

A tekintetes úr önkéntelenül hátrált. Fejét lehorgasztotta. Egyszerre, amint föltekintett, meglepetve kiáltott föl:

— Uram, királyom!

Földig hajolt; úgy hogy a feje búbja a padlót érintette. Nem is hinné az ember, hogy ő kegyelme ilyen hajlékony legény!

Mit látott? Ki előtt hódolt Mackó úr?

Egy rengeteg nagy szekrényben hatalmas oroszlán állott. Fejét magasra emelte és méltóságosan nézett szét, mintha nem is a szűk szekrényben, hanem a végtelen sivatagon volna. Mackó úr megszólalt:

— Üdvözöllek, király, üdvözöllek jobbágyi hódolattal!

Az állatok királya hideg büszkeséggel nézett a hódoló mackóra, meg a két bocsra, akik térdet, fejét hajtottak előtte. De nem felelt üdvözlésükre.

Zebulon odasúgta Mackó úrnak:

— Bácsi, talán a király is ki van tömve!

Mackó úr a fejét rázta.

— Az oroszlán? A király? Az nem lehet. Az oroszlán oly hatalmas, oly erős! Ővé a pusztá, a sivatag, ura minden állatnak!

Amint ránézett az oroszlánra s látta csökönys mozdulatlanságát, csüggedten morogta:

— Úgy látszik mégis ki van tömve. Hallatlan! A hatalmas oroszlán! No, mindegy! — tette hozzá. — Azért mégis király volt s illik, hogy az alattvalók holtában is megbecsüljék.

Utolsó üdvözlés után kifelé cammogott, követtette a bocsoktól. Egyszerre beleütközött valakibe, akinek alaposan rátiport a lábára.

— Mekkemek... jaj, a tyúkszemem!

Mekegő Gida állt előtte; erősen sziszegett és a lábát tapogatta.

— A tyúkszeme? — kérdezte Mackó úr tréfásan. — Hát tyúk, uraságod, hogy tyúkszeme van?

— Tyúk nem vagyok... mekkemek... — dadogta Mekegő Gida.

— Azért mondom, — vágott szavába Mackó úr, — mert úgy tudom, hogy a Mekegő urak lábát nagyon tisztességes köröm védi.

— Az igaz, — felelt Gida, — de nincs olyan köröm, amely uraságod becses talpától megvédelmezné a lábát, bocsánatot kérek, mekkmek... mekkmek...

Mackó úr mosolygott e feleleten és szeme megakadt Gidán. Ezt kérdezte:

— Hát uraságod kit gyászol?

Mekegő Gida talpig feketében volt, kalapjáról hosszú gyászfátyol lengett. Siránkozó hangon felelt:

— Óh, jaj, Mackó úr, nagy csapás ért engem. Legkedvesebb rokonaimat... Óh, jaj, mekkmek...

— Ne mekegjen, hanem beszéljen!

— Kedves, felejthetetlen rokonaim, Szarvas báró és Zerge gróf...

— Meghaltak?

Gida igenlőleg intett fejével.

— Igen, amíg oda voltam és ide hozták a múzeumba...

— Kitömve?

— Jaj, jaj, hogy ezt meg kellett érnem! Igen kitömve... Óh, óh, mekmekmek!

— Hol vannak?

— Azért jöttem én is, hogy megkeressem őket és kiöntsem előt-
tük bánatos rokoní szívemet.

Mekegő Gida egyszerre felkiáltott:

— Éppen itt van az én drágalátos báró rokonom!

Az egyik szekrényben ágas-bogas koronájú szarvas állott. Me-
kegő Gida zokogva rohant a szekrényhez és zsebkendőjével sze-
meit törölte.

— Ez hát uraságod rokona? — kérdezte Mackó úr.

— Igen, ez, jaj! Nem hallom többé kedves hangját. Brühühü!

Mackó úr végigszemlélte a szarvasfélék szekrényét. Látott ott
mindenféle szarvast: nagyot, kicsit, ágas-bogas szarvut, hegyes
szarvut, csak kecskét nem.

— De kérem, — szólta Gidához, — a kegyed rokonai nincsenek itt, azok amott vannak a kecskefélék csoportjában.

— Bocsánat, bocsánat, — felelt Gida, — a mi családunk nagy, nem fér egy szekrénybe.

— Hát miféle család ez?

— A kérődzők nemes családja.

— E szerint uraságodnak az ökör is rokona.

— Óh, kérem, mekmekek... hogy is mondjam csak?... Az nagyon távoli rokonom, sohasem járunk össze, alig ismerjük egymást.

Mikor Mekegő Gida kisírta magát a szarvas előtt, elment megkeresni a másik rokonát, akit ő Zerge grófnak nevezett. Azt az antilopok csoportjában találta meg.

— Drága, kis atyámfia! — rebegte Gida. — Te is ide kerültél? Te, kinek oly könnyű a lábad, mint a madár szárnya, ki oly gyors vagy, mint a villám, te is arra vagy kárhóztatva, hogy itt állj örökké, mozdulatlanul. Óh, drága Mackó úr, mekkorát tudott ug-rani!

— Nagyobbat uraságodnál?

— Bizony, nagyobbat, mekmekek... Szégyen bevallani, de ami igaz, igaz! Jaj!

Gida ijedten nézett egy úr kezére, aki mellettük az állatokat nézte.

— Mitől ijedt meg, Mekegő úr?

— Nézze, nézze... borzalom!... Annak az úrnak a kezén van... óh, siralom!

— Mi van a kezén?

— Egy másik drága rokonomnak, a kisebbik Zerge grófnak az úri bőre.

— A bőre?

— Igenis könyörgöm! Zergebőrből való keztyű van a kezén. Most egyet ugrott Gida és ismét fölajdult.

— Hát most meg már mi a baj?

— Nézze, — susogta Gida, — annak a másik úrnak a kezében van egy bot.

— Látom.

— Annak a botnak a fogantyúja a szegény kisebbik Zerge grófnak az úri szarva.

— Ne mondja.

— Hej, most már tudom, hogy a kisebbik Zerge grófnak is vége van.

Egyszerre nagy visítozás támadt. Utasaink megfordultak, hát

azt látták, hogy a két katona fogja a visítózó Malac Misit, Ártány Tóbiás pedig nagyon handa-bandáz.

— Ne bántsák a Misit! — kiabált Ártány Tóbiás.

— Az ilyen illetlen úrfikat — ezer golyóbis, — majd megtaníjuk illendőségre! — felelt az egyik katona.

— Hát mit csinált az én Misim? Hiszen nincs jobb kis malac nálánál az egész világon!

— De hiszen, nagy malac az úrfi! Rontom, bontom, nem látja, hogy bekente tintával a szekrényt?

Ártány Tóbiás megnézte a szekrényt s vállat vont.

— Ez is illetlenség? — kérdezte.

A katona bámult.

— Uraságod is nagy malac lehet, ha ebben nem lát illetlenséget. Most megszólalt Mackó úr.

— Persze, hogy nagy malac! Hiszen Ártány Tóbiás a neve.

— Ártány?

— Úgy van. Az úrfi neve pedig Malac Misi.

— No, a nevük rájuk illik, — mondotta a katona. — De azért milliom kartács, Malac Misi nem viszi el szárazon.

Misike visitása azt jelentette, hogy a katona nem tréfált.

Mackó úr most Ártány Tóbiás felé fordult.

— Hát Tóbiás gazda, hogy érzi magát?

— Ahogy nekem tetszik! — felelt Ártány Tóbiás.

— Hehehe, nem vinne megint egy kicsit a hátán?

Ártány Tóbiás görbe tekintetet vetett Mackó úrra.

— Vigye a golya kelmedet és tömjék ki nevenapján, mint a többi tisztelt atyafiát, — morogta Tóbiás.

Mackó úr felbőszült rokonsága e megsértésén.

— Mit mondott, drága Disznó Tóbiás?

— Mondtam, amit mondtam, és eddig van!

— Hát nem visz, kedves Disznó Tóbiás uram?

— Van eszembe!

— No, ha nem visz, hát viszem én.

— Hova?

— Ide a múzeum elé, hoy egy kicsit kiporoljam azt a sötét subáját.

— Szeretném látni!

Azonnal gyönyörködhetik benne.

Mackó úr megragadta Ártány Tóbiás két fülét s vonszolni kezdte kifelé. Tóbiás gazda rugdalózott, de mivel látta, hogy nem szabadulhat, egyet gondolt.

— Ha engem visznek, én is viszek valakit!

Ezzel belekapaszkodott Mekegő Gida hegyes kecskeszakállába. Gida meglepve mekegett.

— Mekkmekek... bocsánatot kérek, ez az én szakállam!...

— Bánom is én! Engem visznek, én is viszem kendet, engem elpáholnak, én is eldöngetem kendet.

Malac Misi ennek láttára visítózva nevetett. Mekegő Gida üstökön ragadta:

— Engem visznek, én is viszlek! Majd nem nevensz Misikém, mekkmekek!

Misi csakugyan nem nevetett már, hanem fölverte a múzeumot a keserves visítózásával. Annál vígabban hahotázott Zebulon.

— Hahaha, csak a fülét, Gida bácsi! Csípje meg jobban, ráza meg jobban!

Misi egyet gondolt.

— Engem visznek, én is viszlek. Gyere, Zebike!

Ezzel megragadta a bocsk gallyját s akárhogy kapálódzott az, arra vonszolta, amerre a többi öt vonszolta. Zebulon szeme megakadt Dorkán.

— Engem visznek, én is viszlek, — gondolta. — Ugorjál egyet, Dorka!

Elkapta a Dorka kötényt és maga után ráncigálta a hugát. Furcsa karaván volt, meg kell adni. Aki látta, majd megpukkadt nevetésben.

Most egy hang hallatszott.

— Micsoda zenebona ez a nemzet házában?

A zenebona részesei a hang felé fordultak. Egy fehérszakállu öreg katona állt ott, kávébarna atillában, cafrangos sipkában. Igen tekintélyes alak volt, szeme villámokat szórt.

— Elbocsássátok tüstént egymást!

Mackó úr eleresztette Ártány Tóbiás fülét, Tóbiás gazda elbocsájtotta Mekegő Gida hegyes szakállát, a Gida eleresztette Malac Misi üstökét, Misike sem szorongatta már Zebulon gallyját és Zebike mancsából kicsúszott a Dorka kötője.

— Bocsánatot kérek, katona bácsi, — szólta Mackó úr, — de ennek a Disznó Tóbiásnak a fülét kissé ki akartam nyújtani.

— Én meg ennek a Mekegő Gidának a szakállát akartam rendbeszedni, — mentegetőzött Tóbiás.

— A Misike üstökét fésülgettem, mekmekek, — mekegett Gida.

— Csak a Zebike gallérját igazítottam meg, — füllentet Misi.

— Gyűrődött volt a Dorka köténye, azt simítottam ki, — mondotta Zebulon.

Az öreg katona összevonta szemöldökét.

— Elég a cigánykodásból! Többet ne lássak ilyesmit.

Ezzel tovább sétált. Amerre ment, a fiúk mind levették a kalapjukat és tisztelettel köszöntöttek.

— Miféle öreg katona ez? — kérdezte Mackó úr a körülállóktól.

— Negyvennyolcas honvéd.

— Miért köszönti mindenki?

— Azért köszöntik, mert a dicső szabadságharcban küzdött a magyar hazáért és a magyar szabadságért.

— Hallottam már a szabadságharcról, — mondotta a tekintetes úr, — s örvendek, hogy egyik vitézét láthatom.

Ezzel Mackó úr is levette süvegét az öreg honvéd előtt.

Amint talán tudjátok, a Nemzeti Múzeum termeiben öreg szabadságharcbeli honvédek is őrzik a gyűjteményeket. Így történt, hogy Mackóék találkoztak egyikkel.

Mekegő Gida és Ártány Tóbiás meg a fia már elpárologtak a Múzeumból, Mackó úr is látott már mindent az állattárban, azért tehát ő is távozott a bocsokkal. A kapu alatt visszakapta az esernyőjét.

— Hát most hová megyünk? — kérdezte Zebulon, mikor már jódarabot sétáltak az utcán.

Mackó úr szétnézett és egy házon ezt a fölírást olvasta: Fürdő-intézet.

— Fürdő? Idemegyünk. Hozzászoktam a Balatonban a fürdéshez, megfürdünk.

Zebulon savanyu arcot vágott, de nem ellenkezhetett, mert a tekintetes úr egyenesen belépett a házba.

— Mi tetszik? — kérdezte egy úr, aki egy abalak mögött ült.

— Fürödni szeretnénk!

— Miben? Gőzben, vízben, jeges lepedőben?

— Vízben.

— Kádban, medencében?

— Kádban, — felelt a tekintetes úr.

— Tessék, itt a jegy.

Mackó úr lefizette a jegy árát s egy szolga bevezette őket egy szobába, melyben vízzel telt kád állott.

— Itt a fürdő, nagyságos úr, — mondotta a szolga. — Ha szükségük volna valamire, csöngessenek.

A szolga eltávozott. Akkor jutott eszébe valami Mackó úrnak.

— Elfelejtettem szappant kérni tőle. Nagyon barnák vagyunk, hehehe, itt az ideje, hogy jól megmosakodjunk. Hol az a csöngetyű, hadd csöngessek a szolgálának.

Mackó úr kereste a csöngetyüt. A kád fölött észrevett egy láncot, mely a magasból lógott alá.

— Itt a csöngetyű! — mondotta.

Áthajolt a kádon és megrántotta a láncot. A másik percben ordítva egyenesedett föl és a szoba egyik szögletébe menekült. Az történt, hogy amint a láncot meghúzta, hideg víz szakadt a nyakába. A lánc tudniillik a tus húzója volt.

A tekintetes úr dirmegett-dörmögött.

— Brr, brr, átkozott csöngetyűje! Soha ilyen fránya csöngetyüt! Sokat csöngettem életemben, de vizet még sohasem csöngettem ki.

Zebulon és Dorka nevetett.

— Bácsika, — szólt Zebulon, — csöngessen, még talán szappant is lehet kicsöngetni a csöngetyüből.

— Fogd be a szádat imposztor! — mordult a tekintetes úr a bocsra és törülgette a vizet buksijáról és ruhájáról. — Gyerünk!

Ezzel dühösen kinyitotta az ajtót és kilépett a folyosóra. A szolga elébe sietett.

— Hát már megfürdöttek uraságtok? — kérdezte.

— Én már megfürdöttem, nekem már elég volt, — dörmögte a tekintetes úr.

— De hiszen még le sem vetkőzhettek!

— Nem hát! Csöngettem szappanért és a csöngetyű azonmód végigöntött, ahogy itt állok.

A szolga mosolygott.

— A csöngetyű? Uraságod bizonyára a tus láncát húzta meg.

— Láncot húztam, az bizonyos.

— De kérem a csöngetyűnek nincs lánc, egy gombot kell

a falban megnyomni. Amit uraságod meghúzott, az a fej öntözésére való.

— Igazán? No nekem így is elég volt. Ajánlom magamat!

Az utcán az emberek megálltak és nevetve nézték a tekintetes úr vizes öltözetét.

— Vajjon hol öntötték le ezt az urat? — találgatták.

Mackó úr röstelkedett s ezt morogta:

— Jó, hogy Ártány Tóbiás és Mekegő Gida nem látta a fölsülésemet! Ej, de kinevetnének. De most hová, merre menjünk?

Amint ballagnak, egyszerre fölkiált Zebulon:

— Jaj, nini, elszökött a hintó a lovaktól!

— Micsoda? Hol?

— Ott ni!

Mackó úrnak leesett az álla csodálkozásban. Soha ilyet! Egy hintó robogott feléjük, mely elé nem volt fogva sem ló, sem más igavonó állat.

— Csodálatos! — mormogta. — Nem villamos, mert az sinen jár, ez pedig nem. Hát mi húzza, ki húzza?

— Talán boszorkány húzza? — suttogta Dorka. — Hallja, bácsi, hogy berreg valaki benne.

A kocsiból csakugyan csöndes berregés hallatszott.

Zebulon futni kezdett és ezt kiabálta:

— Mackó bácsi, fussunk, egyenesen nekünk jön a kocsi!

Mackó úr nem mozdult és ezt gondolta:

— Azt már láttam, hogy a lovak elragadják a kocsit, eltépik a hámot és megszöknek, de hogy a kocsi szaggassa el a hámot és szökjék meg a lovaktól, azt még soha. Megnézem én ezt a kocsit!

A furcsa hintó új találmány volt, melyet mostanában már gyakran lehet látni a főváros utcáin. Automobil, vagyis magától mozgó kocsi a neve. Villamosság hajtja, melynek telepe a kocsi belsejében van elhelyezve. Éppen Mackó úr mellett robogott el. Egy ember ült benne, arra kiáltott a tekintetes úr.

— Hé, kocsis, hol hagyta kend a lovait?

— A ménesben, — felelt jókedvűen a megszólított.

— Hát a rúdjához miféle szelet fogott, hogy oly sebesen jár?

— A villámot fogtam elébe!

A kocsin ülő ember most jól megnézte a tekintetes urat és megállította a kocsit.

— Ni, ha nem csalódom, tekintetes, nemes és nemzeti Mackó úrhoz van szerencsém?

— Szolgálatjára, az vagyok.

— Örvendek. Van egy kisleányom, az nagyon szereti Mackó urat és a bocsokat. De hol vannak a bocsok?

— Itt bujkálnak mögöttem. Félnek a kocsijától.

A kocsi gazdája mosolygott és így szólt:

— Pedig én éppen arra kérem Mackó urat, üljön a bocsokkal együtt a kocsimra és jöjjenek hozzám ebédre. Ej, be fog örvendeni a kislányom.

Mackó úr megvakarta a fejét.

— Irgum, burgum, — mormogta, — az van a dologban... hogyis mondjam csak? Feldőlhet az a fránya kocsi.

— Ugyan, Mackó úr, talán csak nem fél a híres, neves utas, aki már járt léghajón, tengeri hajón, tutajon?

Mackó úr elvörösödött.

— Igaz, kissé gyáva voltam, — dörmögte. — Fölülök, nagy jó uram, föl én! Bocsok, ugorjátok a kocsira!

— Én nem ülök föl! — kiáltotta ijedten Zebulon.

— Én sem! — rebegte Dorka.

— Ha nem ültök föl, itt hagylak az utca közepén.

Ettől a fenyegetéstől megszeppentek a bocsok és fölkapaszkodtak a kocsira; nagy reszketve Mackó úr is fölült.

— Mehetünk! Gyí te fakó! — kiáltotta tréfásan a szíves vendéglátó.

A kocsi megindult, Mackó úr így szólt:

— Az a sárga meg az a fakó nem sok zabot ehetik!

— Már az igaz, hogy az én lovaim még a tündérkirály zabját se ennék meg.

— De hát hol vannak a lovak? Nem látom őket, nem hallok a nyerítésüket, a dobogásukat.

— Hallja azt a halk berregést?

— Hallom.

Az az én lovaim nyerítése, dobogása. Látni nem lehet őket. Mondtam az imént, hogy a villám húzza a kocsimat.

— A villám?

— Az, jobban mondva a villamosság. Ami a kocsiban berreg, az a villamos készülék. Az hajtja. De van olyan gépkocsi is, melyet benzin hajt. Ezt töfög.

— Már az igaz, — mondotta Mackó úr, — ezen a Budapesten mindig lát valami új dolgot az ember!

Legjobban azon csodálkozott a tekintetes úr, hogy a kocsi nem ütközik össze a szembejövő kocsikkal, hanem szépen kikerülgeti azokat.

Egyszerre bekanyarodott a kocsi egy háromemeletes ház kapujában és megállt.

— Itthon vagyunk, — mondotta a kocsi gazdája, — tessék leszállani.

Mackó úr és a bocsok leszálltak. A házigazdájuk kinyitott egy kis ajtót, melyre ez volt írva: Lift.

— Tessék ide beülni, — mondotta.

A kis ajtón egy szűk szobácskába lehetett jutni, mely olyan volt, mint a vasuti kocsi félszakasza. Diván is volt benne.

— Miért ülünk ide be?

— Mert én a harmadik emeleten lakom és a lift fölvisz oda bennünket.

— A liszt visz oda? — álmétkodott Mackó úr.

— Nem liszt, hanem lift; annak hívják azt az emelőgépet, mely az emeletre szállítja az embert.

— Hátha lezuhanunk? Jobb talán mégis a lépcsőn mennünk!

— No, de édes Mackó úr, a híres, neves utas, aki járt már lég-hajón, tengeri hajón, magától mozgó kocsin, csak nem fél az emeletre szállító géptől?

Mackó úr megint elvörösödött.

— Irgum, burgum, persze, hogy nem félek, — morogta. Aztán fölkiáltott: — Előre, bocsok, üljetek be!

A bocsok belekapaszkodtak az ajtóba.

— Jaj, dehogy ülünk! Jaj, bácsi, ne ülünk be!

Mackó úr nyakon csípte őket és betette a liftbe, aztán maga is beszállt. Az ajtó becsukódott. A lépcsőn éppen akkor indult fölfelé egy leány.

Csing-ling, megszólalt a csöngetü és az egész szobácska megmozdult. Haladt fölfelé.

— Mi hajtja föl ezt a szobát? — kérdezte Mackó úr.

— A víz, — felelt a házigazdája.

— Ne mondja! Hát fölfelé folyik itt valami folyó?

— Óh, dehogy. A víz nyomása hajtja.

— Én pedig azt hittem...

Csing-ling. Mackó úr be sem fejezhette mondatát, a csengő megszólalt, az emelőgép megállt s az ajtó kinyílt.

— A harmadik emeleten vagyunk, tessék kiszállni, — mondja vendéglátó gazdájuk.

Mackó úr és a bocsok kiugrottak a szobácskából. Három emelet lépcsője volt alattuk és az a leány, akivel egyszerre indultak el, még csak az első emeleten jött fölfelé.

— Csodálatos! Szinte repültünk, — dörmögte a tekintetes úr. Most csengő gyermekhang hallatszott.

— Apus, édes apuskám!

Mosolygó, kedves leányka futott a Mackóék vendéglátó társa elé és nyakába ugrott.

— Ez az én Flórica lányom, — szól az apa Mackó úr felé fordulva. Aztán megcsípte a lányka állát: — Nézd, Flórica, micsoda vendégeket hoztam!

A kisleány örömeiben ugrándozni kezdett.

— Nini, Mackó úr! Isten hozta nemes, nemzeti és vitézlő uramat! Nini, Zebulon és Dorka! Isten hozott titeket is, kedves bocsok! Jaj, apus, de örülök, hogy elhozta Mackóékat! Itt maradnak, ugy-e, ebédre?

— Itt, kincsem!

— Ej, be jó! Dorka, Zebike, a legjobb falatokat a tányérotokra rakom.

A bocsok erre az ígéretre egyszerre Flórica mellett termettek és hízelkedve kezdték simogatni. A lányka nevetve menekült a körük elől.

— Tessék, Mackó úr, a lakásomba fáradni, — mondta a vendéglátó úr.

A lakás ajtaján vastáblácskán e nevet lehetett olvasni: Ferenczi Elek vasgyáros.

— Aha, ez a házigazdának a neve, — gondolta Mackó úr.

Ferencziné úrasszony, a vasgyáros felesége is nagyon szívesen fogadta a vendégeket, kiket egy szép szobába vezettek.

— Bocsánat, Mackó úr, — szól azután a háziasszony, — egy percre a konyhába nézek... Azonnal kész az ebéd.

Mackó úr leült egy pompás divánra és Ferenczi úrral beszélgetett, míg Dorkával Flórica csevegett. A kislány nagyon megszerette Dorkát. No, de helyre kis bocs volt az. Top, top — oly ügyesen cammogott, hogy öröm volt nézni.

Zebulon ezalatt észrevett a falon két lelógó kagylóalakú tárgyat. Vajjon mi lehet az? tünődött magában. A falhoz sompolygott s az egyik kagylót a mancsába vette. Egyszerre ordítva dobta el a kagylót.

— Jaj, jaj, soha ilyet!

Mindenki fölugrott.

Mackó úr ráfordult a bocsra.

— Miféle darázs csípett meg megint, te golyhó?

Zebulon reszkedett.

— Ott, ott, Mackó bácsi, abban a gömbölyűben!...

— Mi van abban?

— Csinnadratta, bum, bum, bum!

— Megbolondultál te, bocs?

— Nem, bácsi, abban a kis gömbölyűben trombitálnak és dobolnak!

Zebulon ezzel az asztal alá bújt. Ferenczi úr mosolygott, a Flórica pedig kacagott.

— Óh, te buksi Zebike! — kiáltotta. — Hiszen az a Telefon Hírmondó, a Beszélő Hírmondó, az nem bánt téged!

Mackó úr érdeklődve fordult a furcsa kagylók felé.

— Csakugyan muzsikálnak abban a gömbölyűségben? — kérdezte.

— Igen, — felelt Ferenczi úr, — hallgassa csak meg. Tegye az egyik kagylót Mackó úr a füléhez, a másikat Dorka.

A tekintetes úr és Dorka a fülükre illesztették a kagylót és elkezdtek hahotázni. Csinnadratta bum! Trombiták harsogtak, cintányérok csengtek benne.

— Hiszen itt a katonabanda fújja a Rákóczit! — kiáltotta.

Hirtelen a kagyló mögé tekintett, hogy nincs-e ott elrejtve a katonazenekar. De nem volt ott semmi, sőt amint fülétől elvette a kagylót, a zene is elnémult.

— Ihaj, tyuhaj! — kiáltotta, amint a kagylót ismét a fülére nyomta, — uccu kedvem, hopp!

Elkezdett táncolni a muzsikára. Előbb csak illegette magát, aztán gyorsabban taposta a padlót. Dorka is járta a táncot nagy vígan.

Zebulon rémült ábrázattal dugta ki a fejét az asztal alól.

A bácsi meg Dorka megbolondult! — gondolta álmélkodva.

Észrevétlenül előmászott az asztal másik felén a napvilágra és óvatosan körülszaglászott, nincs-e közelében valami, ami a fülébe harsogja megint a Rákóczit. Az asztalon észrevett egy barna ládikót, melyen kerek érclap forgott.

— Vajjon, mi lehet ez? — kérdezte hangosan.

Csaknem leesett az álla meglepetésében. A ládikóból kis vártatva tisztán hallatszott az ő saját hangja.

— Vajjon, mi lehet ez?

Nemcsak egyszer, de kétszer, háromszor is elmondotta ezt a néhány sort az a rejtelmes hang. Zebulon a válla közé húzta a fejét.

— Usdi, szaladjunk! — kiáltotta. — Ez is boszorkányság!

A ládában levő Zebulon újra megszólalt:

— Usdi, szaladjunk! Ez is boszorkányság!

Zebike a kuckóba menekült s onnan kiabált:

— Bácsi, bácsi, jaj, ebben a szobában két Zebike van! Az egyik a ládában kuksol.

Mackó úr is hallotta a másik Zebulon beszédét, csodálkozva közeledett az ördögös ládikóhoz és belekiáltott:

— Hej, te másik Zebulon, rontom-bontom, gyere ki!

A ládika csakhamar visszakiáltotta a Mackó úr hangján:

— Hej, te másik Zebulon, rontom-bontom, gyere ki!

Mackó úr hátratántorodott.

— Akármilyen legyek, — mormogta, — másik Mackó Muki is van abban a ládában.

Dorka remegve, lábujjhegyen közeledett a ládikához.

— Másik Mackó bácsi, kezét csókolom, tessék kijönni.

Most meg a Dorka szavait hallották a Dorka hangján. Mackó úr elgondolkozott s így szólt:

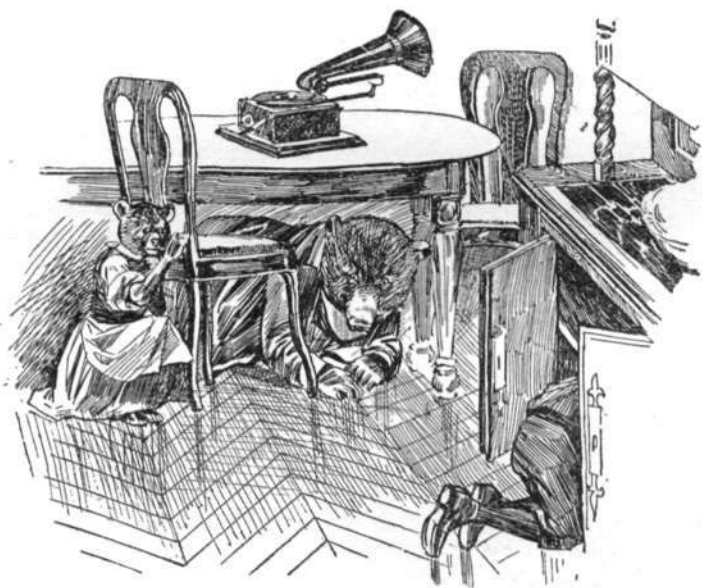
— Ebbe a kis ládába nem fér bele egy mackó két boccsal... de még egymagában sem... valahova elbújtak a mi képmásaink... keressük!

Mackó úr szétnézett a szobában, de mivel abban nem látta a keresett barna képmásokat, lefeküdt a földre és a diván alatt kereste. Dorka a szekrény mögött, Zebulon pedig az asztal alatt kutatott.

Most egyszerre dörgő hang szólalt meg a szobában. Ezt szavalta:

Hazádnak rendületlenül
Légy hive, óh magyar!

A tekintetes úr és a bocs fölemelkedett a földről és zavart tekintettel néztek szét. Ki beszél itt? Ferenczi úr hallgatott, Flórica meg se mukkant. De hát ki szaval? Ni, mintha ez is a ládikából hangzanék! Mackó úr a verítéket törülte a homlokáról.

— Hányan férnek ebbe az ördögös masinába? — mormogta. Mikor a hang befejezte a verset, nagy tapsolás hallatszott. Száz meg száz tenyér csapódott össze és sok hang kiáltotta: Éljen! Éljen!

A tekintetes úr ábrázata megnyúlt bámulatában. A szava is elállt s mikor végre magához tért, ezt bömbölte:

— Irgum, burgum! Hát hányan vagyunk idebenn?

— Irgum, burgum! Hát hányan vagyunk idebenn? — kiáltotta vissza a saját hangja.

A tekintetes úrra már-már átragadt a Zebike ijedelve, mikor észrevette Ferenczi úr és Flórica mosolygó arcát.

— Csak mi öten vagyunk idebenn, — szólt a házigazda.

— Hát az a sok beszélő, tapsoló, éljenző ember hol van?

— Egy sincs itt a szobában, hanem a hangjuk benne van a fonográfbán.

— Micsodában?

— A fonográfban, vagyis a beszélő gépben. Ez az érdekes találmány olyan, hogy amit belebeszélnek, beleénekelnek vagy muzsikálnak, azt maga is elmondja bármikor. Akár mindjárt, akár máskor, valahányszor akarjuk.

— Csodálatos, — mormogta a tekintetes úr.

— Úgy van, csodálatos. Ilyen csodás a Beszélő Hírmondó is, csakhogy, amit annak kagylóin hallunk, azt a város másik részében éppen akkor beszélnek vagy muzsikálják bele.

Ezen még jobban bámult Mackó úr.

— A város másik részében? — kérdezte.

— Úgy van. De ha Aradon vagy Szegeden énekelnek bele, azt is meghalljuk.

Mackó úr összecsapta a mancsait.

— Aradon! Szegeden! — kiáltotta. — Az lehet csak a jó torok, mely Aradról és Szegedről ide tud nótázni! Irgum, burgum, ilyen szép hang még a Mackó-familiában sem található.

A gyáros mosolygott s így szólt:

— Nem kell a beszélő ujságba belekiabálni, a torkát sem kell megerőltetnie annak, aki beleénekel, mégis meghalljuk akár a szomszéd városrészből, akár Aradról, Szegedről.

Mackó úr bámult, de mielőtt szóhoz juthatott volna, megjelent a szíves háziasszony s jelentette:

— Kedves vendégeink, tálalva van!

Pompás ebéd várta Mackóékat. Alig ürült ki az egyik tál, másikat hozott a szakácsnő, alig tették le a kést, villát, másikat tett elébük a szobaleány. A szíves háziasszony egyre kínálta a tekintetes urat.

— No, Mackó úr, még egy kicsit ebből a töltött káposztából... hát ebből a vesepecsenyéből nem venne még egyszer?

— Kezét csókolom, már vettem kétszer.

— No, hát akkor harmadszor is vegyen. Nincs ám egyéb! Nem szeretném, ha kedves vendégeim éhesen kelnének föl az asztalomtól. No, hiszen szép híreket vinnék el!

Mackó úr vett harmadszor, negyedszer a vesepecsenyéből, hanem arról szó sem volt, hogy egyéb ne lett volna. Ezután következett még csak a java: rántott csirke salátával, libapecsenye ugorkával, fogoly, kappan... aztán túrósrétes, diós mácsik... A háziasszony nagyon biztatta a tekintetes urat!

— No, még ebből, Mackó úr!

A híres utas szerénykedett.

— Igazán lehetetlen már. Úgy jóllaktam, mint a duda!

— Ej, nincs az a szénásszekér, melyre még egy villával föl nem fér! Látom már, hogy nem izlik Mackó úrnak ez a túrósrétes, pedig magam készítettem.

Dehogy nem ízlett Mackó úrnak! Dehogy nem evett Mackó úr! Hiszen csak illendőségből szerénykedett. Megbirkózik még egy Mackó akármilyen budapesti ebéddel! A bocsok is annyit ettek, hogy a fülük is kétfelé állt. Nem csoda, mert Flórica a legjobb falatokat az ő tányérjukra rakta.

Ebéd után Mackó úr és a gyáros csibukra gyűjtöttek. Az illatos dohány füstje kék karikákban szállongott a levegőben. Mackó úr elmélázott.

— Ej, mikor én az ezredéves kiállításon Budapesten jártam! Az volt a szép idő! De ilyen jó ebédet akkor sem ettem.

A gyáros mosolyogva kérdezte:

— Szeretné látni magát, Mackó úr, a kiállításon?

— Szeretném-e? — kérdezte a tekintetes úr. — Hogyne szeretném! De az lehetetlen.

— Hát csak jöjjön velem! A bocsok is jöjjenek.

Ferenci úr karonfogta a tenyerestálpas vendéget és bevezette egy sötét szobába. Koromsötétség fogta körül a Mackóékat.

— Vajjon, mit látunk itt? — gondolták.

Egyszerre megvilágosodott egy nagy kifeszített vászon és azon — akár hiszik, akár nem, — becammogott Mackó úr a bocsokkal.

— Hiszen ez magam vagyok la, — rikkantott föl a tekintetes úr.

— A másik én vagyok! — kiáltott Zebulon.

— Én is itt jövök! — álmélkodott Dorka.

Most a vásznon látszó Zebulon hirtelen hátbavágta Dorkát, Mackó úr pedig fülöncsipte a vásott bocsot.

— Hehehe! Ez meg a Zebike füle! — nevetett Mackó úr.

Egyszerre berobogott egy kis villamos vonatocska és megállt. A kis vonaton sok utas ült. Mackó úr és a bocsok egyszerre kiáltottak föl:

— Nini, hiszen ez a kiállításbeli vonatocska. Jó napot kis vonat! Hol jártál ilyen sokáig?

A vásznon látszó Mackóék a vonathoz siettek, a bocsok gyorsan fölgrááltak rája, míg a tekintetes urat két kalauz tuszkolta be nagy nehezen.

A tekintetes úr oda volt csodálkozásában.

— Én vagyok, én! — rikkantotta. — Éppen így volt! Szűk volt kissé a vonatocska!... Kutya meg a mája! Ni, az utasok is éppen úgy nevetnek, mint akkor nevettek.

A vonatocska ezután megindult és elsuhant a vásznon. Eltűnt. A terem kivilágosodott, mert egész csomó villamos lámpa gyuladt ki.

— Csodálatos! — mormogta a tekintetes úr. — Éppen úgy jártam, mozogtam, huzogattam a Zebike fülét, utaztam a kis villamoson, mint ezen a vásznon. Mi a csuda lehet ez?

— Mozgófénykép, — felelt a gyáros.

— Ilyen is van már?

— Igen, ilyen is van. Ez a legújabb találmányok egyike. Nem emlékszik, Mackó úr, hogy mikor a kiállításbeli vonatra szállt, a közelében egy fényképező készülék állt?

— De mintha emlékezném!

— Az a készülék az enyém volt. Én fényképeztem le uraságot a bocsokkal és a kis vilamossal. Így származott a mozgófénykép.

— Nem is álmodtam volna, hogy ilyesmi lehetséges, pedig mi, Mackóék, nagyokat alszunk ám, ha hozzálátunk, — mondta a tekintetes úr. — Hiszen én valóságos tündérországba jutottam!

A gyáros ismét mosolygott.

— Szeretné tudni, kedves Mackó úr, milyen lenne becses személye és családja a Tündérországba?

— Hogyne! Már erre igazán kíváncsi vagyok!

— Tüstént meglátja.

A villamos lámpák egyszerre elaludtak és a szoba ismét elsötétedett. A sötéttségben három kiáltás hallatszott:

— Nini! Ojjé! Lám, lám!

Nem volt többé sötétség a szobában. Piros, zöld, sárga, kék fény ragyogta körül Mackóékat. Dorka fölkiáltott:

— Nini, bácsi, mi van a fején? Tüzes koszoru... csupa égő virág... jaj, be szép! Az egyik virág piros, a másik sárga, a harmadik kék! Ki tette a fejére?

Mackó úr is nagy szemeket meresztett Dorkára.

— Hát teneked ki adta azt a drágalátos gyöngysort? Ki tette a nyakadra? Úgy szikrázik mindegyik gyöngyszem, mint a parázs! No, már csakugyan Tündérországban vagyunk!

Egyszerre Mackó úr is, Dorka is elkezdtek hahotázni. Megláták Zebulont.

— Zebulon... hahaha!

— Zebike... hihih!

— Miért nevetnek rajtam? — dörmögte Zebulon.

— Nézd csak... hahaha... ég a füled! Az egyik füleden egy nagy égő I betű van...

— A másikon egy nagy csillogó Á betű!

— I-á! I-á! — hangoztatta most egyszerre Mackó úr és Dorka.

Zebulon dühösen nézett szertesztét. A falon volt egy tükör, abban meglátta képmását. A fülei csakugyan kivilágított / és Á betűvé változtak. Zebulon le akarta tépni füléről a csúfos betűket, de nem tudta. Dühösen rikácsolta:

— Boszorkányság! Megbabonáztak engem!

— Tündéreké lettünk, — szólta Dorka a tükörbe nézve és gyönyörködve szikrázó gyöngysorán.

— Tündér vagyok magam is! — ujjongott Mackó úr, kényelmesen fölemelve lángkoszorus fejét.

— Hopp!

Perc alatt eltűnt a Mackó úr buksijáról a koszoru, Dorka nyakáról a gyöngy, Zebulon füleiről az i-á. Ismét teljes sötétségben maradtak.

Kis vártatva kigyúltak a villamos lámpák, világosság lett a szobában és a gyáros barátságosan kérdezte.

— Nos, hogy tetszett, Mackó úr, becses személye tündérnek?

— Nagyon tetszett.

— Nekem ugyan egy csöppet sem tetszett ez a Tündérország, — dörmögte Zebike.

— De hogy történt a varázslat? — kérdezte a tekintetes úr.

— Nincs benne semmi varázslat, — felelt a gyáros. — A koszoru, a gyöngysor és a betű villamos lámpácskákból volt összeállítva.

— Ki tette ránk?

— Én tettem észrevétlenül a sötétségben.

— Ki gyújtotta meg a lámpácskákat?

— Én.

— De nem láttam, hogy uraságod gyujtogatná...

— Nem is láthatta. A koszoru, a gyöngysor és a betű villamos vezetékkel volt összekötve a villamos teleppel. Egy gombot megnyomtam, kigyúltak a lámpácskák... újra megnyomtam a gombot és elaludt a tündérfény.

— Hová tűnt a sok lámpácska?

— Mikor újra elsötétedett a szoba, óvatosan leszedtem a Mackó-családról.

— Bár rám se tette volna! — zugolódt Zebulon.

Mackó úr csodálkozása határtalan volt. No, már csak sok szép dolgot tapasztal az utas Budapesten!

Ferenci úr ezután vendégeit bevezette az írószobájába. Amint

Mackó úr meglátta a tollakat, tintatartót és levélpapirost, eszébe jutott otthona.

— Ejnye, be régen nem hallottam hírt a kedves uradalmamról, az erdőmről, a méheimről, — mondotta. — A kasznár úr írhatott volna már vagy egy levelet. Hm, hm, már magam is sokáig kószálok egy kicsit a nagy világban. Lassankint már a hazautazásra kell gondolnom. Legalább is levelet kellene írnom a kasznár úrnak.

— Ferenci úr szíves hangon szólt:

— Hát csak tessék írni, Mackó úr. Itt az én íróasztalom, üljön melléje; itt a papiros, toll, tinta; írhat akkora levelet, akár a szentiváni ének.

Mackó úr elvörösödött.

— Hm, de ... — dadogta, — nem lehet.

— Miért nem? Hiányzik valamely íróeszköz?

Mackó úr bólintott a fejével.

— Hiányzik.

— Micsoda?

— A tudomány, az írástudomány.

Ferenci úr nevetett és ezt mondta:

— Hja, itt a bibe? Hát hiszen ez baj, de nem nagy baj.

Mackó úr bámult.

— Azt hiszem, — szólt, — ha valaki levelet akar írni, az a legnagyobb baj, ha nem tud írni. Röstellem is ezt a fogyatkozásomat. Az én írásom csak mackó-írás, tele van az hibával és minden betűnek ki van ficamodva a keze, lába.

A gyáros megveregette Mackó úr vállát.

— Szó sincs róla, — mondotta, — úgy illik, hogy mindenki tudjon írni. De én azt állítom, hogy Mackó úr is tud szépen írni.

— Én?

— Igen.

Mackó úr fölkiáltott.

— No, irgum-burgum, túróscsusza, almásrétes, magam is szeretném látni az én szép írásomat!

— Hát majd meglátja, kedves Mackó úr. Nézzen csak jobbra!

Mackó úr jobbra nézett s ott egy furcsa szekrényt látott, melynek tetején több sor gomb sorakozott egymás mellé. A kis gép asztalkán állt.

— Mi ez?

— Írógép.

— Ugyan? Írógép? Ez a gép talán írni tud?

— Majd Mackó úr fog az írógép segítségével írni. Üljön csak ide, elébe!

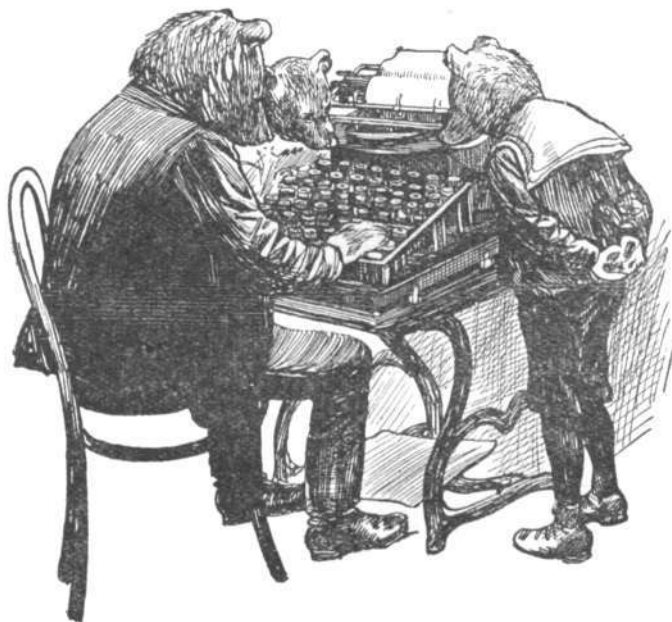
A tekintetes úr tétovázva közeledett a különös géphez, mely őt most azonnal megtanítja írni. Szinte félve telepedett a székre.

— Mivel kezdjük a levelet? — kérdezte Ferenci úr.

— Evvel kérem: Kedves kasznár uram, én jó egészségben vagyok, remélem kasznár uramnak is jól szolgál az egészsége... Evvel kezdjük.

— Most pedig nyomja meg ezt a gombot, itt, ni! — szolt Ferenci úr, az egyik gombra mutatva.

Mackó úr megnyomta.

— No, most ezt a másikat!

A tekintetes úr megnyomta a másik gombot is, azután még vagy hat tucatot egymásután.

A gép tetején volt egy henger. Ferenci úr a henger alól kihúzott egy lap papirost s odaadta Mackó úrnak.

— Itt az írás. No, ugy-e, hogy tud írni, Mackó úr?

A tekintetes úr bámulva olvasta ezt a papirlapon (mert olvasni tudott):

Kedves kasznár uram, én jó egészségben vagyok, remélem, kasznár uramnak is jól szolgál az egészsége.

Mackó úr összecsapta bokáját.

— Ihaj, tyuhaj, — rikkantotta, — írni tudok! Tyűh, és milyen szép az írásom! Akár a nyomtatás.

Jókedvében énekelni kezdett. Ezt fújta:

Pesten jártam iskolába, kukk!
Térdig jártam a rózsába', kukk!

A tekintetes úr házigazdája és a gép segítségével megírta a kaszárnának a levelet, melyben tudatta vele, hogy nemsokára hazaérkezik, rendben legyen a gazdaság.

— Hát csakugyan hazautazik, Mackó úr? — kérdezte a gyáros.

— Igen, holnap utazom. Csak azt sajnálom, hogy el nem bucsuzhatom Mekegő Gidától.

— Ki az a Mekegő Gida?

— Jó ismerősöm. Igen előkelő családból való, a néhai Zerge gróf és Szarvas báró vérbeli rokona.

— Aha, tudom már, ki az a Mekegő Gida! — kiáltott a gyáros.

— Én is ismerem. Akar vele beszélni Mackó úr?

— Igen, de nem tudom, hol találom meg.

— Kedves Mackó úr, — szólt Ferenci úr, — ha beszélni akar Mekegő úrral, csak egy lépést kell tennie.

— Egy lépést? Hát Mekegő Gida itt van a házban?

— Nincs itt, még csak ebben az utcában sincs. De ha beszélni akar vele, csak ide kell fáradnia, ni!

Ezzel a falra mutatott, melyre egy kis szekrény volt erősítve.

— Mi az? — kérdezte Mackó úr.

— A telefon, a távolba beszélő.

A szekrényből két kagyló lógott. Ferenci úr a füléhez illesztette a kagylókat, csöngetett és beleszólt a szekrénybe.

— Halló! Kérem Mekegő Gida urat a telefonhoz.

Aztán hátrafordult.

— Tessék, jöjjön ide Mackó úr, Mekegő Gida már várja.

— Engem vár Mekegő Gida a falban?

— Nem a falban, sőt messze innen, a város másik felén.

Mackó úr a füléhez tette a kagylót és csodálkozva, nevetve dörögte:

— Hehehe, csakugyan Mekegő Gida... Mek, mek, mek... az ő hangja! Feleljünk neki!

Ezzel torkaszakadtából belebömbölt a telefonba:

— Szervusz, Mekegő Gida!

A gyáros nevetett s rászólt a jó torok tulajdonosára:

— Kérem Mackó úr, nem szükséges így kiabálni.

— De hiszen messze van Mekegő Gida, nem hallja meg, ha csendesen beszélek!

— Ne féljen attól, meghallja azt is, ha olyan hangon beszél, mint velem.

— Igazán?

Mackó úr csöndesebbre fogta a hangját és — mek, mek, mek, brum, brum, brum — nagyon szépen eldiskurált a két jóbarát. Elbúcsúztak egymástól. Mackó úr megígérte, hogyha mégegyszer ellátogat Budapestre, fölkeresi Gida urat, Mekegő pedig egyenesen ígéretet tett, hogy a nyáron fölkeresi Mackó urat mármaroszi rezidenciájában. Aztán — mek, mek, mek, brum, brum, brum, puszi, pá! — elváltak, illetőleg letették a telefon kagylóját.

— Azt se hiszi el nekem odahaza senki, hogy így beszéltem Mekegő Gidával, — mondotta a tekintetes úr. — Én a város egyik végében, ő a város másik részében, én is szobában, ő is szobában és — mek, mek, mek, brum, brum, brum — úgy elbeszélgettünk, mintha olyan közel lennénk, hogy összeüthettük volna az orrunkat.

— No, akkor azt se hiszik el, hogy egyik városból a másikba lehet beszélni, — szólt Ferenci úr.

— Hát lehet? — kérdezte Mackó úr.

— Lehet bizony. Ha akarom, ebben a percben, anélkül, hogy kitégyem a lábamat a szobából, beszélhetek valamely aradi, szegedi, győri, pozsonyi barátommal.

— Ne mondja!

— Ez még semmi. Beszélhetek idegen országokba is. Ha van egy ismerősöm Bécsben, Ausztria fővárosában és beszélni akarok vele, beleszólok a telefonba: Halló, kérem, tessék összekötni engem Béccsel. Berlinbe, Németország fővárosába akarok beszélni? Halló! Kérem, szíveskedjenek ott, a telefon központi hivatalában összekötni engem Berlinnel. Milyen városba akar beszélni, Mackó úr?

— Aradra.

Ferenczi úr megcsöngette a telefont és belekiáltott:

— Halló, központ! Kérem, kössön össze Araddal.

A gyáros kis vártatva mosolyogva fordult vissza:

— Mackó úr, tudja ki van az aradi postahivatalban?

— Ki?

— Mackó úrnak egy jó ismerőse, Tányértalpúnak hívják.

— A szomszéd? — kiáltotta Mackó úr.

— Az apó? — kiáltották a bocsok.

— Igen, saját becses személye. Akar vele beszélni Mackó úr?

— Hogyne!

Ferenczi úr bekiált a telefonba:

— Kérem, tessék a telefonhoz szólítani azt a Tányértalpú urat!

Kis idő múltán a tekintetes úrhoz fordult:

— Álljon a helyembe, Mackó úr. Tányértalpú már itt van a telefonnál... azaz dehogy itt, hanem Aradon.

Mackó úr bekiált a telefonba:

— Itt van kend, Tányértalpú szomszéd?

— Itt vagyok, — hangzott a dörmögő felelet. — Jónapot kívánok, szomszéd úr!

— Hogyan kerül, drága szomszéd úr, Aradra?

— Egy kis dolgom akadt ebben a városban. Elszakadt a bundám, azt foltoztatom meg.

— Hahaha, szomszéd úr, talán csak nem vadásznak Mármarosban mostanság?

— De bizony megkergettek egy kicsit, azért szaladtam ilyen messzire. Hát a bocsaime, hogy viselik magukat?

— Jól, szomszéd úr.

— Zebike is? Mert ha rendetlenkedik, náspángolja jól el Mackó úr.

Zebulon, aki hallgatózott, elejtette a kagylót. — Jaj, ez az apus!

A tekintetes úr belekiáltott a telefonba:

— Hát odahaza mi ujság, szomszéd úr?

— Várják már haza szomszéd urat.

— Nincs semmi baj a házam tája körül?

— Nincs, csak éppen, hogy nagyon búsulnak a méhecskői szomszéd úr után, a hűséges öregbérese már bele is betegedett.

Hatalmas sóhajt vitt a telefon Aradra. Mackó úr sóhajtott.

— Megyek is már haza, szomszéd úr. Ha nálamnál hamarabb hazaér, mondja meg, szomszéd úr, hogy utazom drága méheim közé.

Most Dorka megszólalt könnyörögve:

— Bácsi, szeretnék beszélni apussal!

Mackó úr fölemelte a bocsot a telefonhoz.

— Csókolom, apó, a drága mancsait! — kiáltotta Dorka.

— Te vagy az, Dorka? — hallatszott a telefonon. — Csókollak, kincsem.

— Isten áldja, szomszéd úr! — szólt most Mackó úr.

— Szerencsés utat! — hangzott a felelet Aradról.

A tekintetes úr ezután elbúcsúzott a vendégszerető házigazdától és a kedves háziasszonytól. Flórica alig tudott megválni a bocsoktól.

— Zebike, Dorka, írjatok ám nekem levelet, sok levelet — kiáltott utánuk.

— Irunk, Flórica, — felelt Dorka.

Mikor leértek az utcára, Mackó úr így szólt:

— No, bocsok, utazunk haza!

— Jaj, de jó lesz! — kiáltottak a bocsok. — Mikor?

— Holnap reggel. Ma már lekéstünk a vonatról. Hanem tudjátok mit? Elmegyünk ajándékot vásárolni.

— Igazán, — tapsolt örömében Dorka.

— Úgy van. Viszünk haza mindenkinek ajándékot, hadd emlegessék meg a mi utazásunkat.

Boltba be, boltból ki. Itt a játékos bolt! Mackóék belépnek. Szól a trombita, pereg a dob, száz bábu mosolyog feléjük, száz hintaló ring a talpán. Mackó úr nagy vásárt csap. Tetszik Dorka ez a bábu? Jól van, tied, lelkem. Hát te golyhó, Zebike, vásik a fogad

arra a trombitára? Megveszem, fiam. Ne vigyük haza ezt a lovacskát a kis öcséteknek? De bizony visszük! Hát ezt a bábút a kis hugotoknak? Elvisszük haza ezt is. Mennek már ki a boltból. Nini, itt a cukros bolt! Gyerünk be ide is.

Játékkal megrakodva mennek ismerőseink az utcán. Hej, jókedvük van! Mackó úr hallja már a füle mellett méhei zsibongását, szinte csettent a nyelvével annak gondolatára, hogy nemsokára milyen pompás friss mézben lesz része. A bocsok szinte táncra kerekednek örömükben.

— Szellő, vigy el engem haza az én dirmegő dörmögő anyuskámhoz! — kiáltja Zebulon.

— Madárka, szállj velem az én topogó, cammogó apuskámhoz! — kiáltja Dorka.

Éjszakai nyugalomra vendéglőbe szállottak. Nagyon jól aludtak a puha ágyban, reggelre a bocsokat fölrazta Mackó úr:

— Talpra, apróság! Indul a vonat.

Gyorsan felöltöztek és csakhamar a pályaházban termettek. Csönget már a kapus.

— Beszállni!

Mackóék fölkapaszkodtak a vasuti kocsiba és betelepédtek egy szakaszba. Kívülről ez hallatszik:

— Indulás. Mehet!

Robog a vonat. Budapest házai, tornyai, gyárkéményei eltűnnek. A tekintetes úr a buksijára teszi az útisipkáját és az eltűnt főváros felé néz.

— Sok szépet láttam megint hazám szép fővárosában, — mondotta. — Lesz mit beszélni otthon!

— Én is sokat fogok beszélni pajtásaimnak! — dicsekedett Zebulon.

— Hát még én mennyit! — szólt Dorka.

— Én többet! — felelt Zebulon.

— Azért is én többet!

— Dorka, mindjárt megráncigálom a füledet!

— Én meg az üstöködet!

— Csak merj hozzányúlni!

— Hát te merj!

Dulakodás, kiabálás, pityergés hallatszik. Mackó úr közbe-mordul:

— Bocsok, tüstént közétek vágok! Egy-kettő, elbocsássátok egymást!

A bocsok szétválnak, egyik emide, másik amoda húzódik a szögletbe és duzzogva ülnek helyükön. Kis vártatva azonban újra kezdik:

— Az én trombitám a legszebb!

— Csönd! — dörög Mackó úr.

A vonat pedig robog tovább és mind közelebb viszi utasainkat otthonukhoz. Szerencsés utat!

Mackó úr úton.

Mackó tekintetes úr a háza tornácán ült teljes úri kényelemben, hálókabátban, házisipkával a fején, papuccsal a lábán és a füstöt fújta.

— Az idén nem utazom sehova, — gondolta magában. — A termés rossznak ígérkezik, a szigoru télben kifagyott a fele gyümölcsfám... Ohó, huzzuk csak össze az erszény száját, addig nyujtózunk, amíg a takarónk ér.

Mackó úr bölcs elhatározásra jól megszívta a pipa csutoráját és nagy füstfelhőt bocsájtott ki a foga közül. A füst föl szállt a levegőbe és Mackó úr utána nézett.

— Így száll el az én utazásom is, — sóhajtott, — amelyről télen annyit álmodtam. Füst volt az is. No, de búsuljon a ló! Akad itthon is elég multság számomra.

A tekintetes úr fölkel a vén karosszékéből és föl-alá sétált a tornácra.

— Persze, jut elég szórakozás itthon is a jóra való mackónak, — tünődött magában. — Lássuk csak, mi akad mára? Hol az a kalendárium?

Bement a szobába s megnézte a fali naptárát.

— Kedd! — mormogta. — Egy kissé el kellene látogatni a fávágókhoz... De nem, azoknak nagyon éles a fejszékük. Hátha a grófi erdőbe sétálnék, ott sok a vadmez... Tyűh, mákos teremtetten, hiszen ott ma vadászat van! Jól megjártam volna. Elmehetnék az uradalmi kertbe is, már érik a gyümölcs, de nem lehet, mert a csösz éppen most vett magának új puskát.

Mackó úr bosszúsán tért vissza a tornácra.

— Mára nincs multság! — dünnyögte. — Alapjában mégis unalmas a vidéki élet. Hej, Budapest!...

Akkorát ásított, hogy a szava oroszlánbödülésnek, a szele pedig kis szélvésznek beillett volna. Nem is hallotta, hogy valaki a tornáchoz került és háta mögött megszólalt:

— Adj' Isten, Mackó sógor!

A jövevény még egyszer ismételte a köszöntést.

— Adj' Isten, Mackó sógor, hát már meg sem látjuk a szegény mackót!

Mackó úr megfordult. Az idegen a tornác könyöklőjének támaszkodva nézett be.

— Nini, Horkantó sógor! — kiáltotta Mackó úr, — kerüljön beljebb. Mi szél hozta erre?

A Horkantónak nevezett sógor bement a tornácra.

— Hogy engem mi szél hozott? Majd elmondom rögvest, csak hadd fújom ki magamat.

— Egyuttal gyűjtson is rá, Horkantó sógor. Itt a pipa, itt a dohány meg a gyűjtő.

Horkantó átvette a dohányos készséget, megtömte a szép barnára füstölt tajtékpipát, aztán az Emke-gyűjtőt végighúzta a nadrágján, hogy lángra lobbantsa. De biz' az nem gyulladt meg. Hármát, négyet végighúzott, egy se vetett lángot.

— Miféle rossz gyűjtő ez, Mackó sógor?

— Az? Az a legjobb gyűjtő az országban. Az én házamba csak ilyen kerül, mert az Emkének van belőle haszna, az Emkéből pedig a hazának.

— De ha nem gyullad meg! Nézze csak, sógor! Akárhol próbálom.

Most a csizmája talpán húzta végig Horkantó a gyűjtőt, mire Mackó úr nagyot nevetett.

— Nem is gyullad az ott meg, Horkantó sógor, mert az nem szagos gyűjtő, amelyet kentek használnak. Így kell avval bánni!

Mackó úr végigvonta a gyűjtőt a skatulyája oldalán, mire menten föllobbant.

— Szívja no, sógor! — mondotta Mackó úr, a gyűjtőt a tömött pipa fölé tartva.

Horkantó szította a pipát s ő is eregette a füstkarikát a levegőbe.

— Hát, hogy mi hord engem erre? — kezdette. — Hm, az úrfi dolga.

— Az öcsém?

— Az, az, a Morgó úrfi.

— Hát mi dolog lehet velem? Iszen iskolába jár, én járatom oda, úgy gondját viselem, mintha a saját bocsom lenne.

— Hm, hogy mi dolog?

Horkantó a hamvadó dohányt begyömöszölte a pipába és hűmögött.

— Hát mi? — sürgette Mackó úr.

— Az, hogy az úrfi megszökött az iskolából.

— Megszökött?

— Világgá ment. Úgy eltűnt, hogy nyoma sem maradt.

Mackó úr földhöz vágta a házisapkáját és lerugta a papucsait, e közben kiabált:

— Pista! Juci! A bundámat, a csizmámat, a süvegemet! Készítsek el a málhámat és fogassatok be. Utazunk!

*

— Sógor, zabban a lovak!

Ezt Mackó úr kiáltotta, miközben megrázta a sógor vállát.

Mert most kiderült ám, miért hívták Horkantót Horkantónak. Úgy hortyogott az Istenadta, hogy Mackó úr nem tudott tőle aludni, pedig a tekintetes úrtól máskülönben ágyúzhatnak, arra sem ébred föl. Hanem a Horkantó sógor hortyogása az ágyúzásnál is erősebb lehetett, mert attól fölébredt.

Horkantó kapdosta a fejét, krákogott és kinyitotta a szemét:

— Mi... mi az?

— Ne horkantson kend annyit, ha százszor Horkantó is a neve. A sógor felült ágyában.

— Mi? Hogy én hortyogok? Világéletemben sohasem tettem. Még hogy én hortyogok! Úgy alszom, mintha nem is élnék.

Mackó úr nevetett.

— Soh'se mosakodjék vén cimbora. Mi mackók mindnyájan tudunk trombitálni, de kelmed túltesz az egész dirmegő-dörmögő familián.

Horkantó sógor a szemét dörzsölte.

— Nem pitymallik még? — kérdezte.

— Nem. Sötét van.

— Hm, kíváncsi vagyok, elcsípjük-e itt az úrfit.

— Persze, hogy elcsípjük.

— Azért mondom. Mert elég volt nekem a szaladgálásból. Nem az én vén csontjaimnak való.

— Ne féljen, sógor, — mondotta megnyugtató hangon Mackó

úr. — Ismerem én itt a dörgést, hiszen nem hiába jártam annyit Budapesten.

Mackó úr és Horkantó sógor ugyanis egy budapesti vendégfogadó szobájában aludtak. Odahaza tüvé tették Morgó úrfiért az egész környéket, de nem akadtak a kis szökevényre. Mackó úrnak erre az a gondolata támadt, hogy a bocс Budapestre ment s rávette Horkantó sógort, hogy utazzanak a fővárosba.

Horkantó ásított.

— Hátha még nem pitymallik, — mondotta — aludhatunk egy kicsit. De éhes volnék már.

— Én is, — felelt Mackó úr. — Ilyenkor úgy se lehet enni a vendégfogadóban. Jó'cakát!

— Jó'cakát! Talán a gyomrom korgását gondolta hortyogásnak, sógor?

— Azt hát. Csak aludjék már! — dörmogte Mackó.

Egyszer csak megint fölriad Horkantó.

— Még se virrad? — morogta.

— Nem hát! — kiáltott rá Mackó úr. — Látja kend, hogy sötét van?!

— Dehogy látom, hiszen szikrát hány a szemem az éhségtől!
— siránkozott a sógor.

— Ne óbégasson kend, hanem aludjék!

Újra elaludtak, mígnem nagy dörömbölésre ébredtek föl.

— Mi az? — Mi az? Talán ég a ház?

Kiugrottak az ágyból és Mackó úr ajtót nyitott. A fogadó szolgálja és szobalánya állt az ajtóban, azok dörömböltek.

— Mi baj? — kérdezte a tekintetes úr. — Miért keltenek föl minket?

— Azért, mert oly sokáig tetszettek aludni, hogy azt hittük, valami baj érte uraságtokat.

— Hiszen sötét volt valahányszor fölébredtünk, — csodálkozott Mackó úr.

— Sötét ám! — nevetett a szolga. — Mert le van eresztve az ablakredő.

Ezzel az ablakhoz ment s föl húzta a redőt. Kivülről is sötétség bámult be.

— No lám, most is sötét van! — kiáltott föl diadalmasan Mackó úr, aki röstelte, hogy az eblakredő így félrevezette.

A szolga és a szobaleány még nagyobbat nevettek.

— Persze, hogy sötét van, — szólta a szolga, — mert már beesteledett. Egész nap aludni méltóztattak.

— Azért korgott úgy a gyomrom! — sóhajtott Horkantó sógor, fájdalmasan tapogatva a hasát.

— Lakott itt egy vendég, — szólta most a szobaleány, — szakasztott olyan, mint uraságtok, csak jóval fiatalabb és az is ilyen hosszú álmu volt.

Mackó és Horkantó nagyot kiáltottak.

— Hol az a vendég?

— Még ma itt volt, itt lakott a fogadóban, de mikor hallotta, miféle álmos vendégek érkeztek, azonnal elköltözött s nem tudjuk, hova.

A tekintetes úr és a sógor egymásra bámult.

— Ez volt az én szeretett, kedves, akasztófára való öcsém! — morogta Mackó úr fogát csikorgatva.

— Az volt, — hagyta helyben Horkantó sógor.

— Megugrott!

— Meg az.

— Fussunk utána. Talán még elcsípjük.

Ezt Mackó úr mondta, Horkantó azonban a gyomrára mutatott.

— Nem, sógor, én nem megyek. Az én szegény kis gyomrocs-

kám azt susogja: ne menj, Horkantó, amíg egypár jó falatocskát nem kapok! Hát nem megyek egy tapodtat sem!

— Ejnye, de szereti a gyomrát, Horkantó sógor!

— Szeretem bizony. Az az én legnagyobb kincsem. Ha a gyomrom sír, én is sírok; ha a gyomrom jókedvű, én is nevetek.

— No, ne pityeregjen a kelmed drága gyomrocskája, — mondta nevetve Mackó úr, — meggondoltam a dolgot. Későn is van már. Gyerünk vacsorázni.

— Früstökölni és ebédelni is egyszerre, — sóhajtott Horkantó.

Bementek az ebédlőbe. Mackó urat, mint tapasztalt utas embert, ki már eleget volt Budapesten, nem lepte meg a nagy fény, a sok asztal, szék, tányér, pincér, de bezzeg bámult Horkantó. Ő kelme eddig csak a mármarosi erdőkben vacsorált, a holdvilág volt a lámpása, az erdei haraszt az asztala, a tíz körme a villája, hát bizony elképedt, mikor a szárnyas ajtón belépett és a nagy világosságban lelte magát.

— Telepedjünk, sógor, ide a szögletbe, — mondotta Mackó úr, rámutatva egy csinosan megterített asztalra.

A sógor ment is, de egyszerre csak a sok asztal, szék, tányér mintha mind bukfencet vetett volna előtte.

— Jaj!

Horkantó elcsúszott a fényesre kefélt padlón.

— Mi az, sógor? — fordult feléje Mackó úr. — Ejnye, ejnye, hát elcsúszott? No, sebaj, csak tápázkodjék föl izibe!

Horkantó fölkelt, de a következő percben megint a földön csücsült.

— Jaj, a tomporom! — nyögte. — Hova hozott engem, Mackó sógor? Üvegből van ez a padló, vagy mi? Jaj, jaj, a hátam! A hetvenedik nagyapám se járt soha üvegen!

Mackó úr Horkantó fülébe dörmögte:

— Ne óbégasson kelmed! A folyó jege is síma, mégis átszaladt kelmed rajta, mikor kergették. No, ugorjék föl iziben, elég széles a talpa!

Mackó úr és a vihogó pincérek lábára állították Horkantót és asztalhoz vezették. Mikor leült, jól belefogózott a székébe, mert mindig attól tartott, hogy fölfordul vele.

— Mit parancsolnak uraságtok vacsorára? — kérdezte a pincér.

— Fél borjút nekem, fél borjút a sógoromnak... jaj, a keresztcsontom, — felelt az egyre nyögdecselő Horkantó.

A pincér bámult.

— Fél borjút? — kérdezte. — Sok az egy magyarnak!

— De nem egy mackónak! Hehehe!

Horkantó már nevetett is.

— Talán borjúszeletet, borjúvesést, borjúgerincet, borjúpörköltet méltóztatnak parancsolni? — kérdezte a pincér.

— Azt, azt, mind valamennyit! — integetett Horkantó.

— Hát innivalót mit hozzak?

— Egy üveg mézet, — felelt Horkantó és csettintett a nyelvével.

— Mézet? Az nincs. Talán sört, bort?

— Hozzon egy liter jóféle ménesít, — mondotta Mackó úr, aki már járt Ménesen, ivott is annak tüzes borából.

— Igenis, nagyságos úr!

A pincér elhozta a rendelt ételt. Horkantó sógornak különösen a borjúpörkölt ízlett.

— Nagyon finom! — mondotta. — Ilyen jóízűt nem ettem, amióta Horkantó a nevem. Kitünő!

Kikanalazta a pörkölt levét az utolsó cseppig, még a tányért is kinyalta.

Mackó úr ráförmedt.

— Mit csinál kelmed? Hiszen nem illik kinyalni a tányért!

— Arra mifelénk illik, — erősködött Horkantó.

— Erre mifelénk pedig csak a kutya és egypár neveletlen gyerek nyalja ki, — felelt Mackó úr.

Horkantó mentegetőzött.

— No, nem tudtam! Ezentúl nem teszem. Hanem hát igyunk rája ebből a boroskából!

Ezzel fölkapta az üveget és ivott belőle.

Mackó úr a fejét rázta.

— Ej, ej, sógor! — mondotta. — Iszen nem vagyunk falusi csapszékben, hogy üvegből igyuk a bort, azért van itt a pohár, hogy abból hajtsuk föl!

Horkantó integetett, hogy igaz biz' az, de mire letette az üveget, egy csöpp nem sok, de annyi bor sem volt benne.

— Sógor, nem Hörpentő a kelmed igazi neve? — kérdezte Mackó úr nevetve és az üres üveget nézegette. — Nekem nem is hagyott!

— Az ám! — sajnálkozott Horkantó. — De úgy csúszt az a boroska, hogy egyszerre csak lecsúszt.

— Adj' Isten egészségére! — mondotta Mackó úr és aztán ezt kérdezte: — nem sír már a gyomrocskája?

— Nem az! Már nevet. Hát én is nevetek!

Akkorát kacagott Horkantó sógor, hogy az asztaloknál ülő vendégek kezéből kiesett a villa.

Vacsora után ezt kérdezte Mackó úr:

— Hát már most mit csináljunk, Horkantó sógor?

— Mit? Hát lefeküdjünk, aludjunk!

— Ugyan! Hiszen most keltünk föl.

— Baj is az! Este van, sötét este, hova is mennénk?

— Igaza van kelmednek, — mondotta Mackó úr. — Hát gye-rünk aludni!

Fölkeltek és kimentek a teremből, miközben Horkantó sógor nagyon vigyázott, hogy el ne csússzék. A fogadóbeli személyzet nagyot nézett, mikor a két vendég kijelentette, hogy megint le-fekszik.

— Lefekszenek a nagyságos urak? — kérdezte álmélkodva a háziszolga.

— Le bizony, barátocskám!

— Aztán tudnak aludni az után a hosszú alvás után?

— Hogyne tudánk! Mi az az egy éjjel és egy nap? Odahaza a jobbik fülünkre fekszünk karácsony előtt és Vízkereszt táján csak azért mozdulunk meg, hogy a bal fülünkre feküdjünk.

A szolga erre a vallomásra még nagyobb nézett és hallga-tagon segített lehúzni a furesa vendégek csizmáját. Mackó úr éppen a kabátját vetette le, mikor az utcáról nagy zaj hallatszott.

— Fogjátok meg!

Ezt kiáltotta egy éles hang és utána tíz-húsz emberi torok ugyanezt hangoztatta.

— Nézzen ki, sógor, az ablakon, — szólt Mackó úr, — micsoda zaj van odakünn?

Horkantó kinézett és aztán visszafordult.

— Kergetnek valami imposztort, — mondotta.

— Csak nem az én szeretett, kedves öcsémet? — tünődött Mackó úr.

Horkantó újra kikönyökölt az ablakon.

— Megcsípték... — szólt nevetve. — Püff! azt ugyan hátba legyintették. Püff! Most meg kupán ütötték... Erre fordul! Ezer milliom méhecske! A Morgó úrfi!

— Az öcsém! — kiáltotta Mackó úr fölugorva. — Rajta! Utána!

Azonmód kalap, kabát, csizma nélkül kiugrott a szobából és lerohant a lépcsőn. Horkantó sógornak az egyik csizmája még a lábán volt, de félcsizmában is követte a tekintetes urat.

Amikor Mackó úr lehömpölygött az utcára, ott már nem azt kiáltották: üssétek! hanem ezt:

— Hol van?

Az emberek ide-oda szaladoztak. Egyik csoport a másiktól kérdezte:

— Hova lett?

— Csak nem szalajtották el az én imposztor öcsémet? — gon-dolta Mackó úr és leselkedve szétnézett.

Hát a szomszéd palota egyik erkélyén buksi fejet pillantott

meg, amint óvatosan lekandikált. Morgó úrfi volt. A páholás közben megugrott és az oszlopos erkély alá rejtőzött s míg üldözői az utcán keresték, az egyik oszlopon fölmászott az erkélyre. A sötét-ségben nem vette észre senki Morgó úrfit — kivéve az éles szemű bácsikáját.

— Megcsíptelek! — mormogta Mackó úr elégtelenen. — Ezúttal nem menekülsz!

Ebben a percben diadalmas kiáltás hallatszott a háta mögött:

— Megvan! Megcsíptük!

— Én is tudom, hogy hol van! — mosolygott Mackó úr.

Hát, ime, hatalmas ütést érez a tarkóján.

— Többé meg nem ugrasz, kópé! — kiáltotta három-négy hang. Mackó bámulva látta, hogy torkon ragadják, hátra csavarják a mancsait, szóval, hogy lefülelik.

— Mit akarnak velem? — kérdezte hűledezve.

— A kis ártatlan, milyen kíváncsi — gúnyolódtak az emberek. — Mintha nem is tudná! De itt jön a rendőrbiztos úr, majd az megmagyarázza, miért füleltük le.

— Az ám! — szólt a rendőr előlépve. — Hát nem az úr emelte el a mézes üveget?

— Én?!

Mackó úr fölháborodva kiáltotta ezt, de a másik percben átvillant agyán az a gondolat, hogy összetévesztik az öccsével.

— Az nem én voltam! — kiáltotta toporzékolva. — Az az én

drágalátos öcsém volt! Én is éppen őt keresem. Hát nem látják, hogy én öregebb vagyok annál, akit az imént ütöttek?

— Az éppen ilyen volt! — szólt egy legény a tömegeből. — Ilyen nagy foga...

— Persze, mindnyájunk foga szép! — mormogta Mackó úr.

— Ilyen nagy körme...

— A körmünk is egyforma, — dohogott a tekintetes úr.

A rendőr megcsörrentette a kardját.

— Előre, atyafi! — mondotta. — Majd a kapitány úr előtt igazolhatja, hogy kelmed-e kelmed, vagy az öccse.

Most új lárma hallatszott.

— Megvan! Megcsíptük! Hozzuk az imposztort!

Ezt kiáltotta egy közelgő embercsoport. Valakit rángattak és taszigáltak előre, miközben néhány ököl fölemelkedett és nagy puffanással lezúdult egy barna buksira.

A Horkantó sógor buksija volt.

A derék mackó keserű ábrázattal nézett szét maga körül és valahányszor ütletet kapott, egyet csuklott ijedtében.

Mikor a szintén lefülelt Mackó urat meglátta, szemrehányóan mondotta:

— No, sógor, hát ezért hozott ide engemet? Sógor, sógor!

A Horkantót hozó csoport ezt kiáltotta:

— Hozzuk a szökevényt!

A Mackó urat körülálló csoport ezt felelte:

— Hiszen mi már ezt régen megfogluk!

Az ujonnan érkezettek visszafeleseltek:

— Csizmadiát fogtak akkor, mert az igazi szökevény ihol van, la!

Ezzel előre tuszkolták Horkantót.

— Az ám! — csodálkoztak az emberek. — Ennek is éppen olyan foga van...

— Olyan a körme...

— Meg a bundája...

— Csak az a különbség, — mondták a Mackó urat fogók, — hogy a mi foglyunkon nincs se kalap, se kabát, se csizma, a másikon pedig van fél csizma.

Mind Horkantó sógor köré sereglettek. Mackó úr látván, hogy a figyelem elterelődött róla, egyet gondolt és észrevétlenül kicsoszogott a tömegeből. Az erkélyt tartó oszlopok alá somfordált, aztán, mikor azt tapasztalta, hogy nem vették észre szökését, néhány hatalmas lendülettel fölmászott az oszlopon az erkélyre.

Ott leugrott.

Morgó úrfi már nem volt ott.

— Én csak itt lennék! — sóhajtott Mackó úr. — De vajjon a sógorral mi lesz?

Lekukucsált az utcára. Éppen akkor vették ott észre eltűnését.

— Hol a másik kópé? — kérdezték bámulva az emberek.

— Az ugyan eltűnt, akár csak a föld nyelte volna el, — mondták mások.

A rendőr aztán ismét megcsördítette a kardját.

— Sebaj! Egyik a kezünkben maradt. Előre, pajti, a dutyiba!

Horkantó sógor ellenkezett, nem akart menni, hát azt nyerte vele, hogy jól meglökdösték és erőszakkal vonszolták tovább.

— Mackó sógor, drága Mackó sógor! — kiáltotta Horkantó. — Hol van, sógor, hát így a bajban hagy engemet?

Mackó úr azonban nem tartotta tanácsosnak, hogy Horkantó kedvéért elhagyja menedékhelyét és mozdulatlanul nézte, mint viszik el útitársát a dutyiba.

Horkantó barna buksija lassan eltűnt a távolban.

Mackó úr most körülnézett.

— Ugyan hova kerültem? — kérdezte magában.

Az erkélyre ajtó nyílt.

— Az én drágalátos öcsém bizonyosan ezen az ajtón át menekült, — gondolta. — Lehet, hogy még most is itt rejtőzik valahol. Én bizony benyitok ezen az ajtón.

Csakugyan benyitott. Szép, tágas szobába jutott, melyben lámpa égett.

— Tyűh, de szép szoba! — morogta a tekintetes úr.

A falon aranykeretes képek függtek, a síma padlón selyemszékek, asztalkák, bársonydívánok voltak elhelyezve.

Egyszerre léptek hallatszottak a szomszéd szobából.

— Jönnék! — suttogta Mackó úr. — Hova bújjak?

Szénézett a szobában. Az egyik szögletben spanyolfalat vett észre. A tekintetes úr egy ugrással mögötte termett és összekuporodott.

Az ajtó kinyílt s egy úr meg egy asszonyság lépett be rajta.

— Megjött már az új szakács? — kérdezte az úr.

— Még nem, — felelt az asszonyság.

Az úr bosszus mozdulatot tett.

— Ejnye, pedig a nyolc órai vonattal kellett volna megérkeznie. Bizonyosan lekésétt. Ej, az a szakács!

Föl és alá sétált a szobában. Egyszer megállt a spanyolfalnál.

— Hát ezt ki tolta félre? — kérdezte.

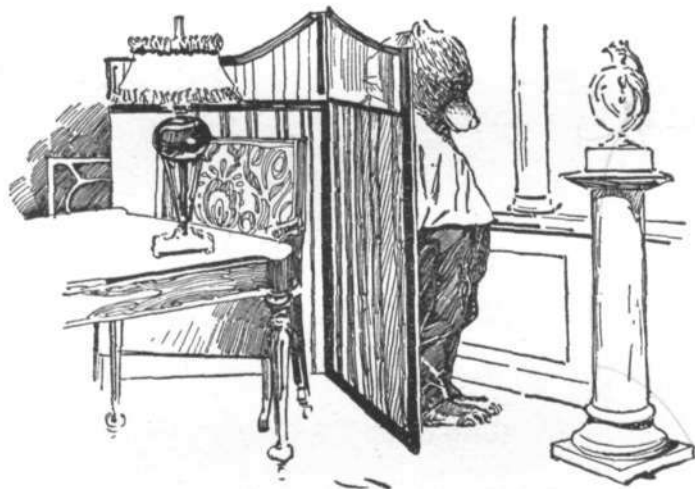
— Jaj, mindjárt megcsípnek! — gondolta ijedten Mackó úr.

Az úr megigazította a spanyolfalat, aztán tovább sétált. Csakhamar ki is ment a szobából és az asszonyság is távozott.

— Ezúttal megmenekültem! — sóhajtott könnyebbülten Mackó úr. — De mit tegyek? Itt nem maradhatok, mert előbb-utóbb rám akadnak. Okvetlenül ki kell jutnom ebből a házból!

Óvatosan elhagyta rejtkehelyét és lábujjhegyen affelé az ajtó felé somfordált, melyen az úr és asszonyság bejöttek. Csinos szobába jutott és aztán még vagy három termen áthaladt, anélkül, hogy bárkivel találkozott volna. Végül a konyhába került.

— Innen már a folyosóra jutok, — gondolta örvendezve.

A konyha ajtaja azonban zárva volt s a kulcs sem volt a zárban.

— Már most mit tegyek? — tünődött a tekintetes úr. — Itt nem maradhatok ilyen pőrén! Hiszen se kalapom, se kabátom, se csizmám. Mit szól a házinép ilyen vendéghez?

A konyha ajtaja azonban zárva volt s a kulcs sem volt a zárban.

— Csak akadna valami ruhaféle, amit magamra ránthatnék! — mormogta.

Szeme egy rend ruhán akadt meg, mely szögön lógott. Fehér szakácsruha volt. Mackó úr nem sokat gondolkozott, hanem magára kapta a szakács köntösét, fejére tette a fehér sipkáját, lábára húzta a papucsát.

Éppen jókor végzett az öltözködéssel, mert belépett a konyhába az úr. Hogy meglátta Mackó urat, fölkiáltott:

— Nini, az új szakács! Mikor érkezett?

— M-o-ost ne-e-em rég, — dadogta Mackó úr, aki tanács-

sabbnak vélte, ha egyelőre nem világosítja föl az urat arról, hogy nem ő a szakács.

— Merre jött be? — tudakolta az úr.

— Az ajtón.

— Hiszen az be volt zárva!

— Pedig én azon jöttem be.

Az úr hívta az asszonyságot.

— Feleség, gyere csak ki! Hiszen már megjött az új szakács.

Az asszonyság a konyhába sietett s amint meglátta Mackó urat, meghökkenve nézett férjére.

— Jaj, be csúf! — mondotta halkan.

— Csak jól tudjon főzni! — felelt az úr.

Most az asszonyság Mackó úr felé fordult.

— Hát jól főz-e csakugyan?

— Ojjé! — felelt dicsekedő hangon Mackó úr. — Aki az én főztömből eszik, megnyalja ám utána a száját.

— Aztán mit tud főzni?

— Kitünő vadméz-levest, pompás almafőzeléket...

Az úr nevetve félbeszakította:

— Sohasem halottam ilyen ételekről, de majd meglássuk. Most pedig aludjék, mert fáradt lehet az utazástól. Jó éjszakát!

— Szerencsés jóccakát!

Az úr és az asszonyság eltávoztak, Mackó pedig ezen az estén mint szakács feküdt le.

— Eddig rendben volna, — gondolta. — De mi lesz, ha megérkezik az igazi szakács? És mi lesz, ha betálalom a főztemet?

A szakács azonban nem jött meg az éjjel és így Mackó úrra várt a föladat, hogy a reggeli kávé elkészítse.

— Jaj nekem, hogy készítsem én a kávé? Hej, ha itt lenne a Jutka szakácsné, az én régi hű cselédem, majd megfőzné az gyöngyen!

A szobaleány benyitott a konyhába.

— Szakács bácsi, csinálja-e már a kávé?

Mackó úr mérgesen ráröfentett:

— Csinálom hát! Mi bajod vele?

Nosza, mintha puskából lőtték volna ki, úgy elfutott a szobalány. Jaj, micsoda haragos szakács! Jaj, mekkora a foga, milyen vastag a hangja! Juj, de csúf!

Mackó úr pedig dirmegve-dörmögve felöltözött a szakácsi ruhába, vette a kamra-kulcsot és a tejesbögrét, hogy tejet hozzon a kamrából.

— Kinyitotta az ajtót, — de hiszen nem is volt bezárva! — be-

ment a kamrába és a bögrét megtöltötte tejjel, de egyszerre leesett az álla és meredten bámult egy helyre.

A kamrában volt egy polc, annak a tetejében egy barna gombolyag, melyről a tekintetes úr azonnal megismerte, hogy nem más, mint a kuporgó — Morgó úrfi. Idebújt ökelme tegnap este és itt kucorgott az éjjel.

A tekintetes úr haragudott is, mosolygott is egyszerre. El lehet képzelni, milyen mosoly volt az!

— Hát, úrfi, mit keresünk itt? — kérdezte a fogát vicsorgatva.

Morgó pajtí úgy tett, mintha nem hozzá intézték volna ezt a kérdést. Tovább kuporgott mozdulatlanul.

— Nem felelsz, gazfickó? Észre sem veszed a te bácsikádat, a te nevelőapádat? Ez a szeretet, ez a hála? Miért szöktél meg az iskolából?

Semmi felelet.

Mackó úr folytatta:

— Bejártuk Horkantó sógorral toronyát, boronyát érted. Horkantó sógor helyetted dutyiba került, én meg kénytelen voltam szakácsnak adni ki magamat, hogy börtönbe ne hurcoljanak. Most meg kávét kell főznom, pedig az se tudom, hogyan kell a kanalat fogni. Mind ennek te vagy az oka! És még csak nem is felelsz a te szerető bácsikádnak, mikor végre megtalál. Pedig én oly boldog

vagyok, drága kis Morgó fiam, hogy láthatlak, oly boldog!... Csakúgy viszket a tenyerem a nagy boldogságtól!

Mackó úr fölemelte a tenyerét s úgy közeledett Morgó úrfihoz. A barna gomolyag ebben a percben megmozdult és Mackó úr egy sötét felhőt látott feje fölött elsuhanni. Morgó úrfi hatalmas ugrással elszökött Mackó úr fölött s a kamrán kívül termett.

— Nem menekülsz! — kiáltotta a tekintetes úr és Morgó után vetette magát. Kirohant az ajtón s lehömpölygött a lépcsőn.

Az úrfi már az utcára ért és Mackó úr azon mód, szakácsi ruhában, kezében a tejes bögrével üldözte.

Morgó úrfi egérutat vett, mert közte és bácsikája közt géppel hajtott háromkerekes vasparipa állott, az utcai fácskának támasztva.

A budapesti postások járnak ilyen vasparipán.

Morgó úrfi a vasparipán túl, Mackó úr pedig innen volt.

A tekintetes úr nem sokat gondolkozott. Átgorja ő azt a vasparipát! Ugrott is, de nagyon nehéz volt a potroha, hát nem ugrott elég magasan, hanem ülve maradt a vasparipán. Ijedten belekapaszkodott a szabadon levő kezével a vasparipa fülébe — hát az elkezdett berregni és széleseben megindult az utca hosszában.

A postás utáa kiált:

— Hová nyargal a géppel, hé?

A ház ablakából lesivított a szobalány:

— Jaj, jaj, a szakácsunk viszi a tejet! Biciklin viszi a reggelinket!

Az úr is, az asszonyság is az ablakba futott és összezsápták a kezüket:

— Hozza vissza a reggelinket, szakács!

Ezt kiáltották.

Mackó úr eleinte se látott, se hallott ijedtében. Mikor kissé magához tért, hátranézett, hát elsőül is Morgó úrfit pillantotta meg, aki az út közepén állt s a hasát fogta nevében.

— Szerencsés utat, bácsika! — üdvözölte.

Mackó úr azon bámult legjobban, hogy a vasparipa magától szalad. Soha ilyet! Szerette volna megállítani, de nem tudta, mit fogjon meg, hogy megálljon az ördögös jószág. Az útszélén vargáinak hahotáztak és ezt kiáltották feléje:

— Hová viszi, bácsika, a tejet?

Ha ő azt tudná? Szerette volna visszakiáltani: kérdezzétek meg a vasparipámtól!

E helyett elkezdett óbégatni.

— Segítség! Fogják meg a vasparipát! Elragadott engem a vasparipa.

Erre még harsányabb kacaj tört ki az útszélen.

— Hahaha! Hahaha! Elragadta a vasparipa.

Egyszerre csak bum! — ropp! ... a vasparipa nekiszaladt egy ház sarkának.

Az összeütközés heves volt. A tekintetes úr a levegőbe repült és mikor lehullott, azon vette észre magát, hogy lóháton ül, előtte pedig egy piroskabátos úr lovagol.

A bögre tej azon mód most is a mancsába volt, csakhogy a tej fele sem volt benne. A ló ágaskodott, nem tetszett neki, hogy ketten ülnek a hátán, de Mackó úr jól megkapaszkodott, nem tudta levenni. A ló, mely jó erős paripa volt, ijedtében elkezdett vágatni.

A vöröskabátos úr nagyon dühös volt. Rákiabált Mackó úrra:

Sebők: Mackó úr újabb utazásai

— Hogy mert a lovamra ugrani?

— Irgum, burgum, én magam is haragszom, — dörmögte a tekintetes úr. — De nem tudtam megállítani azt a fránya vasparipát.

— Hát miért ült rá, ha nem tud bánni vele?

— Jaj, kérem, nem jószántamból ültem rá!

— Hát talán az kapta magát a hátára?

— Bizony az! Amint szaladok, ugrom, egyszer csak a lábam közt éreztem a vasparipát. Aztán, uccu, eliramodott velem, elragadott.

A vöröskabátos hátrafordult és gyanakodva nézett a tekintetes úrra.

— Hallja-e, hé! — kiáltott rája. — Nem a vasparipa szokta el-

ragadni az embert, hanem az ember a vasparipát. Nem csente véletlenül?

— Én? — riadt föl Mackó úr.

— Maga hát!

— Már hogy én?

— Nem is más! Tüstént rendőrt hívok!

A teljes erővel rohanó paripát a vöröskabátos meg akarta állítani. Ebben a percben hatalmas zárt bútorszállító kocsi döcögött el mellettük. Olyan volt a kocsi, mint egy óriási láda. Ilyennel szoktak hurcolkodni a budapestiek. Ebben nem ázik meg a bútor, a nap sem szívja ki a színét, össze sem törik, mert a kocsi belseje ki van párnázva.

Mackó úr ezt gondolta:

— Szégyen a szökés, de hasznos!

Ezzel egyetlen ugrással, — ami dicséretére vált a lomha testének, — fönt termett a bútorszállító kocsi tetején. Mikor a magasságból lenézett, büszkén mormogta:

— Ezt csinálja utánam a selyem-zászlós tornász diák!

Az országos tornaversenyen ugyanis a legügyesebb diákokra bizzák a selyem-zászlót. Az a zászló a diadal jelvénye. Irigylí a selyem-zászló őrzőit Magyarország minden diákja.

Mackó urat gyönyörű ugrásáért azonban nem irigyelte senki. Ellenkezőleg, kis híja, hogy el nem páholták. Amint ugyanis a kocsi tetejére toppant, a lovak nagyot nyögtek és némi erőlködés után megálltak.

A kocsis fölnézett a kocsi tetejére. Annak a szélén ült már Mackó úr, a lábát lelógázva, mintha mindig ott csücsült volna. A bögre tej most is a mancsában volt s úgy látszott, a legfőbb gondja az, hogy a tej ki ne ömöljön.

— Mit keres kend odafönt? — kérdezte a kocsis.

— Ülök, — felelt a tekintetes úr.

Most megszólalt a kocsis mellett ülő munkás.

— Ki engedte meg, hogy ott üljön?

— Senki, — felelt nyugodtan Mackó úr.

— Hát hogy mert mégis fölgrani?

— Mert kergettem valakit és most menekülök.

— Miféle beszéd ez? Ha kend kerget valakit, akkor az menekül és nem kend.

— De amíg én kergettem valakit, egyszerre csak azt veszem észre, hogy engem kergetnek.

— Furcsa!

— Bizony furcsán jár az ember, vagy a Mackó ezen a szép Budapesten, — vélte a tekintetes úr.

A munkás most így szólt:

— Ha tüstént le nem száll, elhusángolom ám kendet!

— Vajjon?

Mackó úr felgyűrte a fehér szakácskabát ujját könyökig.

— Lássuk no! — szólt hatalmas mancsait mutogatva.

— Rendőr! — kiáltotta a kocsis.

Rendőr! Ha Mackó úr ezt a szavat hallotta, ideges lett tőle. Semmit sem vétett, ártatlan volt, de annyit fenyegették rendőrrel, hogy a neve hallatára is szaladhatnékja támadt. Pedig most már a vöröskabátos lovasember és a bútorszállító kocsis is kiabálta:

— Rendőr! Rendőr!

Mackó úr lenézett a bútorszállító kocsi körül. Már csoportosulás támadt a bútorszállító körül.

— Hova, merre meneküljek? — tünődött. — Ha leugrom, az üldözőim ölébe ugrom no (jaj lett volna annak, akinek ő kegyelme az ölébe pottyan!), ha maradok, itt fülel le a rendőr.

Bérmocsi robogott el a bútorszállító közelében Köcsögkalapos úr ült benne. Igen gyorsan ment a kocsi, mégis alig hallatszott a zörgése.

— Ez a nekem való alkalmatosság! — gondolta a tekintetes úr. Hatalmas szökéssel a köcsögkalapos úr mellett termett. A tejes bögre most is a mancsában.

Udvariasan köszöntötte az urat:

— Alás'szolgája uraságodnak!

Az úr eleinte nagyon megrémült. Micsoda nagy buksi pottyant melléje? De mikor látta, hogy szakácsruha van rajta, a kezében tejes bögre, magához tért ijedtéből.

— Ez már mégis szemtelenség! — kiáltotta.

— Micsoda, kérem? — tudakozódott Mackó úr ártatlan arccal.

— Még ő kérdi! — kiáltotta az úr. — Hát az, hogy hivatlanul a kocsimba ugrott.

— Hja az?! — szólt Mackó úr, mintha csak most jutna annak tudatára, hogy nem így szoktak közönségesen kocsiba szállni. — Bocsánatot kérek uraságodtól bátorságomért.

— Vakmerőség volt az!

— Hát vakmerőségemért, — igazította ki szavát a tekintetes úr. Az úr nagyon mérges volt.

— Se szó, se beszéd, csak beugrik a kocsiba. Neki gummike-rekű kocsi kell!

— Miféle kerekü? — kérdezte Mackó úr.

— Gummikerekü. Gummi van a kerék körül.

Mackó úr érdeklődve kiáltott föl:

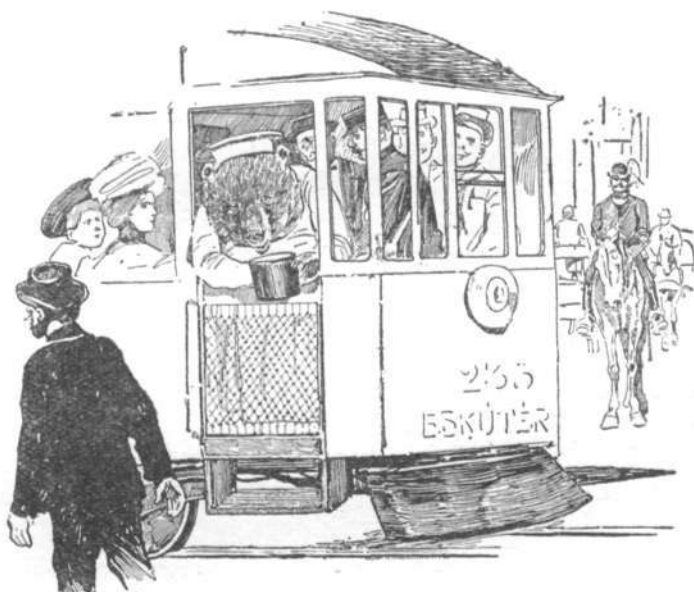
— Ehen! Hát azért nem zörög a kocsi!

— Azért hát! Hanem majd mindjárt zörög a maga csontja, amint kidobom innen.

— Engem?

Mackó úr mosolygott. Az úr vékonypénzü, incifinci ember volt, míg ő — no hiszen erről beszélhetnek a máramarosi rengeteg lakói.

— Magát bizony! — tüzelt az úr.

Mackó úr megint mosolygott.

— Bajosan, — mondotta. — Kissé nehéz vagyok.

Az úr átlátta ennek igazságát. Némileg súlyos volt a hivatlan vendég.

— No hát, — mondotta, — ha nekem nehéz is, a rendőrségnek nem lesz nehéz!

Rendőrség! Ismét rendőr! A tekintetes úr hátranézett és kissé megnyugodva látta, hogy üldözői derekasan elmaradtak.

Szomszédja kiabálni kezdett:

— Kocsis, álljon meg! Rendőr!

Most egy villamoskocsi zúgott el a bérkocsi mellett. Szép sárga kocsi volt. Ilyen viszi a budapestieket a nagy körútról a Dunapartra.

Mackó úr agyán átvillant:

— Mentem már gőzvasparipán, lóháton, bútorszállító kocsin, gummikerekűn, miért ne menjek sárga villamoson?

A gondolatot tett követte.

Hopp! A másik percben a tekintetes úr a villamoson állt, a kalauz mellett. A tejesbögre most is a mancsában volt. Hanem a kocsis zsúfolva volt s azok az utasok, akiket a váratlan jövevény félrelökött s a lábukat taposta, nagyon lármáztak.

A kalauz ráförmedt:

— Micsoda dolog ez? Hogy mer beugrani, mikor a villamos megy és le van eresztve a táblácska: Megtelt!

Mackó úr úgy tett, mintha nem neki szólna a kalauz. A házakat nézegette.

— Gyönyörű paloták! — mormogta. — Óh, be szép házacskák! Mintha cukorból lennének. Hej, de boldogok ezek a budapestiek, hogy ilyen pompás házakban lakhatnak!

A kalauz nem volt kíváncsi a budapesti házakra. Mérgesen szólt:

— Arra feleljen, amit kérdeztem!

— Kicsoda feleljen? — kérdezte a téns úr.

— Maga! maga, avval a tejes bögrével!

Az utasok is kiabáltak:

— Ki kell dobni a tolakodót!

— Engem kérdez a kalauz úr?

Ezzel fordult Mackó úr a haragos férfiúhoz.

— Magát.

— Ej, ej, lám! Én pedig azt hittem, hogy azt a szalmakalapos úrfit szólította meg!

Ezzel egy szalmakalapos fiatalemberre mutatott.

— De én magát kérdeztem! — kiáltotta a kalauz. — Feleljen hát. Hogy mert beugrani?

Mackó úr hátrasandított. A sárga villamos gyorsan száguldott, a gépkocsi hasztalan törekedett utána. Egy fordulónál a villamos egyszerre a Dunapartra kanyarodott.

— Csakugyan engem értett, kalauz úr? — kérdezte Mackó úr.

— Ne cigánykodjék annyit! — rivallt rá a kalauz. — Tudja, hogy kiről van szó.

Mackó úr csak időt akart nyerni ezzel a sok szófiával. Hadd kerüljön minél messzebbre az üldözőtől.

A villamos most egészen a Dunaparton ment. Jobbra volt a korzó fácskáival, balra a Duna. A villamos magas új építményen haladt.

— Erre nem járt villamos, mikor legutóbb Budapesten voltam,
— gondolta a tekintetes úr.

A Dunaparton egy hajó éppen indulni készült a kikötőhid mellett. A kéménye füstölt, a hajóhidra vivő deszkájáról éppen akkor húzták el...

Mackó úr szeme a hajóra tapadt. Vajjon hova megy, merre megy?

Hirtelen a kalauzhoz fordult:

— Azt kérdezi hát tőlem, miért ugrottam a villamosra?

— Azt.

— Ne legyen olyan kíváncsi, kalauz barátom!

A villamos utasai meghökkenve látják, hogy furcsa utitársuk eltűnt. Lenéznek a magas pályatest aljába: hát ő kelme ott lohol a rakodóparton a hajó hídjá felé. A tejesbögre most is a kezében. Leugrott a villamosról a mélységbe és a lába se ruccant ki, a bögre se esett ki a mancsából.

— Fránya legény! — mondogatták fejüket csóválva.

Mackó úr pedig szerencsésen elérte a hajót. Ha egy szempillantást késik, a parton reked, mert alig érte el a hajó födélzetét a lába, azt vette észre, hogy a Duna közepén járnak.

Amint szétnéz, kit látnak, mit látnak szemei?

A hajó egyik sarkában kuporgott meglapulva — Horkantó sógor.

Mackó úrnak bámulatában tátva maradt a szája.

— Kend az sógor vagy a lelke?

Horkantó integetett.

— Pszt, pszt! Én vagyok. De csöndben legyen, sógor, ha szeret. Legalább addig, amíg messzire kerültünk a parttól.

— Hogy került ide?

— Megszöktem a dutyiból.

Horkantó végignézett Mackó úron. Most rajta volt a csodálkozás sora.

— Sógor, miféle gúnyában látom? — Mackó úr sóhajtott és így szólt:

— Az én szeretett, kedves, akasztófárávaló öcsém miatt lettem ilyen csúffá. Észrevettem, hogy a mihaszna fölmászott az emeleti erkélyre. Utána mentem, benyitottam a lakásba és hogy tolvajnak ne nézzenek, szakácsnak adtam ki magamat. Éppen új szakácsot vártak.

— Hát Morgó úrfi? — kérdezte közbeszólva Horkantó.

Mackó úr fogát csikorgatta.

— Megszökött! — hörögte. — Én utánarohantam, azon mód szakácsi gúnyában... Én kergettem az öcsémet, de egyszerre, hogy, hogy nem, én lettem üldözötté. Ide menekültem a hajóra.

— Hát ezt a tejesbögrét mért cipeli magával?

Mackó úr mintha most jutott volna tudatára, hogy a bögre vele van.

— No lám! — dörmögte. — Nagy buzgalmamban észre se vettem, hogy magammal hordom a gazdám reggelijét.

Horkantó vigyorgott, de Mackó úr fejét rázta:

— Ne nevéssen, sógor, nagyon derék ember az én gazdám, igazán sajnálom, hogy reggeli nélkül hagytam.

Horkantó rásandított a bögrére.

— De ha már elhozta, Mackó sógor, hát a' mondó vagyok... tudja, sógor, már megint nagyon sír a gyomrom.

— Értem, — nevetett Mackó úr.

— Oszteg úgyis sógor uramért szenved annyit az én gyomrocskám.

— No hát, Isten neki, hörpentsük föl, ha már itt van.

Horkantó sógor mohón nyomta szájához a bögrét, de bizony annak csak az alján volt egy kis tej. Ettől ugyan jól nem lakott.

— Jó lenne hozzá egy kis debreceni cipó! — sóhajtotta.

— Hát egy fazék méz nem kellene a gyomrocskájának? — nevetett Mackó úr, majd hozzátette: — A mézről jut eszembe az öcsém, az öcsémről a rendőr, a rendőrről a dutyi. Hát kelmed hogy szökött ki a dutyiból?

Horkantó elmosolyodott.

— Kitértem az ablak rácsát — hehehe. Mi egy mackónak az a

rács? Az ablakon át fölmásztam a ház tetejére — hehehe, mászni tud ám a mi familiánk! A ház tetejéről lemásztam az utcára, — hehehe, most pedig itt vagyok! Csak a félcizmám maradt el, mert akadályozott a mászásban.

Akkor látta a tekintetes úr, hogy a sógor meztláb van.

— Nem vette észre senki?

— De láttak. Kergettek is. Úgy elszaladtam ám, hogy a nyomomat vesztették. Hogy a hajóra menekültem, senki sem tudja.

— Hova utazik kelmed, Horkantó sógor?

— Ejnye, hova is? — tündődött Horkantó. — Ugyan kifüstölgött az eszemből. Hol is a jegyem?

Horkantó a mellénye zsebében turkált. Mackó úr megütközve szólt:

— Jegy! Tyűh, mákos terringette, hiszen én jegyet sem váltottam!

— Pedig akkor kiteszik a szűrét a hajóból. Hol is az a jegy? Bizony Mackó sógor, jegy nélkül a parton a helye.

Mackó urat bosszantotta Horkantó csúfolódó beszéde, azért kurtán odaszólt neki:

— Az se a kelmed baja!

A sógor fölrikkantott:

— Baja! Megvan. Az én jegyem Bajára szól. Baja városába.

— Az már a kelmed baja, — mondotta Mackó úr.

— Miért az én bajom?

— Mert oda egyedül utazhatik.

— Csak nem hagy el, sógor!

— Mit csináljak én Baján?

— Megnézzük, hogy milyen város az a Baja!

— A szegény Mackónak manapság úgy is elég a baja! Aztán az öcsémet hasztalan keresem Baján. De hogy is menjek én szakácsi köntösben Bajára?

Horkantó sógor vigyorgott.

— Ez meg a sógor uram baja, — mormogta.

A budai oldalon megállt és kikötött a hajó. Mackó úr egyet gondolt.

— Jegyem nincs, ruhám sincs, nem járhatok örökké szakácsi gunyában, én bizony kiszállok. Veszek legalább új ruhát.

Aztán hangosan így szólt:

— Szálljunk ki, sógor, iziben!

Horkantó csaknem eldőlt ijedtében.

— Kiszállunk? Csak nem ment el a sütnivalója, sógor? Hiszen egyenesen a rendőrök markába mennénk.

— Kiszáll kend vagy nem száll ki?

— Sógor gondolja meg...

— Széna vagy szalma?

— El tudna hagyni, sógor?

— El. Mi lesz hát? Én megyek.

— Olyan derága volt a jegyem!...

— Megfizetem.

Mackó úr rálépett arra a hidacskára, amely a hajót összekötötte a kikötővel. Horkantó keserves ábrázattal követte. A jegyszedő megszólította őket:

— Hol a jegy?

Mackó úr a lajbija zsebébe nyúlt és kivett ebből egy koronás pénzdarabot.

— Jegy nincs, de itt az ára.

A jegyszedő elfogadta a koronást és nagyot bámult, mikor Horkantó meg a Bajára szóló jegyet nyomta a markába.

— Uraságod hamar megjárta Baját! — mondotta mosolyogva.

Horkantó morgott valamit és bosszusan ballagott Mackó úr után, aki, amint a földet talpa alatt érezte, így kiáltott föl:

— No, ilyen cifrán sohasem utaztam Pestről Budára! Gőzvas-

paripán, lóháton, bútorszállítón, gummikerekű kocsin, sárga villamoson és hajón! Ezt csinálja utánam Horkantó sógor!

A sógor, akinek folyton rossz kedve volt, azt dörögte, hogy hiszen a háztetőn keresztül sem nagyon kényelmes sétálni Pestről Budára.

Betértek egy ruhásboltba, ahol Mackó úr vett egy rend öltözetet, aztán a cipészüzletben a Horkantó sógor lábára húzatott egy pár csizmát.

— Már most mit csináljunk? — kérdezte Horkantó. — Hazamenjünk a fogadóba?

— Dehogy menjünk! Ott mindjárt elcsípnének. Hanem tudja mit, sógor? Ma éppen vasárnap van, hát ránduljunk ki a Zugligetbe.

— Mi az?

— Erdő itt a budai hegyek közt.

Horkantó egyszerre fölvidult. A szeme csillogott.

— Erdő! — kiáltotta. — Valóságos igazi erdő? Sok fa, sok lomb, sok árnyék? Oszd nincs is messze?

Mackó úr nevetett. Megveregette Horkantó vállát.

— Hehe, tudtam, vén cimbora, hogy megdobban a kend mackószíve az erdő hallatára! Eszébe int, ugy-e, a mármarosí rengeteg. Horkantó fejével igenlőleg bólintott.

— Nincs is a mi rengetegünknek párja! De, mondja csak, Mackó sógor, madár is van ebben az erdőben?

— Van.

— Virág is?

— Az is.

— Vadász?

— Az már nincs.

— Horkantó nagyot ugrott örömeiben.

— Hej, csak én benn legyek abban az erdőben, száz rendőr sem csíp el engem! — kiáltotta.

Aztán Mackó úrhoz fordult.

— No, sógor, másszunk hát iziben arra az erdős hegyre!

A tekintetes úr nevetett.

— Dehogyan másszunk! Nem vagyunk Mármarosban. Szépen felülünk a zugligeti villamosra és az kivisz bennünket az erdőre. Előbb azonban ellátjuk magunkat elemózsiával. Vásárlunk egy tarisznyával ételt, azt én viszem: megtöltetünk egy hordócskát borral, azt kelmed viszi. Jó lesz?

A sógornak volt egy eszméje. Így szólt ravaszul:

— Minek az ital, téns sógor uram? Van elég odvas fa és vad-méz az erdőben... Én pompásan kiszimatolom a mézet... tudja sógor, az én orrom!... Annyit mondok, hogy az ám az orr! Többet ér a csurgatott méz a legjobb bornál!

Mackó úr mosolygott.

— Avval a mézzel lakják kend jól, amit a Zugligetben talál, akármilyen kitünő orra van!

Megvették az elemózsiát meg a bort, Mackó úr nyakába akasztotta a tarisznyát, Horkantó sógor a hordót és így mentek a villamos megállóhelyére.

Nemcsak ők ballagtak így felszerelve az utcán, hanem mások is. Minél jobban közeledtek a villamos megállóhelyéhez, annál több kiránduló verődött össze, akik vidáman zsbongva várták a kocsit.

— Sógor! — lökte meg Mackó úr Horkantó könyökét.

— No, mi baj?

— Nehezen férünk mind arra a kocsira, akik itt várakozunk. Horkantó végigjártatta szemét a kirándulók tömegén.

— Bizony nehezen férünk föl!

Mackó úr Horkantó sógor füléhez hajlott és úgy súgta:

— Azért adott az Isten nekünk olyan hatalmas könyököt, hogy használjuk. Ne kimélje kend senki oldalát. Törjünk föl egyenesen a kocsira!

— Bízsa csak rám, sógor! — mondotta Horkantó.

Mikor a villamos kocsit megállt, a közönség megrohanta. Mindenki elsőnek akart a kocsira jutni. A tolongók közt azonban leg-

jobban Horkantó sógor tolongott, aki valósággal gyönyörűséggel taszigálta félre és lökte szét az előtte állókat vagy kapaszkodókat. Mackó úr mindenütt a nyomában.

A kirándulók rákiabáltak Mackóékra.

— Hé, micsoda lökdösődés, taposás ez? Úgy viselik magukat, mintha nem is emberek lennének, hanem medvék!

Mackó és Horkantó összemosolyogtak.

— Hehehe, — nevetett csöndesen Mackó úr, — nem is jár olyan messze az igazságtól!

Horkantó felgyürte a kabátja ujját.

— Hanem sógor, — mondotta, — nekem úgy tetszik, hogy a familiánkat sértegetik. Ne üssünk közénk?

— Dehogy sértegetik! — felelt Mackó úr.

— Hát nem azt mondták, hogy úgy viseljük magunkat, mintha nem emberek, hanem medvék lennénk? Miért nézik le a Mackót?

— Nem nézik le. Igazuk van, hogy hozzánk illik a lökdösődés, taszigálás, de az emberekhez nem illik.

— Hát hiszen akkor mi illedelmesen viseltük magunkat, — nevetett Horkantó.

— Úgy van, — felelt Mackó úr, — illedelmesen mackómódra.

Hosszu volt az út, de végre megérkeztek. A Zugliget fái kedvesen zöldeltek feléjük.

— Itt az erdő! — kiáltotta Horkantó. — Előre, sógor, bujjunk el benne.

— Ugyan miért? — kérdezte Mackó úr.

— Tudja, hogy szökevények vagyunk!

— Hát csak bújjék kend, sógor, én majd itt sétálok be ezen a szép lombos úton.

Ezernyi ezer ember ment azon a szép árnyékos úton, mely kissé emelkedve visz be a Zugliget szívébe. Valamennyi a budapesti háztengerből menekült ide, hogy friss erdei levegőt szívjon. Munkásférfiak, akik egész héten át a szűk emeleti lakásra és folyosóra vannak szorítva. Bizony jobb dolguk van a falusi gyerekeknek!

Hát, amint mondom, Mackó úr a sétaúton maradt. Horkantó ellenben óvatosan az oldalt lévő bokrok közé bújt... Hatalmas buksija eltűnt a zöld levelek közt.

Kis vártatva újra megzörrent a bokor és Horkantó kidugta levéllel, gazzal megrakott fejét.

— Pszt, sógor! Pszt!

— No, mi az?

— Várjon meg engem!

Horkantó kimászott a bokorból, s Mackóhoz csatlakozott.

— Mi ujság, sógor? — kérdezte a tekintetes úr. — Miért jött oly gyorsan vissza?

A sógor lihegett kissé, mintha nagyon sietett volna.

— Megijedtem, sógor, — mondotta. — Amint szép csöndesen mászom befelé az erdőben, egy tisztásra érek és mit látott a szemem?

— Ugyan mit?

— Képzelve... rendőr hevert a fűben az apróságaival.

— Kis rendőrökkel?

— Ej, dehgy. A gyerekeivel.

Mackó úr nevetett.

— Hja, a rendőr is szereti az erdei levegőt. Hát már most csak gyerünk az úton.

Menetközben Mackó úr megszólított egy kirándulót.

— Ugyan, kérem alázattal, hova jutunk ezen az úton?

— A Fácánhoz, — felelt a megszólított.

Horkantó szeme megcsillant.

— Fácán! — mormogta, mikor ismét magukban voltak. — Azt megfogjuk.

— Hát csak fogja meg, sógor!

— Meg én! Nem vagyok ugyan olyan, amilyen Róka koma, a szárnyast nem bántom, de kedvem szottyant fácán peccenyére.

Amint mendégéltek, egyszerre egy házhoz értek. Az épületet terebélyes fák fogták körül, melyek alatt tömérdek asztal és szék volt elhelyezve. Az asztaloknál roppant sok ember sörözött, borozott és evett.

— Hát ez micsoda? — kérdé Horkantó.

— Látja kend, hogy vendéglő!

— De hol a fácán?

— Mindjárt megtudjuk.

Mackó úr ismét megszólította a kirándulót.

— Hol tanyázik, kérem szeretettel az a fácán?

— Itt van az orruk előtt, bácsi!

— Hol, hol? Nem látom. Talán elröpült?

A kiránduló nevetett.

— Dehogy röpült. Hiszen ezt a vendéglőt hívják Fácánnak! Jó is lenne, ha a vendéglő röpülne! Hahaha!

Mackó úr nagyot sunyított erre a felvilágosításra és megszaporázta a lépteit. De még jó darabon hallotta az emberek nevetését.

— Felsültünk, sógor, — mosolygott Horkantó.

— Jól van no! Hát egy kissé megbotlottam... Már most keressünk valami szép helyet, ahol hozzálássunk mi is a lakomázáshoz.

— Jó lesz biz' a'! — helyezelte az indítványt Horkantó. — Az én gyomrocskám már megint sír.

Az út mentén csinos tisztások mosolyogtak, melyek fűvén sok ember hevert. Mackóék is találtak alkalmas helyet maguknak. Letelepdedtek egy bokor aljába, a hordócskát csapra verték és a tarisznya tartalmát elővették.

Amint iszogattak és falatoztak, Horkantó szeme az erdő egyik pontjára tapadt.

— Nézze csak, sógor, mi van ott! Odu!

— Hol?

— Ott, annak a vén fának az oldalában. Abban méhek tanyáznak. Hehehe, megdézsmálom egy kicsit a mézüket!

Föltápáskodott és óvatosan a fához siklott. A nyelve viszketett a gyönyörűségtől. Az oduba beledugta a nyelvét.

— Jaj! Jaj!

A kétszeres «jaj» kétszeres fájdalom hirdetője volt. Fájt a nyelve, melyen egy szarvasbogár kapaszkodott (méh helyett az volt az oduban) és fájt a dereka, melyet bottal megsuhintott egy kiránduló, aki a fa alatt aludt és kinek Horkantó a lábára hágott. A remélt méz öröme annyira elkábította, hogy észre sem vette az alvót.

Horkantó lerázta nyelvéről a szarvasbogarat és futva érkezett vissza Mackó úrhoz.

— No, jó volt a méz? — kérdezte a tekintetes úr.

— Jó ám, — felelte savanyúan a sógor. — Hasonló jókat kívánok!

Most egy csoport vonta magára Mackóék figyelmét. Fiúk haladtak sorjában az úton, a kalapjuknál árvalányhaj lobogott, egyiknél-másiknál lepkefogó volt.

Horkantó felmordult.

— Nézze, sógor, ki megy ott a fiúk közt?

Mackó úr szava elállt álmélkodásában. Morgó úrri cammogott köztük.

Amint a csoport a tisztásra ért, egy fiú elkiáltotta:

— Játszunk labdarúgóst!

— Helyes, helyes! — kiáltották.

A fiúk két csoportra oszlottak és különböző meghatározott helyekre állottak. Volt labdájuk, de azt nem dobálták, hanem rugták.

Efféle kiáltások hallatszottak:

— Szorítsd! Kapuvédő, vigyázz! Rajta, rajta!

Morgó úrfi is rúgta a labdát, de neki folyton odakiáltották:

— Pajtás, ne cammogj úgy, mint a medve!

Mackó úr csendesen az úrfi mellé somfordált s mikor az a labdát rúgni akarta, csúfolódó hangon megszólalt:

— Talán én jobban rugom!

Morgó ránézett a szólóra és — illaberek — úgy futásnak eredt, akár a megriasztott nyúl.

Mackó úr és Horkantó sógor utána. A hordócskát és az elemózsiaát a bokor alatt hagyták.

A jó Isten tudja, meddig futottak, hol az úton, hol a sűrűben. Többnyire föl a hegynek. Horkantó sógor már nagyon lihegett. Bosszusan dörmögte:

— Jó szussza van az úrfinak! Én már nem birom tovább.

Éppen akkor a hegyoldal szélére érkeztek. Itt már nagyon sok ember járt, kelt, a fűben is többen heverésztek. Morgó úrfi csakugyan átszökött a fekvőkön.

A néptömeg fölugrált.

— Valakit kergetnek! — kiáltották.

Azt látták, hogy Morgó úrfi az üldözött. Nem tudták ugyan, hogy mit vétett, de azért azok a kirándulók, akik mellett elfutott,

nem vonták meg maguktól azt az örömet, hogy esernyővel, bottal nagyot ne csapjanak a nyaka közé, vagy a hátára.

A meredek hegyoldal szélén a két üldöző már galléron csípte az úrfit. De amint utánakaptak, Morgó megbotlott és hasmánt, de fejfelé lefelé csúszott a mélységbe. Mackó és Horkantó Morgóval együtt buktak el és azonmód szánkáztak ők is lefelé, ahogy az úrfi. Az üldözött gallérja kicsúszott mancsukból s mikor magukhoz tértek a meglepetésből, a hegy alatt húzódó útszélen ültek és Morgónak se híre, se hamva nem volt.

Szétnéztek. Fölöttük a hegyoldalban villámütött, vén, kopasz fa emelkedett, melynek már csak az egyik ága zöldelt, távolabb pedig, akármerre fordították szemüket, csinos épületek mosolyogtak ki a lombok közül.

Mackó úr föltápázkodott.

— A fickó megint kicsúszott a markomból. Pedig már hogy viszketett! (A ténsúr megvakarta a mancsát.) Keljen föl, sógor. Mit ül itt, mintha sóbálvánnyá változott volna?

— Nem kelek föl, — felelt határozottan Horkantó.

— Csak nem akar itt ülni estig?

— De akarok. Én már nem kergetem tovább az úrfit. Nekem elég volt a lakziból!

— Ne nyafogjon kelmed! Jőjjön, hadd tudjuk meg legalább, hol vagyunk?

Minthogy a sógor nem mozdult, Mackó úr maga ment tudakozódní. Az első kirándulótól megkérdezte:

— Hol vagyunk most, kéremalásson?

— A Normafánál.

— Melyik az a fa?

— Ez a kopasz vén óriás! Valamikor ez volt a leglombosabb fa erre és innen a leggyönyörűbb kilátás. Nézze csak, barátom, itt van fölöttünk a Svábhegy és a Jánoshegy, amott sötétlik a Zugliget árnyékos völgye, a Csillagvölgy, a Harangvölgy; ott látszik a szép Tündérhegy.

— Szép, szép, — dörmögte Mackó úr, — sok gyönyörűt lehet itt látni, de mihaszna, ha egyet nem látok: az én lurkó öcsémet!

Megköszönte a fölvilágosítást és visszaballagott Horkantóhoz.

— Szedelőzködjék föl kelmed! Tudom már, hol vagyunk. Elfogom én az öcskőst, ha addig élek is! Hiszen ismerjük mi jól az erdőben a járást.

Valahogy lelket vert Horkantóba és hozzáláttak az erdő fölveréséhez. De bár fölkutattak minden zugot, Morgó úrfinak nem akadtak nyomára. Fáradtan ballagtak egy mély útban. Eközben

muzsikaszó ütötte meg a fülüket. Az útszélen egy vak koldus rozszant sípládáját forgatta, abból származott a zene. A sípládás előtt a földön nagy kalap hevert. A sétálok mind vetettek bele almizsnát.

Mackó is, Horkantó is kihalászott a lajbi zsebéből egy-egy két-fillérest s a kalapba hullajtották.

— Isten fizesse meg, — hálálkodott remegő hangon a sípládás.

Alig tüntek el azonban Mackóék az útfordulnál, a vak koldus letépte szeméről a kendőt és számárfület mutogatott arra felé, amerre a két természetes kiránduló elballagott.

A sípládás ugyanis Morgó úrfi volt. Amíg üldözői keresték, ő kelme rábeszélte a sípládást, hogy cseréljen vele ruhát és engedje őt a sípláda mellé. Így hát nem csoda, hogy az erdő két jeles ismerője nem lelte meg a szökevényt.

Hagyjuk el azonban a vigyorgó Morgót és kövessük Mackóékat.

Amint kijutottak az erdőből, épülethez értek, mely egészen a hegy ormán állt! Előtte sok kiránduló csoportosult.

— Miféle ház ez? — kérdezte Mackó úr az ott ácsorgóktól.

— Ez a fogaskerekű vasút végállomása, — felelt az egyik.

— Milyen kerekű?

— Fogas.

— Foga van a vonat kerekének?

— Úgy van.

— Hát eszik annak a vonatnak a kereke?

— Dehogyan eszik!

— Hiszen foga van! Minek neki a foga, ha nem eszik?

Jóízű nevetés hallatszott a csoportban. Az emberek nevettek a két falusi atyafin és megmagyarázták nekik, hogy azért fogaskerekű az a vonat, mert meredek hegynek megy fölfelé és a fogával kapaszkodik.

Éppen akkor törtetett fölfelé a vonat a hegyoldalban. Nagyon zakatolt és okádta a füstöt, de azért jó gyorsan emelkedett fölfelé.

— Nem csúszik vissza? — aggódott Horkantó, mikor a meredeken függő vonatot nézte.

— Nem csúszik az.

— Én nem vagyok vonat, — morogta az öreg, — mégis lecsúztam az imént a hegyoldalon. Most is fájlalom az oldalamat.

— Hja, sógor, — mondotta Mackó úr nevetve, — úgy nézem, ennek a vonatnak nálunk is jobb foga van. Pedig a mienk se kutya.

A vonat fölért, az utasok kiszálltak és csakhamar útrakészen volt a lefelé induló vonat.

— Beszálni! — kiáltotta a kalauz.

A közönség csapatostul kapaszkodott a kocsikra. Mackó úr megszólalt:

— Sógor! Nem ülnénk mi is föl erre az éheskerekre? Szépen levinne bennünket a hegyről.

Horkantó egyre szűkölt még.

— Én nem ülök rája! — tiltakozott. — Akkor is borzong a hátam a vonaton, ha sík pályán megyünk, hát az ilyen hegyre-mászó vonaton...

— Ha nem ül föl kend, itt hagyom! — fenyegetődött Mackó úr. — Az én drágalatos öcsém már bizonyosan visszaszökött a városba, különben megtaláltuk volna.

— Meg bizony, — dörmögte Horkantó. — A városban elbujhat előlem, de az erdőben nem. Az erdőben otthon vagyunk. Bizonyosan visszaszökött már a városba. Hát nem bánom, ülünk föl erre az agyaras-kereküre! Hanem odalenn vigyázzunk ám, hogy a rendőrök kezébe ne kerüljünk!

Fölültek és a vonat megindult a hegyoldalban lefelé. Akkor látták utasaink, hogy nem olyan meredek a pálya, mint gondolták. Nagy kanyarodásokkal futott lefelé a vonat s olykor, egy forduló-nál, előtűnt Budapest gyönyörű panorámája.

— Szép ez a Budapest! — lelkesedett Mackó úr.

— Szép, — mormogta a sógor, — csak kissé sok a dutyi benne.

Mikor leértek a hegyről, villamosra ültek s átmentek a pesti oldalra. Hát, amint a Margithídon megy át velük a villamos, Mackó úr megcsóválta a fejét, aztán megdörzsöli a szemét s így szól:

— Bökjön oldalba, sógor, hadd lám, ébren vagyok-e?

Horkantó jól oldalba lökte Mackó urat — nem is egyszer, hanem kétszer — s aztán megkérdezte:

— Hát azt hitte, sógor, hogy álmodik?

— Azt én. Mikor utoljára Budapesten jártam, a Margitszigetet minden oldalról víz mosta; csak hajóval, csónakkal lehetett hozzájutni; most pedig, nézze kelmed, nézze — innen a hídról egyik kocsí a másik után hajt a szigetre! A nagy hídról a kis hídon a szigetre lehet jutni. Ej, de szeretnék a Margitszigetre menni száraz lábbal!

De közben a villamos letért a hídról és Mackó úr nem való-síthatta meg a szándékát, mert Horkantó így szólt:

— Hadd bökjem, lelkem sógor uram, még egyszer oldalba!

— Ugyan miért?

— Mert megint azt fogja hinni, hogy álmodik.

— Hogy-hogy?

— Hát csak úgy, hogy látom Morgó úrfit.

— Hol, hol?

— Ott, az előttünk menő villamos kocsin!

Mackó úr álmélkodva látta, hogy kedves öccse ott áll a kalauz mellett és vígan cigarettáz.

Az öreg dühbe gurult.

— Ejnye, a gézengúz, — dörmögte vérpirosan, — még cigaret-tázní is mer! Majd adok én neki cigarettát! De hogy került elénk a lurkó?

— Úgy látszik, jobban ismeri a dörgést Budapesten tekintetes sógor uramnál, — csúfolódott Horkantó.

— Gyorsan otthonossá lett Budapesten, — mormogott Mackó úr. — De most nem menekül!

— Mit szándékozik tenni, sógor uram?

A tekintetes úr felelet helyett a kalauzhoz fordult:

— Hova megy ott előttünk az a villamos kocsi?

— A keleti pályaudvarhoz.

— Hát a mienk elmegy-e odáig?

— El.

— Kész a tervem, — fordult vissza Mackó úr Horkantóhoz. — Mi itt elrejtőzünk a villamos kocsin, hogy a kópé észre ne vegyen bennünket, de ő kelmét szemmel tartjuk s amint leszáll a kocsiról, elcsípjük.

A két mackó ezzel leguggolt a villamos padlójára és hol az egyik, hol a másik emelkedett föl, hogy kikukkantson. Az utasok nevettek a két golyhón, de ők nem törődtek vele.

Egyszerre nagyot ordít a Mackó úr:

— Csülökre! A fickó kiszállt.

Utasaink egy ugrással a földön termettek s látták, hogy Morgó úrfi egy nagy épület felé siet. Ez volt a keleti pályaudvar épülete.

— Utána! — lihegte a tekintetes úr.

Mire a pályaházba értek, nagy dübörgést hallottak. Egy vonat éppen akkor indult el. Mackó úr megszólította a portást:

— Kedves portás úr, nem látott egy nagyfogu, nagykörmű kis barna úrfit?

— De bizony láttam.

— Hol van, hol? — kiáltott mind a két sógor.

— Azon a vonaton van, amelyik az imént elindult. Gödöllőre utazik.

— Mi is utána megyünk! — kiáltotta Mackó úr. — Hol egy vonat?

A portás mosolygott.

— Vonat is lesz, utána is mehetnek az urak, de csak — két óra multán.

Mackó úrnak leesett az álla. Horkantó vigyorgott.

— Ezt ugyan jól kieszelte, sógor! — mondotta.

Mit volt mit tenni? Meg kellett várniok a két óra mulva induló vonatot. A portás azzal vigasztalta őket, hogy meglátják Gödöllőn a királyi kastélyt és a királyi kertet, amit érdemes megnézni.

A mackó urak nagyokat tudnak ásítani, nem hiába alusznak az egész télen. De akkorákat kevés mackó ásított, mint amelyeneket a két útitárs, amíg a vonatra várakozott. A tekintetes úr ásításának a szele csaknem felborított egy kis fiút, aki a mamájával szintén utazni készült.

Végre vonatra szálltak és megindultak. Útközben beszédbe elegyedtek a fiúcskával.

— Hová mégysz, kis öcsém? — kérdezte nyájasan a tekintetes úr.

— Gödöllőre.

— No ez derék! Mi is oda tartunk. Sok gyermek van Gödöllőn?

— Ó, nagyon sok. Egész raj budapesti fiú és leány nyaral ott.

— Örvendek, örvendek, mert a budapesti gyerekek közt sok ismerősöm van. Nini, — kiáltott Mackó úr, amint kitekintett az ablakon, — miféle kereszttek azok ott?

— Az isaszegi hősök sírjának a keresztjei, — felelt a fiúcska.

— Ide temették a hősokeket?

— Ide, mert itt estek el, mikor 1849-ben a magyarok megverték a németet. Csupa honvédhős fekszik ott. Szép szobrot is emeltek sírjukra.

Mackó úr levette a süvegét a hősök sírja előtt. A vonat tovább robogott és megállt a gödöllői állomáson. Mackóék kiszálltak, a fiúcska a mamájával szintén.

— Merre van a királyi kastély? — kérdezte Mackó úr.

— Itt van a kapuja az állomásnál, — felelt a fiú. — Csak jöjjenek velünk!

Beléptek a kertbe. Szép kanyargó fás úton haladtak s jobbról-balról fenyőfa, juharfa, nyárfa, kőrisfa hajladozott feléjük. Egy helyen néhány szomoru nyír eresztette könnyező ágait a földnek s ugyanott szomoru fűzfák búslakodtak. Hátul egy kis patak futott s lehajló lombok alatt s itt-ott kis hidak íve fehérlett a víz fölött...

Egyszer egy szép, sárga épületet láttak, melynek kupolája zöld lombtengerből emelkedett ki.

— Ez a királyi kastély, — mondotta a fiú.

Mackóék megálltak a kastély előtt.

— Itt lakik a király?

— Ősszel többnyire itt tartózkodik, — mondta a fiú. — Szeret idejönni, mert ebben a kastélyban és kertben időzött legszívesebben a jóságos Erzsébet királyné és a boldogult Rezső királyfi. Szegény jó királyné, szegény királyfi! Már egyik sem él. A magyar nemzet most is siratja őket, mert nagyon szerették hazánkat és nemzetünket.

— Mi is ismertük a boldogult királyfit, — jegyezte meg Horkantó. — Gyakran fölkeresett bennünket.

— Igazán! — kiáltott a fiú. — Ugy-e kedves volt?

— Nem igen beszéltünk vele, — mondotta Horkantó, — mert mikor ő fensége jött, mi akkor szaladtunk. Vadászpuska volt a vállán.

— Gyönyörű ez a kert, — mondotta Mackó úr, körülnézve, hogy a kényes kérdésről elterelje a beszédet.

— Ez csak a külső kert, — szólta az okos fiúcska. — A belső kert még szebb.

— Szabad oda bemenni?

— Szabad.

— Nekünk is?

— Hogyne!

— Akkor hát bemegyünk sógor!

Elbúcsúztak a fiúcskától és a kastély kapujába tartottak. Ott egy borotváltarcu ember állt.

Mackóék levették a süveget.

— Instálom alásan, — szólt a tekintetes úr, — a belső kertbe vágyakoznánk.

A borotváltarcu méltóságosan intett kezével, hogy bemehetnek és utasaink beléptek. Alig tettek pár lépést, meghökkenve megálltak.

A kapu alja és a lépcsőház fala tele volt aggatva szarvasagancssal.

— Borsószik a hátam, — suttogta Horkantó.

— Az enyém is, — felelt Mackó úr.

— Szinte hallom a golyók süvöltését...

— Én is.

Horkantó sógor fázékonyan húzódott Mackó úrhoz.

— Ha most elénk lépne Rezső királyfi... hej, de vinnénk az irhát!

Mackó úr elgondolkozott.

— Ha most elénk lépne, — szólt, — de boldog lenne a magyar nemzet!

— Emlékszik, sógor a királyfira? — mondotta most Horkantó.

— Milyen bátor volt és mily kitűnően célzott! Hányszor bámultuk a bozótban bujkálva karsu alakját! A legkedvesebb pajtásomat lelőtte, de mikor halálának híre a vadonba érkezett, bizony megsíratuk. Mert mi megbecsüljük a bátor ellenfelet.

Beszédközben beléptek a belső kertbe.

Elbámultak azon a látványon, mely eléjük tárult. A kastélyt félkörben narancsfák fogták körül, melyeken ott fityegett a pirosló gyümölcs; előttük óriási nagy virágágy tarkált, a körül pedig mindenütt sötétzöld falomb borult össze. Gyönyörű, hosszú platánsorban fehér padok hivogatták az embert — s valóban több gyermek ült is a padokon, a lányok kötöttek, a fiúk olvastak. Mackó úr közbük ment.

— Szerencsés jó napot, fiúk, lányok!

A gyermekek örvendve ugráltak föl.

— Jó napot! — kiáltották. — Nem Mackó úrhoz van szerencsénk?

Mackó úr félszemével Horkantóra villantott, mintha ezt mondaná: ugy-e, hogy népszerű vagyok én! Aztán így felelt:

— De bizony én volnék az a Mackó!

— Isten hozta, Mackó úr! Ez a bácsi pedig talán Horkantó sógor?

Ezzel a sógorra mutattak, aki meghökkenve felelte:

— Én vagyok a Horkantó, a máramarosi Horkantó... de pszt... a budapesti rendőrnek el ne áruljátok!

— Óh, dehogy! Olvastuk a kis ujságban, hogy Morgó úrfit keresik.

— Azt keressük, — sóhajtott a tekintetes úr. — Most is azt hajszoljuk, mert megtudtuk, hogy Gödöllőre utazott.

A gyerekek fölkiáltottak:

— Hát mégis jól láttuk! Itt járt csakugyan Morgó úrfi, de nem tudtuk bizonyosan, hogy ő az.

— Merre ment?

— Az erdőbe.

— Utána, sógor!

A gyerekek tartóztatták a természetes urakat.

— Mackó bácsi, hát nem nézi meg ezt a szép kertet? Nem látám ilyet mindennap!

— Iszen megnézhetjük, — felelt Mackó úr. — Az erdőben úgy is elfogjuk az öcsköst!

Bejárták a kertet, amelynek fái alatt a boldogult királyné oly szívesen tartózkodott. Itt boldog volt királyi férje és gyermekei társaságában. A boldogság azonban eltűnt, mint az álom és most szomorúan susognak a fák a szegény királynéről...

Mackóék elbúcsúztak a gyerekektől s az erdőnek vették útjukat. Gödöllő körül hatalmas erdőség terül el, amely tele van vaddal.

Mikor a király Gödöllőn tartózkodik, az erdőt gyakran veri föl puskadőrej és vadászkiáltás hangja.

Ki volt boldogabb Horkantónál? Minél mélyebbre haladtak az erdőben, annál jobb kedvre derült, kivált mikor mézet is talált. Igaz, hogy a méhek jól megszurkálták az orrát, de sebaj, kárpótolta a friss méz.

Egyszerre csak elébük toppan egy hosszúagyarú zömök alak. Első pillantásra megszeppent a jövevényektől és meg akart futamodni, de Horkantó rákiáltott:

— Ártány pajti, hova lohol kend?

A zömök alak megfordult és csadálkozva nézett Mackóékra.

— Rőf, rőf... nini, a Mackó-familia tagjai! Mi szél hozta erre kendteket?

— Keresünk valakit, Ártány pajtás. De jöjjön hát közelebb, nem harapjuk le a fülét!

A vadkan — mert vaddisznó volt a zömök alak — közeledett.

— Én vagyok Mackó Muki, a társam pedig Horkantó sógor, mind a ketten Máramarosból valók, — mutatkozott be a tekintetes úr.

A vadkan barátságosan rőfögött.

— Rőf, rőf, örvendek... telepedjenek le a mi erdőnkben... Sajnálom, hogy nem szolgálhatok most valami harapnivalóval, de az asszony nincs itthon. Elment a malacokkal kukoricázni... tetszik tudni, érik már a tengeri.

— Sebaj, Ártány gazda, — felelt Mackó úr. — Sajnáljuk ugyan,

hogy nem láthatjuk kedves élete párja ő disznóságát és a malac-
kákat, de úgy sem veszteglünk sokáig.

— Hova sietnek?

— Az öcsémet keressük. Nem látta, Ártány gazda?

— Láttam valami mackóformájú úrfit, itt kószál az erdőben, de
nem sokat törődtem vele. Hanem Szarvas bátya talán tudja.

Ezzel nagy hangon rőfögni kezdett.

— Rőf, rőf, Szarvas bátya, jőjjön ide kelmed!

A bokor, haraszt megzördült és a sűrűségből kilépett egy ki-
rályi szarvas.

— Mit kíván, Ártány gazda?

A vadkan Mackóék felé intett agyarával.

— Ezek a Mackó urak azért jöttek az erdőbe, hogy egy kis ro-
konukat megkeressék. Itt kóborolt az erdőben. Nem tudja, hol van?

A szarvas meghajtotta agancsos fejét a jövevények előtt.

— Üdvözlöm az erdőnkben a nemes, nemzeti és vitézülő
Mackó-család tagjait.

Mackó úr is meghajtotta magát.

— Viszont üdvözlem a királyi Szarvas-család cimeres iva-
dékát!

A Szarvas szólt most:

— Ami a Mackó úrfit illeti, sajna, az már nem időzik erdőnk-
ben, mert az imént utazott vissza Budapestre a gyorsvonattal.

Mackó úr is morgott, Horkantó is.

— Irgum, bürgum, megint kisiklott a körmünk közül!

— Úgy értesültem, — az úrfi kifecsegte egy rókának, — hogy
Nagymarosra tart.

Mackóék tüstént menni készültek utána, de a Szarvas helyte-
lenítően rázta agancsos fejét.

— Hiába mennek uraságtok, — mondotta. — Több vonat ma
már nem indul. Töltsék az éjszakát itt az erdőben s a hajnali vonat-
tal elutazhatnak. Látom a füstjét minden reggel a fák között.

Mackóék is helyesnek találták a szarvas indítványát. Leheve-
redtek a fák alá és elbeszélgettek a vadkannal és a szarvassal. Es-
tére hazajött Ártányné is a malacokkal. Ej, sajnálkozott a rőfögő
néni, hogy nem volt itthon és azonnal vacsorára terített. Falatozás
közben jóízűen elbeszélgettek az erdő urai; Mackóék beszéltek a
máramarosi állapotokról, a vadkan és szarvas pedig a gödöllőiekről.

— Jőjjenek el kelmetek egyszer Máramarosba! — invitálta a
rőfögő és agancsos urakat Mackó úr.

— Ha lehet, elmegyünk, — felelt a vadkan. — Pedig most itt jó
dolgunk van. Amióta a felséges úr kevesebbet jár Gödöllőre.

Az éjszaka leszállt és az erdei vendégek lefeküdtek. Horkantó menten elszunnyadt, Mackó úr azonban sokáig nem tudott aludni a malackák visítozásától.

— Tegyük füstre a szalonnátokat! — mormogta.

*

Másnap Mackó és Horkantó a nagymarosi Dunaparton álltak és nézegették a visegrádi vár romjait. Lábuk alatt a Duna vize hömpölygött s a folyamon túl fönségesen emelkedett a romokkal koronázott hegy.

A Nagymaroson nyaraló gyerekek tüstént fölismerték a vendégeket és kacagva üdvözölték őket.

Mackó úrnak, a vén golyhónak oly jó kedve kerekedett, a gyerekek láttára, hogy madarat lehetett volna fogatni vele.

— Hát gyerekek, hogy mulattok Nagymaroson? — kérdezte.

— Köszönjük, Mackó úr szíves kérdését, nagyon jól. Fürdünk, sétálunk, játszunk.

— Leckét magolunk, nehéz számfeladványt fejtünk meg mindennap egy tucatot, — folytatta Mackó úr tréfásan a gyerekek beszédét.

— Óh, dehogy! Azt a vakáció utánra hagyjuk!

— Sejtettem. De a vajaskenyeret, szőlőt, őszibarackot is a vakáció utánra hagyjátok, ugy-e?

— Azt már nem, Mackó úr.

— Ezt is gyanítottam. Hát már most mondjátok meg, miféle csonka torony az ott a visegrádi hegy aljában?

— Az a Salamon tornya. Abban raboskodott hajdan Salamon király.

Horkantó megszólalt:

— Meddig raboskodott Salamon király?

— Több hónapig.

— Szegény Salamon! — sajnálkozott Horkantó. — Én csak egy éjszakát raboskodtam... de, gyerekek, pszt... egy szót se erről budapesti rendőr füle hallatára.

A gyerekek vihogtak.

— Olvastuk az esetet, Horkantó bácsi, — mondták. — Tudjuk, hogy ártatlan volt. Hát a vásott Morgó úrfi megkerült-e?

Mackó úr dühösen toppantott a lábával.

— Nem került az meg. Olyan, mint a csík, mindig kicsúszik a markunkból. Most úgy értesültünk, hogy itt van Nagymaroson. Nem láttátok véletlenül?

— A színét se láttuk, — felelték a gyerekek.

— Pedig itt kell kószálnia, ha csak Róka koma nem füllentett Szarvas bátyónak, — mormogott Mackó úr.

A gyerekek vigasztalták. Egy fiú így szólt:

— Soh'se búsuljon, Mackó úr. Nagymaros kellemes hely, nem bánja meg, hogy ide fáradt; jöjjön hozzánk, meglátja, papa, mama és az egész háznép szívesen fogadja. Még a székét is letöröljük, mikor leül.

A tekintetes urat meghatotta a meghívás.

— Köszönöm, kedves fiam, — mondotta, — a szívésségedet, nektek többieknek is a részvételüket, de nem nyughatom addig, amíg az öcsémet el nem fogom.

Horkantó azonban más véleményen volt. Méltatlankodva vágott Mackó úr szavaiba:

— De én nyughatom ám, tölem ugyan futhat ő kelme árkon, bokron át, akár túl az operenciás tengeren, nem törődöm többé vele. Az én gyomrocskám megint sír.

A gyerekek nevettek.

— Olvastuk, hogy Horkantó bácsi gyomra milyen síró természetű, — mondták.

— Nagyon gyenge, kényes jószág az, édes prücskeim! — magyarázta Horkantó. — Ha nem teszik meg a kedvét, mindjárt félre áll a szája. Az ő kedve pedig csak a jó falatokban telik.

— Jöjjön hozzánk, Horkantó bácsi, — szólt az előbbi fiú, — olyan túrós-gombócot kap a gyomrocskája, hogy egy hétig nevet utána.

Horkantó Mackó úrra nézett.

— Hallja, sógor! Túrós-gombóc is lesz.

— Meg más is lesz, — folytatta a fiú. — Tárkonyos leves, káposzta dagadóval meg töltelékkel, kacsapecsenye salátával, alma, barack, szőlő...

— Sógor, sógor, hallja! — kiáltotta Horkantó, míg a szeme csillogott.

A fiú folytatta:

— Híres ám a nagymarosi szőlő! Ebéd után édesanyám a Mackó urak elé feketekávé-t tesz porcellán-findzsában, édesapám csibukot nyom a foguk közé; aztán jó hús a mi szobánk, egyet szundíthatnak. Mackó úr a divánon, Horkantó bácsi a nagy bőr karosszékben.

Horkantó nem bírt magával.

— Én megyek, sógor! Ha kelmed nem is jön, én megyek. Az én generálisom a gyomrom, nekem az parancsol, én engedelmességekem.

Ebben a percben egy leányka érkezett a csoporthoz. Kacagva kiáltotta:

— Nini, éppen olyan urak, mint amelyet én láttam! Olyan nagy a körmük, olyan gyönyörűsége a foguk!

Mackó úr fölkapta a fejét és rákiáltott a leányra:

— Hol láttad azt a fogas, körmös urat?

— A hajóállomáson láttam, mikor a hajón átment Visegrádra. Mackó úr nagyot rikkantott:

— Ihaj! Megyünk Visegrádra!

— Sógor, sógor! — rimánkodott Horkantó, — gondoljon a túrós-gombócra...

— Hol van egy csónak? — kérdezte türelmetlenül Mackó úr. — Hé, révész, csónakot!

— Drága sógor, lelkem sógor, gondoljon a káposztára dagadóval meg töltelékkel! — könyörgött Horkantó!

A révész előveztek a csónakkal. Mackó elbúcsúzott a gyerekektől és maga előtt a csónakba tuszkolta Horkantót.

— Isten veletek, gyerekek! — kiáltotta Mackó úr.

— Pá, pá, Mackó úr, Horkantó bácsi! — kiáltották a kis olvasók.

A csónak megindult, de Horkantó még egyre rimánkodott:

— Van lelke, sógor, Nagymaroson hagyni a kacsapecsenyét, salátát, almát, barackot, szőlőt?!

A Duna közepén jártak már és Horkantó egyre sopánkodott, akár a kárvalott cigány.

— Szegény gyomrocskám! Szegény testecském! Milyen jó lenne a karosszékben ülni, feketézni, csibukozni, szundikálni!

Mackó úr nem figyelt utitársa panaszaira, mert a gyerekek a nagymarosi partról kendőt lobogtattak és ő is feljűk lengette lepedőnagyságu zsebkendőjét; aztán meg a visegrádi partot nézegette, hogy nem látja-e Morgó úrfi alakját.

A csónak kikötött Visegrádon. Mackó és Horkantó kiszálltak.

— Hát most hova megyünk? — kérdezte a boldogtalan Horkantó.

Mackó úr a várromra mutatott.

— Oda ni! Oda föl! Ott bujkál bizonyosan az öcskös.

Horkantó csak elhült.

— Hogy én most oda fölmászam? — hüledezett. — Üres gyo-

morral másszam a hegyre! Az én generálisom azt kommandálja: Megállj! Tapodtat se tovább!

Mackó úr kemény hangon szólt a sógorra:

— A kend generálisa beszélhet, ami neki tetszik, itt én parancsolok! Előre, egy, kettő!

Horkantó erre a hangra megjuhászodott. Egy-kettőt csuklott keservében, aztán megindult Mackó úr után a hegynek.

Nagyon meredek helyen jártak. A veríték csak úgy csurgott Horkantó sógor homlokáról és kegyetlenül szuszogott.

— Feketekávé, csibuk, karosszék, — nyögte kínosan, elméjében idézve az elszalasztott kellemességeket.

A Salamon tornyát már jól elhagyták. Bokrok és romok közt haladtak. Végre fölérték a hegy csúcsára, melyet a váromladék

megkoronáz. Csonka falak, üres ablakok bámultak rájuk... Hej, mikor itt Nagy Lajos királyunk deli leventéi jártak-keltek! Mikor e falakon aranyozott háztetők, tornyok csillogtak, mikor ezekben a termekben márványpadlókon sarkantyú pengett és selyemruha suhogott, mikor itt valahol a királyi trónus ragyogott s rajta a magyar király dicső alakja osztotta az igazságot! Az erdőben vadászkiált harsogott s a vár alján vitézi tornán küzdöttek a félvilág legelső lo-

vagai... Most minderről a nagy fényről, dicsőségről csak a néma romok beszélnek.

A kilátás is gyönyörű innen. Odalenn a Duna, mintha a hegyek közé szorult volna és hasztalan igyekeznék menekülni, sehol sincs ajtó számára. Ez azonban csak látszat, mert valójában, nyugodtan hömpölyög a tenger felé való útjában. Vizét gőzhajó hasítja és veri föl hullámossá. És csöndesen úszik rajta a csónak, a zöldség-hajó, a halászbárka és a tutaj, melyen nagykalapu, hosszuhaju tót atyafiak dőlnek neki az evezőnek. Ellátni innen messzire, el a budai és

Szöveg: Mackó úr újabb utazásai

esztergomi hegyek felé s amerre a szem néz, mindenütt erdők sötétlő hullámai láthatók és kedvesen tárulnak elénk a Duna ágainak kígyozó kanyarulatai közt a zöldelő szigetek... Egy szigettel szemben egy templom nagy vörös kupolája és egy óriási épület sárga fala látszik sok más házzal egyetemben. Az Vác városa. A templom a püspöki székesegyház és a sárga épület a fegyház. De szép volt az is, ami a lábuk alatt látszott: Visegrád gyönyörű villáival, zöld lombtengerével és a Salamon tornyával.

— Szép, szép a várrom, meg a Duna, meg a tájék, — szólta Horkantó, — de nekem Visegrádon mégis Nagymaros tetszik legjobban.

Mackó úr nevetett.

— Persze, — mondotta, — mert onnan száll át a kend orrába a pecsenye-illat meg a csibuk füstje!

— Nemcsak azért, — felelt erre Horkantó. — Szívemet hasítja az a gondolat, hogy most ott ülhetnék lent a nagymarosi erkélyek valamelyikén s egyszerre két gombócot tűzhetnék a villára. De ennek már vége. Más tetszik nekem Nagymaroson.

— Mi?

— Az a hegyoldal ott, meg itt lejjebb a Duna partja.

Mackó úr nevetett.

— Hát kelmednek tulajdonképpen Visegrádon a marosi szőlő-tőke tetszik legjobban.

— Az, az, — erősítette Horkantó. — Mily pompás szőlők! Ha nem siet Mackó sógor oly nyakra-főre, a Dunán keresztül, sok marosi szőlősgazda dézsmát fizet nekem.

Vágyódva nézett át a Duna tulsó oldalára, ahol a part és a hegy oldala mosolyogva ringatta a zöld szőlőlevelet.

Horkantó kétségbeesett mozdulatot tett.

— Itt van ni! — kiáltotta. — Már megint sír. Csicsija, bubuja!

— Kit altat kelmed? — kérdezte Mackó úr.

— A gyomrocskámat.

Mackó úr nevetett.

— Jól van no! — mondotta. — Gyerünk hát ebédelni. Még csak a kutat nézzük meg, nem bújt-e abba az öcsém?

Mély kút torka tátongott mellettük. A régi időben, mikor a vár még nem hevert romokban, ez a kút látta el vízzel a várbelieket. Most nem itatják már vizéből a vitézek paripájukat, nem zeng a kútrajáró leányok dala mellette...

Mackó úr meg Horkantó hasztalan keresték benne Morgó úrfit, nem találták. Mackó úr tehát kiadta a jelszót:

— Most hát megyünk ebédelni a visegrádi vendéglőbe.

A visegrádi hegy már sok jókedvű kirándulót látott, de olyan vidám golyhó még nem járt arra, amilyenné Horkantó vált erre a kijelentésre. Nevetett, táncolt örömeiben és Mackó úr alig tudta követni, olyan gyorsan lejtett le a hegyoldalon.

— Ej, de könnyen viszi most az irhát, sógor! — tréfálkozott Mackó úr.

— A gyomrocskám repül velem, — felelt Horkantó.

Amint a Salamon-tornya mellett mentek el, Mackó úr megfogta Horkantó gallérját és ezt súgta a fülébe:

— Sógor, nyirbálja meg kissé a gyomrocskája szárnyait!

— Miért?

— Nézzen a toronyablakba és megkapja a feleletet.

Horkantó a torony magas ablaka felé nézett, hát uramfia, egy barna fej látszott abban az ablakban, mely kémlelve nézett szerte-szét. A barna fej Morgó úrfi volt. Üldözői elől a toronyba bújt, s most azon tünődött, merre meneküljön. A két atyafit nem látta meg, mert eltakarta a bokor őket.

— Guggoljunk ide, sógor! — súgta a tekintetes úr. — Lássuk, mit főz a fickó a kobakjában. Ej, nézze kend, kimászik az ablakon.

Morgó úrfinak csakugyan megjelent a feje, aztán a teste is az ablakban és avval az ügyességgel, melyről családja híres, lefelé mászott a falon.

— Gyere le, lelkem, gyere le! — dünnyögte vigyorogva Mackó úr.

Morgó úrfi leért a földre — a következő pillanatban vasmarok ragadta torkon.

— Megvagy hát, imposztor!

Morgó úrfi kővé meredve nézett az ő kedves bácsikájára, aki őt ebben a percben alaposan torkolászta. Ki hitte volna, hogy üldözői rálessenek! Ravaszsággal teljes buksijában azonban már tervek kóvályogtak arról, hogy mi módon meneküljön.

Mackó úr ajkáról e közben így folydogáltak a rokoni szeretet mézes szavai:

— Óh, te süvölvény, te erdők söpredéke, te a Mackó-család szégyene, hát végre a körmöm közé kerültél! Hetek óta járjuk már Horkantó sógorral az országot és a fővárost, hogy rád leljünk, szenvedtünk is eleget miattad, éheztünk is nem egyszer...

— Most is! — szólt közbe nagy komolyan Horkantó.

Mackó úr folytatta:

— De most jaj neked, drágalátos, kedves öcsikém! A csontjaidat pozdorjává törjük, a bőrdet kikészítjük remekbe. Horkantó sógor!

— Parancs, sógor!

— Vágjon csak erről a fáról egy husángot, de bunkója is legyen.

— Iziben, kedves sógor uram!

Amíg Horkantó a husángot faragta, Morgó úrfi szikrázva járt körül, keresve a menekülés útját, de hamarosan meggyőződött róla, hogy bácsikája markából ezúttal nincs szabadulás. Lehajtott a hát alázatosan a buksiját.

— Hogy mertél megszökni az iskolából? — kérdezte Mackó úr.

Morgó úrfi kivette a zsebéből a nagy kockás kendőjét és amíg a szemeit törülgette, keserves bögésben tört ki.

— Sokat... szenvedtem... az iskolában, — rebegette Morgó úrfi.

— Az volt a szenvedés, ugy-e, hogy tanulnod kellett?

Morgó úrfi még jobban bögött:

— A tanító úr mindig papirgaluskára marasztalt az iskolában, — mondotta.

— Mert bizonyosan nem tudta a leckét.

— De tudtam én minden tantárgyat, kivéve a méznyalást, — zokogott az úrfi.

Mackó úrnak is, Horkantó sógornak is tátva maradt a szája erre a vallomásra; Horkantó elejtette a husángot is.

— Lehetetlen! — szölt a sógor mély meggyöződésel. — Azt a tantárgyat én is tudom!

Mackó úr végre így szölt:

— Fickó, te csúfolkodik velünk! A világtörténelemben még nem fordult elő eset, hogy egy mackó ne tudott volna mézet nyalni.

— Én nem tudtam, Mackó bácsi, — erősítette állítását Morgó úrfi és ostoba képet vágott. — Szekundát kaptam a méznyalásból, azonkívül a tanító úr rókának nevezett... engem, a mackót rókának! — mondotta könnyezve az úrfi.

— Elég nagy sértés, ami azt illeti, — morogta Mackó úr. — Hát nem volt egyéb hibád annál az egynél?

— Nem volt egy sem.

— Hát aztán miért nem tudsz te mézet nyalni?

— Egyszer megszúrta a nyelvemet egy méh, azóta rá sem tudok nézni a mézre.

Mackó úr nagyot kiáltott:

— Füllentesz, imposztor! Ha nem tudsz mézre nézni, miért csentél Budapesten mézecskest?

Morgó úrfi nem jött zavarba.

— Azért csentem, mert gyakorolni akartam magamat abban a nehéz tantárgyban, hogy végre is megtanuljam, — mondotta.

— És a mézes üveget egészen a fenékig kitanultad, ugy-e? — kérdezte Mackó úr.

— Nem biz' én.

— Hát hol a méz?

— Ide rejtettem — a Duna partjára egy szikla alá.

Mackó úr Horkantóra nézett.

— A fickó nagyon ostoba, — mondotta. — Sajnálom, hogy a Mackó-családban ilyen bamba bocs akad. Úgy látszik, csupa butaságból szökött meg. De már most mit csináljunk vele? Talán előbb vigyük haza, gyöződünk meg róla, igazat mondott-e s ha füllentett, akkor döngessük el.

Horkantónak azonban más indítványa volt.

— Elöbb nézzük meg, igazat mondott-e a mézesüvegről. Ott van-e a szikla alatt?

És Horkantó a gyomrát simogatta a gyönyörűség előérzetében. (Majd megmutatja, hogy ebben a tantárgyban mily jártas ő!)

— Igaza van, sógor, — mondotta Mackó úr és Morgó úrfihoz fordult. — Elöre! Mutasd meg, hol az a méz?!

Morgó úrfi ábrázatján rémület látszott.

— Jaj, jaj, drága bácsikám, csak arra ne kényszerítsenek, hogy megegyem a mézet!

Horkantó az úrfi vállára tette a mancsát.

— Ne féljen, úrfi, — mondotta megnyugtató hangon, — lesz más, aki megeszi helyette. Én mondom, hogy lesz!

— Hát nem bánom, megmutatom, — szólt Morgó. — Tessék erre jönni!

Levezette atyafiait a Duna partjára. Egy szikla a Duna vizére hajlott, alatta a habok futottak.

— Ott van a szikla alatt egy kis üregben, — mondotta az úrfi.

— Húzd ki belőle! — parancsolta Mackó úr.

— Jaj, nem! — riadt föl Morgó. — Nem tudok hozzá nyúlni, a szagát sem állhatom. Jaj, csak azt ne kívánják tőlem!

— Ostoba! — morogta Mackó úr. — Hát majd kihúzom az üregből én.

Lehajolt a sziklán, hogy az üregbe nyúljon. Horkantó, aki alig várta, hogy a mézbe mártsa a nyelvét, Mackó úr fölé hajlott, hogy minél előbb lássa a napvilágra kerülő kincset. Ebben a pillanatban Morgó úrfi nagyot lökött rajtuk — és a két atyafi belezuhant a hullámokba.

Kis idő múlva fölbuktak a vízből és kétségbeesetten lubickoltak.

— Gonosz fickó! — ordította Mackó úr prüszkölve és a vizet, amelyből bőségesen nyelt, egyre köpkögte.

Szeme a partot kereste és látta, hogy Morgó nevetve illan az erdő felé.

— Jó étvágyat a mézhez! — kiáltotta vissza.

Horkantó annyi vizet ivott, hogy szinte belekékült. Amint szóhoz jutott, kétségbeesetten ezt kiáltotta:

— Se méz, se ebéd!

— Azon törje kend a fejét, mi módon jutunk ki innen, — dörögte Mackó úr.

A helyzet veszedelmes volt. A hullámok mind beljebb sodorták őket a Dunába és sehol se látszott csónak vagy hajó.

Sokáig bukdácsoltak a vízben, életükben soha sem ittak annyi vizet, s már-már azt hitték, hogy belevesznek a Dunába. A végső percben egy hajó kéménye füstölgött feléjük.

— Segítség! — bömbölte Mackó úr.

— Segítség! — ordította Horkantó sógor.

Szerencsére jó a torka és hangja a tisztelt családnak s a hajón meghallották a kiáltást. Matrózok csónakba szálltak és feléjük eveztek.

— Ide, ide! — kiáltotta Mackó úr.

— Előbb ide! — bömbölte Horkantó. — A sógor úr jobban bírja a vizet, mint én.

A matrózok mégis előbb Mackó urat segítették be a csónakba s utána húzták ki félig megfulladva a sógort. Mackó úrnak nem történt semmi baja, de a sógor, az csak eldőlt a csónakban.

— Sok vizet ivott szegény, — mondotta Mackó úr.

— Bortól bizonyosan jobb kedve lenne, — szölt nevetve az egyik matróz.

A csónak a hajóhoz ért és a két lueskos vitéznek hágót bocsájítottak le, hogy fölmenjenek. Mackó úr a maga lábán mászott föl, Horkantót azonban úgy kellett fölcipelni, mert az nem mozdult, csak nagyon szuszogott. Izzadtak is a matrózok, amíg fölérték vele.

— Fordítsátok fejjel lefelé és üssétek hátba! — parancsolta a hajó kapitánya. — Hadd folyék ki a víz belőle.

A matrózok teljesítették a kapitány rendeletét. Horkantó sógor nemsokára fejjel lógott a levegőben. Tíz erős kar tartotta, de öt matróz sem bírta volna el, ha Mackó úr nem segít.

Puff!

Horkantó háta hatalmasat puffant. Erre nagyot nyögött ökelme és utána még nagyobbat ordított.

— Ha ütsz, én is ütök! — kiáltotta.

A matrózok eleresztették a bátyót, aki a földre nyekkent. Ott összekuporodott és maga elé bámult.

— Jobban van, sógor? — kérdezte részvétellel Mackó úr.

— Rosszabbul! — felelte kurtán Horkantó.

— De hiszen kifolyt már kelmedből a víz!

— Éppen az a baj, hogy nincs én bennem semmi... a visegrádi vendéglőtől pedig egyre messzebbre visz a hajó.

— Éhes kend?

Horkantó szemrehányó tekintettel mérte végig a sógor urat.

— Még kérheti, sógor? Hogy kérheti? Úgy sír a gyomrocskám, mint a megvert kutya.

Most közbeszólt a kapitány.

— Iszen, ha csak az a baj, azon segíthetünk! Van a hajón vendéglő és mindjárt terítették.

Nemsokára terített asztalnál ült a két sógor és jóízűen falatozott. Mit mondok? Falatozott? Horkantó sógor úgy hányta magába a marhaszeletet, libacombot, mint a kolompért hányják a zsákba.

— Mit szól ehhez a fránya Morgó bocshoz, sógor? — kérdezte Mackó úr.

Horkantó csak intett a fejével, hogy nem hajlandó felelni. Most

fontosabb dolga van. (Éppen akkor gyömösözt magába egy sült csirkét.)

Hanem amikor Mackó úr töltött a poharakba és koccintással kínálta, azt elfogadta. Koccintottak.

— Egészségére, sógor!

— Kelmedére is, Mackó sógor!

A hajó eközben ment fölfelé a Dunán. A folyam mindkét oldalán szép vidék mosolygott az utasok felé. Erdővel koronázott hegyek alján kedves községek. Ott volt a Duna jobb partján Dömös község, Béla királyunk egykori kedves lakóhelye; itt is halt meg 1063-ban, a magyarok siralmára, amikor királyi széke összeomlott alatta. Föl-

jebb van Pilis-Maróthi községe, s attól némi távolságra a basarci csárda, amely nevét a Basaharc szóból vette; emellett van az a hely, ahol a hős Dobozi egymaga szembeszállott az üldöző török csordával; szeretett hitvesét akarta előbb megmenteni, de a ló a kettős terhet nem bírta, s mikor látta a hőslélkű asszony, hogy a török eléri már őket, arra kérte férjét, ölje meg, hogy a pogány rabságba ne kerüljön; Dobozi vérvő szívvel megtette neje kívánságát, de aztán bús haraggal nekinyargalt a törököknek, többet levágott közülök és vitézi halállal halt meg. A Duna túlsó, baloldali partján van Zebegény községe, amelyből kiemelkedik a szünidei gyermek-telep szép háza, ebben sok szegény fővárosi gyermek nyaral; följebb van Szob községe, s mellette ömlik a Dunába a kanyargó Ipoly, amely fölött egyenes vasúti híd látszik, s még följebb a gyönyörű Kovácsipatak nyaralóhely, a Garam torkolata és a Garam hídja.

Amint a hajó a Duna kanyarulatán befordult, Mackóék bámulva kiáltották:

— Ej, be szép templom!

Elébük tünt az esztergomi székesegyház, amely királyi fenséggel emelkedik a régi várhegyen. Hatalmas kupolája uralkodik az egész vidéken, s messze járhat hajó, vonat, kocsi, elkíséri ennek a pompás templomnak a látványa. Aztán, amint a magyar primások székhelyéhez közeledtek, föltűnt a papnevelő nagy palotája, majd új kanyarulatnál a primási palota kupolája (ebben a palotában lakik a hercegprimás) és a Dunát átfogó új híd.

— Itt kiszálljunk! — mondotta Mackó úr, mikor a hajó az esztergomi állomásnál megállt.

Horkantónak nem volt ellene kifogása és a két utas elhagyta a hajót.

Az a hely, amelyre léptek, még nem volt a város, hanem a primási sziget, amelynek egyik felét az öreg Duna, a másik felét a kis Duna mossa. A sziget gyönyörű kert, igazi kis paradicsom. Mackókat azonban jobban érdekelte a várhegy, amelynek régi bástyái és őrtornyai álmódóva néztek le a vén Dunára, közepén pedig a székesegyház emelkedett, átmentek tehát a kis Duna csinos hídján, és szép, kanyargós úton fölballagtak a várhegyre.

Igéző kép tárult eléjük. A hegy lábánál komoly méltósággal ömlött a Duna, amely csónakot, tutajt, vizimalmot és gőzhajót hordott szőke vizén és ezüstös csillogással kanyargott a zöld hegyoldalak és mosolygó dombok közt. Egész csoport apró és nagy szigetet ölelt körül, aztán szinte elbújt az összeszoruló partok közt. A Duna túlsó oldalán terült el Párkány mezőváros csinos házsorával; itt verte meg 1863-ban Lotharingiai Károly a magyar és német haddal és Szobieszky János lengyel király a lengyel segítősereggel a török hadat.

Az esztergomi oldalon a várral szemben egy másik hegy emelkedik, a Tamás-hegy, tetején kis kápolna. Erről a hegyről sokszor bömbölt ágyuk torka a várra... No, de most nem süvit a levegőben golyóbis és Esztergom városa békén, csöndesen nyugszik a völgyben, sok templomtornyával és csinos épületeivel, míg a háttérben szőlőkoszorús és erdős hegyek hajlanak egymás vállára, akár a pajtáskodó gyerekek.

Utasaink szeme alig győzött betelni a látvánnyal. Aztán a romokat nézték.

— Jó erős vár lehetett ez! — mondotta Mackó úr, szétnézve a még most is látszó meredek bástyákon.

Bizony erős vár volt. Hasztalan ostromolta 1242-ben a tatár,

holott nagyon kevés más vár tudott ellentállani a szörnyü Batu kánnak. Később, hajh! mégis török kézre került, és sok magyar vitéz vére hullott, míg ismét a magyarok fölvonhatták ormára a magyar lobogót. E bástyák alján esett el, a vár ostromában, Balassa Bálint, a költő, és esténként a fülemlék most is siratják az édesszavu lantost...

Itt született, ebben a várban, Szent István királyunk, és ez legnagyobb dicsősége Esztergomnak.

A régi vár és a szent király székesegyháza, amelyet ő építtetett, leomlott, de a romokon föltámadt fenséges pompában a mostani székesegyház, amelyet három primás építtetett. Megkezdte 1822-ben Rudnay Sándor hercegprimás, folytatta utódja, Kopácsy József, és befejezte Szczytowszky János 1856-ban, amikor országos fény közepette fölszentelték.

A székesegyház hatalmas kupolája és két kisebb tornya szédítő magasságba emelkedett. Fönn erkélyszerü építmény futott körben a kupola aljában, amelyen egy ember alakja volt látható.

— Nézze kend, sógor, — mondotta Horkantó, — milyen csipetnyi csöpp ember könyököl azon a körüljáró erkélyen!

— Az ám! — kiáltott csudálkozva Mackó. — Tyűh, de magasan levegőzik az az úr! Ej, ha Morgó öcsém oda följuthatna, bizony meg se ismerném.

Most megszólalt mellettük egy úr:

— Tudják-e, hogy az az erkély olyan széles, hogy négyes foggal körül lehetne hajtani rajta?

— Ne mondja!

— A kereszt gombjában pedig egy ember kényelmesen ellakhatnék.

— Csak az a Morgó ne bújjék oda! — dörmögte a tekintetes úr.

Utasaink megnézték a bazilika belsejét is, és elálmélkodtak a nagy fényen, amely körülvette őket. Mikor kijöttek, az az úr, aki az imént beszélt hozzájuk, megint megszólította őket:

— Hát a Szent István kápolnáját nem nézik meg?

— Merre van az?

— Ott van elrejtve a déli bástyafalban. Két ablakát a bástyán látni lehet, de alulról.

— Miről nevezetes a kápolna?

— Arról, hogy abban keresztelték meg Szent Istvánt, az első magyar királyt. Ebben a várban született is a szent király.

— Megnézzük azt a kápolnát, — mondotta Mackó úr.

De mégsem nézték meg, mert mikor a várhegy dunai oldalához

közeledtek, ökelméekben fölébredt a mackó-természet. A várhegy ezen az oldalon meglehetősen meredek s Mackó úr így szólt:

— Sógor, jobb szeretnék erre lemenni. Gyorsabban lejutunk, mint azon a túlsó kacsakaringós úton.

Horkantó beleegyezően bólintott a fejével

— Nem bánom, sógor. Kissé meredek a hegy, de hehehe, mi, mackó úrak, meredekebb helyen is sétáltunk már, ugy-e?

— Meghiszem azt!

Leereszkedtek a hegyoldalon. Mackó úr egyszer megállt.

— Mily csinos barlang! — mondotta.

— Hol?

— Ott oldalt!

— Az ám!

— Nem mennénk be?

Horkantó rövidesen ezt felelte:

— Nem.

— Miért nem?

— Mert már megint sír...

— A gyomrocskája! — vágott Horkantó szavába a tekintetes úr. — Az a kend gyomra! Az mindig korog. Jól van no, gyerünk hát le a városba!

Pedig kár volt be nem menniök abba a barlangba, mert alig távoztak el kissé tőle, megjelent a barlang szájában Morgó úr barna buksija. Vigyorogva nézett üldözői után, de nagyon vigyázott, hogy azok észre ne vegyék őt. Ej, Horkantó gazda, a kend gyomrocskája nem jó rendőr! Mindig ellillani hagyja az üldözöttet.

Hogy került Morgó úr az esztergomi vár barlangjába? Mikor látta, hogy kedves rokonait fölvette a hajó, abban volt, hogy azok Visegrád fölött a legközelebbi állomáson kiszállnak, és visszatérnek őt üldözni. Hogy elkerülje őket, átkelt a Dunán, vonatra ült és Párkány-Nánán át Esztergomba utazott. Az ő meglepetése is nagy volt, amikor feltűntek az esztergomi várhegyen Mackó úr és Horkantó sógor.

Utasaink ezalatt leértek a hegyről és újra átmentek a kis hídon a szigetre. Amint mennek, csinos kis pavillont vettek észre, amely körül asztalkák voltak elhelyezve. Az asztalkáknál emberek ültek.

— Ülünk le mi is! — indítványozta Horkantó.

— Ülünk, no!

Letelepedtek az egyik asztalka mellé. Azonnal ott termett egy kisasszony.

— Mit parancsolnak az urak? — kérdezte.

— Borjusültet meg malacpecsenyét, — sietett Horkantó felelni.

— Avval nem szolgálhatok.

— Hát mivel szolgálhat?

— Fagylattal.

— Hozzon hat, kisasszony, két porció fagylaltot.

A kisasszony csakhamar visszatért egy tálcával, melyen két kis tányéron három darab piros, sárga és fehér fagylaltszeletet hozott. Az egyik tányért Mackó úr, a másikat Horkantó sógor elé tette.

— Vajjon mi lehet ez? — tünődött Mackó úr. — Enni való lenne? Sohasem láttam ilyen cifra ennivalót. De ni... mégis csak gyomrocskának való ez, mert ott a szomszédban éppen ilyent kanalaznak!

Fölvette a tányéron lévő kanálkát, rávette az egész piros fagylaltszeletet és lenyelte. Ám a tekintetes úr ijedten ejtette el a kana-

lat, mert arra nem volt elkészülve, hogy az étel fagyasztó hidegen legyen.

— Hiszen ez jég! — gondolta magában.

— Mitől vág sógor ilyen fanyar arcot? — kérdezte Horkantó.

— Talán nem jó ez a piros ízé?

Mackó úr elkezdett nagyon bizonykodni.

— De kitünő! Még ilyen jót sokahsem ettem, nem én, soha, amióta a nap süt rám és bogáncs kapaszkodik a bundámba. Kóstolja csak meg, drága sógor uram!

Magában pedig azt gondolta ő kegyelme:

— Ha az én nyelvem megfagyott tőle, fagyon meg a tiéd is!

Horkantó sógor erre a dicséretre szintén fölkanalazott egy egész fagylalt-szeletet, de mivel azt hitte, hogy Mackó úr azért rándult úgy össze, mert az étel megégette a nyelvét, hát előbb — megfújta. Azután bekapta a fagylatot. Hát csak elkezdett szörnyen köhögni, míg az ábrázata szederjessé vált. Nagynehezen ezt hörögte:

— Brr... megfagy a gigámí... megfagy a gyomrocskám.. jaj, jaj, segítség!

A kisasszony előfutott, a vendégek fölugráltak helyükről és Mackóék köré sereglettek.

— Mi történt, — bácsi? — kérdezte a kisasszony.

— Az történt, — lihegte Horkantó, — hogy megfagy a gyomrocskám! Bekaptam azt a piros jeget!

— A fagylatot?

— Azt, azt... brr...

— Hát miért kapta be, bácsi, az egész szeletet? — kérdezte a kisasszony.

— Hát nem kellett volna?

— Persze, nem. Aprónként, egy-egy kis kanálnival kellett volna elszopogatnia, hogy ne legyen túlságosan hideg. Mert hiszen azt mindenki tudja, hogy a fagyaltot hideg!

— Én pedig azt hittem, hogy meleg, és meg is fűjtam, — vallotta be Horkantó.

Nagy nevetés keletkezett.

— Óh, óh! Megfűjta a fagyaltot! Ej, be nagy golyhó!

A kisasszony is mosolygott, aztán így szólt:

— Próbálják meg úgy enni a fagyaltot, ahogy mondtam és egy-egy kis kanálnit nyeljenek le egyszerre, majd meglátják, milyen kellemes és hűsítő!

Horkantó azonban ijedten utasította vissza az ajánlatot.

— Nem én! Hozzá nem nyúlok többet! Kend se nyúljon hozzá, drága sógor, ha szereti az egészségét és a gyomrocskáját!

Mackó úr mégis megkísérelte úgy enni a fagyaltot, ahogy a főlszolgálo kisasszony mondotta. És ime, kiszült az, amiről bizonyára az összes kis olvasók tanuskodhatnak, hogy a fagyalt jó!

Mint hogy Mackó úr olyan jóízűen fagyaltozott, Horkantó is nekibátorodott és ő is kezdte nyalogatni a fagyaltos kanalat.

— Jó biz' ez! — kiáltotta Horkantó. — Ejnye, be jó! Sógor, ebből rendelünk ám egy-két porciót!

Uzsonna után a két utas sétálni ment. Megnézték a primáskertet (ej, be szép az!) és a várost, amelynek nagy terén, a Szé-

chenyi-téren van a vak Bottyánnak, Rákóczi vitéz vezérének palotája, most a városháza. Aztán visszakerültek megint a szigetre.

— Hová, merre most, sógor? — kérdezte Horkantó.

Mackó úr a fejét vakarta.

— Az ám, hová? — dörmögte. — Az a fickó csúnyán rászédett bennünket. Azt se tudjuk, Duna mentében vagy Duna ellenében keressük.

— Bizony túljárt az eszünkön, ő kelme, — morogta Horkantó. A hajóállomásnál füst gomolygott a levegőbe.

— Gőzhajó kötött ki az állomásnál, — mondotta Mackó úr.

— Nem ülnénk rá, sógor? — kérdezte Horkantó.

— Megtudakoljuk, merre tart.

Az utasok az állomás felé ballagtak. Egyszerre fölszisszen Mackó úr:

— Millió méhecske! Oda nézzen, sógor!

— Hová?

— Az állomás hídjára!

Horkantó sógor odanézett és felhorkantott:

— Görény legyen a nevem, ha nem Morgó úrfi billeg a hídon!

— Utána!

A két természetes úr neki iramodott az állomásnak, de mire a hídra értek, a hajó elindult.

— Ugorjék utána, sógor! — lihegte Mackó úr, mert Horkantó előtte futott.

Horkantó azonban udvariasan utat nyitott Mackó úrnak.

— Sógor úré az elsőség, — mondotta.

— Ugorjék, no, sógor! Majd aztán én is utána repülök.

A hajó már oly messzire eltávolodott, hogy Mackó úr a vízbe-pottyanás veszedelme nélkül nem kockáztathatta meg az ugrást, Vizet pedig már eleget ivott Visegrádnál, úgy, hogy most nem volt hozzá semmi gusztusa. Hát arra szorítkozott, hogy öklével megfenyegette a hajón álló Morgó úrfit:

— Megállj, kölyök, körmöm közé kerülsz még!

Horkantó is fenyegetőzött:

— Megálljon úrfi, mert pórul tetszik járni!

Morgó úrfi csak nevette tehetetlen üldözőit és a hajó gyorsan csobogott a Dunán fölfelé. A két vén mackó dühösen nézett utána.

— Hová megy a hajó? — kérdezte Mackó úr a hajóállomáson foglalkozó munkástól.

— Komáromba!

— Hát majd mi is Komáromba megyünk. Legalább tudjuk, hol kergessük a gézengúz! De mit szól ahhoz, Horkantó sógor, hogy a bocsnak volt Esztergomban és mi nem tudtunk róla?

— Mit szólok? — dörmögte Horkantó. — Azt mondom, hogy, hehehe, bocsásson meg, sógor... de az urfi megint lóvá tette kelyvedet.

— Kelmeddel együtt! — pattant föl Mackó úr.

— Bocsánat! — tiltakozott Horkantó. — Én csak lógós vagyok a sógor úr kocsiában, én arra megyek, amerre sógor úr hajtja az esze csikait.

Mackó úr dirmegett-dörmögött, mire Horkantó újfent rákezdte:
 — Most hát, sógor, fogja meg újra a gyeplőt és mondja meg, merre megyünk!

Mackó úr újból a munkáshoz fordult:

— Mikor megy másik hajó Komáromba?

— Reggel.

— Hm, hát reggelig itt maradunk, — morogta a tekintetes úr.

— Nincs kifogásom ellene, — bólintott fejével Horkantó. — Hallottam, hogy Esztergomban nagyon jó vendéglők vannak...

— Persze, kend csak a gyomrára gondol!

— Arra bizony, sógor. Az én lovacskám a gyomrom, az visz engem, s ha nem kap abrakot, ledob a porba.

— Jól van hát, majd abrakoltatunk estére.

Másnap reggel hajón ültek utasaink. Elbúcsúztak Esztergom várától és székesegyházától, amelyet a hajóról ismét megbámultak.

A Duna túlsó oldalán Párkány mezőváros csinos házsora nyájasan mosolygott feléjük. Aztán eltűnt a párkányi torony, majd az esztergomi bazilika is elhalványodott és mindinkább beleburkolózott a távolság ködébe.

Ej, Komárom, Rév-Komárom, sok vihart láttak a te bástyáid! Erős falaidat hasztalan ostromolta 1594-ben a török és 1849-ben a német. Büszkén beszéli minden köved, hogy ellenség még nem tudott karddal felhatolni bástyáidra.

Kevélyen dobban meg a magyar szív, ha Komárom várára gondol! Hogy dacolt a vár 1849-ben a tengernyi német és orosz hadsereggel! Hányszor verte el a magyar a vár alul az ellenséget, s mikor már az egész hazában lehullottak a szabadság zászlai, és kiesett az elhaló honvéd kezéből a fegyver, egyedül Komárom várán lengett büszkén, legyőzhetetlenül háromszínű szent lobogónk!

Dobbanjon meg szíved, magyar gyermek, Komárom hős védőjének, Klapka tábornoknak nevére! Az volt a vitéz, az volt a nagy vezér! Most már sírban nyugszik, de még zeng a hazában a Klapka-induló, amelynek dalára harcra rohant a honvéd.

Mennydörög az ágyu, esattog a kard,
 Ez lelkesíti csatára a magyart!

Most ércszobor hirdeti Komáromban Klapka tábornok dicsőségét. El ne felejtsetek megnézni, ha útatok arra visz! De még hangosabban hirdetik Klapka tábornok fényes tetteit a komáromi bástyák és sáncok, amelyek alul véres fővel menekült az ellenség.

A mi utasaink is a bástyák aljában ögyelegtek, és keresték a szökevény Morgó úrfít.

— A buksimat teszem rá, hogy itt bujkál a bástyák közt valahol az a rossz süvölvény! — mondotta Mackó úr.

— Az meglehet, — hagyta helyben Horkantó.

— Vajjon elcsípjük-e?

Horkantó most meglökte Mackó urat,

— Sógor!

— Mi az?

— Már megkaptuk a feleletet a kegyelmed kérdésére.

— Még nem hallottam.

Horkantó a bástya felé hunyorított a szemével.

— Oda nézzen kegyelmed a bástyára! Ott áll valaki és felel a kérdésre.

Mackó úr a bástyára nézett. Hát egy márványból való női alakot látott, amely valamit mutatott a kezével.

A tekintetes úr kerekre nyitotta a szemét, aztán ezt suttogta:

— Akármilyen legyek, de az a márványasszony fügét mutat nekünk!

— Bizony, fügét mutat az kegyelmednek. Evvel felel a kérdésére.

— Arra a kérdésemre, hogy elcsípjük-e öcsémet?

— Alighanem arra.

Mackó úr álmélkodva rázta a fejét. Arra ment egy katona. Mackó úr megszólította:

— Ha meg nem sérteném, vitéz uram, kérdeznék valamit.

— Szívesen felelek, ha tudok rá felelni.

Ezt mondotta a katona. Mackó úr hát előhozakodott a kérdéssel:

— Kinek mutatja az a márványasszony a fügét?

— Az ellenségnek.

— Hát nem nekünk?

A katona mosolygott.

— Miért mutatna maguknak? Hiszen nem rossz szándékkal állanak itt!

— Dehogy állunk itt rossz szándékkal, dehogy... — erősködik Mackó úr.

(Pedig bizony ki akarjuk porolni a Morgó úrfi bundáját! — mormogta Horkantó.)

Mikor a katona távozott, a tekintetes úr a sógorra förmedt:

— Hát kend mit ijesztget avval a fügével?

— Én ijesztgetem sógor urat? — szolt méltatlankodva Horkantó. — Hiszen amióta elhagytam csöndes barlangomat — óh,

bár ne hagytam volna el! — sógor úr egyik ijedelemből a másikba cipel engemet!

Egyszerre tátva maradt Horkantó szája. Arcán rémület tükröződött, fogai közül egyetlen hang sem tudott előtörni.

— Már megint mit ijedezik? — förmedt rá Mackó úr.

Horkantó sógor nem tudott felelni, csak a várfalra mutatott.

Mackó úr felnézett a falra s akkorát ugrott, hogy egy mókusnak is becsületére vált volna.

— Morgó!

Valóban, Morgó úrfi a várfalon áll, s miként a márványasszony, ő is fület mutatott ellenségeinek, már mint szeretett, kedves nagybátyjának Mackó úrnak és annak hű kísérőjének, Horkantó sógornak.

Mackó úr öklével fenyegetődött:

— Süvölvény! — ordította.

Többet nem tudott mondani a nagy meglepetéstől. Horkantónak azonban megjött a szava:

— Ej, ej, sógor, — mondotta — az öcsike, úgy látszik, csúfot üz kegyelmedből!

— Meglakol érte! — mondotta Mackó úr fogait csikorgatva.

— Ha az eddig történeteket nézem, drága sógor úr, bajosan lakol meg az úrri a sok pajkosságáért.

Morgó úrri ezalatt nyugodtan állt a falon és vigyorogva nézte rokonait.

— Hegyibe! Hol a kapu? — bömbölte Mackó úr, aztán mást gondolt és ezt kiáltotta: — Nem kell kapu! Addig megugrik az imponzor! Hajrá, sógor, a falnak! Másszunk a falon át!

Mackó úr nekirentott a falnak és hatalmas körmei segítségével kapaszkodott fölfelé. Háromszor visszapottyant a sánc árkába, amíg fölért a falra, míg ellenben Horkantó sógor bölcsen a kapu felé tartott, hogy azon át jusson a várba.

Még a kapuhoz sem ért, mikor egyszerre lövést hallott.

A dördülésre ijedten megfordult Horkantó. A falon állt Mackó úr, kézzel-lábbal integetett a várba és ezt kiabálta:

— Én nem vagyok szökevény! Inkább én kergetek egy szökevényt.

Bent azonban nem törődtek szavával és dörgő hang hallatszott:

— Megállj! Vagy lövök!

Egyszerre háromfelül is kiabáltak:

— Állj!

Mackó úr azonban nem állt meg, hanem lefelé ereszkedett a falon.

— Bum! Bum! Bum!

Három lövés dördült el. Mackó úr hanyatthomlok legurult a falról... Horkantó sógor elfödte mancsával a szörnyü látványra szemét és — ismét bölcsen — eloldalgott a pukkanó puskák közeléből.

*

A komáromi hajóállomáson egy utas gubbaszt. Kabátja sáros, egy helyt végig van szakítva és a kalapja nem tudta elfödni azt a nagy daganatot, amely a feje búbján emelkedett. Az utas lehajtva fejét, búsan néz maga elébe, és amint látszik, a Dunán fölfelé menő hajóra vár több más utassal.

Most új utas érkezik. Füttyörészve közeleg az állomáshoz, és nagyot toppant a talpával, amikor odaér.

— Csakhogy itt vagyok! — sóhajtotta. — Engem többet nem hurcol a sógor az orromnál fogva.

A búsuló utas erre megszólal:

— Dehogyan nem!

A most érkezett utas megdöbbenve fordul a beszélő felé:

— Mackó sógor! — mormogja. — Maga az, Mackó sógor?

— Én vagyok, Horkantó sógor!

— Azt hittem, hogy az ólomgaluska úgy megfeküdte a gyomrát, hogy több falatot nem kíván az életben.

Mackó úr keserűen mosolygott.

— Látom, búsult is kend utánam!

— Bizony búsultam. Csak úgy patakszott a könnyem.

— Azért fütyörészett, amikor jött?

Horkantó elvörösödött s ezt hebegte:

— A fájó szívemet akartam kissé felvidítani. De ni! Jaj, drága sógor, de kegyetlen állapotban van! Mi történt kegyelmeddel?

— Bizony nem sok jó! Egy golyó a kupámat súrolta, most is meg van dagadva tőle, a másik a kabátomat hasította fel... még szerencse, hogy nem a torkomat!

Ezen elmosolyodtak. Horkantó megkérdezte:

— Hát aztán miért lőtték kegyelmedre?

— Azt hitték, hogy szökevény katona vagyok, aki nem mer a kapun távozni.

— És Morgó úrfit nem lőtték agyon?

— Dehogy lötték! Úgy eltűnt, mintha a föld nyelte volna el. Az igaz, nem is volt kedvem a golyók fütyölése közt utána szaladni, s örültem, hogy a magam irháját elvihettem szárazon.

— Hát most hová, merre?

— Pozsonyba megyünk! Hallottam, hogy az öcskös már elutazott a városból. Hová? nem tudom. Ez a hajó, amely most köt ki, Pozsonyba tart. Hátha ott van az öcsém! Szálljunk a hajóra!

Csöngettek, és utasaink a pozsonyi hajóra szálltak. Nemsokára feltűnt az ős koronázó város hatalmas hídjával és magas dunaparti házsorával, míg a házak fölött a vár hatalmas épületei emelkedtek.

Nevezetes város ez is. Itt koronázták azelőtt királyainkat, itt gyűlt egybe az országgyűlés, itt hozták a törvényeket. Élénk, forgalmas utcái, magas házaival és szép üzleteivel sok helyen Budapestre emlékeztetnek.

Mackóéknak különösen egy fehér márványból való szobor tetszett meg.

Egyik ékessége ez a szobor Pozsony városának. Mária Terézia királynőt ábrázolja lóháton, míg mellette két magyar vitéz alakja látható. Tudnivaló a történelemből, hogy Mária Terézia trónját és birodalmát köszönhette a magyar nemzetnek. Alig húnyta be édesatyja, III. Károly király a szemét, Mária Terézia örökölte a trónt, a kapzsi szomszéd fejedelmek, akiknek egy-egy országra fájt a foguk, mindenfelől rája támadtak. Azt hitték, könnyen elbánhatnak az asszony uralkodóval. El is bántak volna vele, ha a nemes magyar nemzet nincs mellette. Mária Terézia szorongattatásában a magyar nemzethez fordult segítségért. A magyar nemzetet képviselő pozsonyi országgyűlés elé lépett könnyező szemmel, karján kis fiával és úgy kérte szívhez szóló hangon a magyarok támogatását.

És az országgyűlés mit tett?

A követek, akiket mélyen meghatott a fiatal királyasszony fájdalma, kirántották kardjukat és dörgő hangon kiáltották:

— Életünket és vérünket királynőnkért!

Az országgyűlés határozata folytán sok ezer magyar ifjú kardot kötött és egy győzhetetlen magyar hadsereg sietett az ellenes hadak elé.

A kapzsi szomszédokat hosszú harcban, de véres fejjel visszaverte a magyar kar.

Mária Terézia megtartotta a koronáit, birodalmait. S bizony a magyar nemzet erős karja őrizte meg azokat számára.

Ezt örökíti meg a Mária Terézia-szobor.

Mackó úr sokat szeretett volna megtudni a magyarok régi dicsőségéről, pozsonyi dolgairól, hát, amint az ósdi pozsonyi házakat bámulta, megszólított egy mellette elhaladó pozsonyi polgárt:

- Szerencsés jónapot kívánok, nemzetes uram!
— Kasamadiner! — felelt a polgár.

Mackó úr nagyot bámult erre a feleletre.

— Az úr nem tud magyarul?

— Nix ungrisch!

Ezt felelte a pozsonyi ember, már tudniillik, hogy nem beszél magyarul. Mackó úr fejét rázta.

— Uraságod itt született a régi koronázó városban, és nem tud mégse magyarul?

A német most tört magyarsággal ezt mondta:

— Aszért én jó motyor hazafi vatyok!

És büszkén a mellére vert.

Mackó úr azonban nem így gondolkozott.

— De már engedelmet kérek nagy jó uramtól, — mondta, — köszönöm az olyan hazafiságot, amely arra se viszi rá az embert, hogy megtanulja hazája nyelvét.

Horkantó sógor is közbehorkantott.

— Mintha csak a Mackó azt mondaná, hogy én jó mackó vagyok, de csak kecskéül tudok mekegni.

Mackó úr mosolygott.

— Igaza van, sógor! Ez egyszer igaza van. Fején találta a szöveget!

A pozsonyi úr azonban nem volt így elragadtatva, mert valamit morgott goromba falusiakról és köszönés nélkül elsietett.

Mackó úr tele torokból nevetett és a Horkantó vállát veregette:

— Ennek megadta, sógor! Hahaha, jól lefőzte ő kelmét.

Arra sétált egy diák. Mackó úr ezt is megszólította:

— Jó napot kívánok, kedves öcsém!

Jó napot, bácsi!

— Hát maga tud magyarul?

— Hogyne tudnék! — felelt a kis diák.

— Én pedig azt hittem, hogy Pozsonyban csak németül beszélnek.

A diák arca kigyulladt.

— Mi, az ifjúság, — mondotta — már nemcsak szívből, de nyelvben is magyarok vagyunk!

Mackó úr a helyes kis diákot örömeiben csaknem fölfalta. (No, nem komolyan akarta fölfalni, csak, amint mondani szokás.)

— Ezt már szeretem! — kiáltotta. — Az ilyen hazafiságot becsülöm, de nem ám az afféle németül kornyikáló magyar hazafiságot. Éljen a pozsonyi ifjúság!

— Óh, sok öreg pozsonyi is tud magyarul! — mondotta a diák, aztán ezt kérdezte: — Mivel szolgálhatok tulajdonképpen?

— Pozsony város dicső multjáról szeretnénk egyet s más hallani.

A diák sokat beszélt Pozsony történetéből és megmutatta a két atyafinak a város nevezetességeit.

— Menjenek át a ligetbe is, — tanácsolta a diák Mackóéknak. — Én nem kísérhetem el, mert haza kell sietnem, de oda menni el ne mulasszák, mert nagyon szép. A hídon átjutnak abba a paradicsomba.

Mackókék szívesen elbúcsúztak a derék fiutól, megköszönvén előbb a kalauzolást, aztán átballagtak a hídon a ligetbe.

Az bizony szép hely volt. Falomb, virág ringott, mosolygott feljüket és madárcsattogás, madárdal köszöntötte minden zugból.

— Gyönyörű ez a kert, — mondotta Horkantó sógor, — de egy híjja mégis van.

— Micsoda?

— Hogy rózsza helyett nem hurkakolbász terem a rózsabokorban.

— Megint éhes kelmed?

— Farkas koma sem lehet éhesebb, mint én.

— Ha ehethék kend, hát majd ehetik. Amott látok valami vendéglőt vagy kávéházat... vagy, ni, éppen erre tart az a pékinas, kosárral a karján; majd veszünk attól friss cipót.

A pékinas a kanyargó sétaútról bukkant elébük. Amint meglátta Mackóékat el akart oldalogni, de Horkantó rákiáltott:

— Megállj, fiam! Hadd lám, mi van a kosaradban?

A pékinas megállt, de eközben ábrázatját elfordítani igyekezett. Horkantó nem is az ábrázatját kutatta az éhes szemével, hanem a kosara tartalmát.

— Hiszen ez a fiú kalácsot árul, sógor! — kiáltotta ujjongó hangon. — Gyere, pajti, köszöntsd a gyomrocskámat.

Híres a pozsonyi dióskalács, mákoskalács és azzal volt tele a kosár. Horkantó három darabot is bekapott egyszerre és szinte fuldokolva mondotta:

— Egyék, sógor... pompás... tyűh, de jó-ó-ó...

Mackó úr is hozzáfogott hát a falatozáshoz, de az ő öröme nem volt teljes, mert a híres pozsonyi kalács a torkán akadt és meredt szemmel nézett a pékinasra.

— Morgó! — hörögte.

A pékinas Morgó úrfi volt. Amint látta, hogy fölismerték, eldobta a kosarat és futásnak eredt.

— Utána, sógor! — bömbölte Mackó úr.

Horkantó előbb fölkapta a kosarat s úgy követte Mackó urat.

— Én ugyan nem kergetném azt a süvölvényt, — mormogta, — mikor pozsonyi dióskalácsot ehetném. De az a sógor, az a sógor, hogy nem gondol a gyomrára! Soha ilyen Mackót! De vajjon merre futnak?

Morgó úrfi egyenesen a hídnak tartott, Mackó úr pedig a nyomába futott.

— Pozsonyba mennek, — gondolta magában Horkantó, mikor ő is a hídfőhöz ért.

Megállt és az izzadságot törülte homlokáról.

Aztán ezt morogta:

— Ej, az a dióskalács! Ej, az a mákoskalács! Itt van a markomban és nem ehetem belőle. Eh, irgum, burgum, én bizony eszem egyet.

Hamarosan bekapott egy kalácsot, utána még egyet, aztán egyszerre kettőt is. Hanem persze, mire átért a hídon, eltűnt szeme elől Mackó úr is, Morgó úrfi is.

— Vajjon merre loholnak? — tünődött magában. — Eh, fussunk mi az orrunk után. Kosárkám, kedves kalácsos kosárkám, a te társaságodban az óperenciás tengerre is elmegyek!

Futott, futott, hanem a kosár egyre könnyebbedett a mancsában.

Egyszerre hangot hallott maga mellett.

— Merre szalad, bácsi?

A megszólító kocsin ült. Jóképü falusi úr volt.

— Ha én azt tudnám! — felelt Horkantó.

— Talán kergetik, bácsi?

— Dehogy kergetnek! Én kergetek valakit. Azaz, hogy én meg a Mackó sógor.

— Láttam én két ilyenformájú atyafit, amilyen maga, — szólt a falusi úr, — arra futottak az országútra. Talán azok után szalad?

— Éppenséggel, hogy éppen azok után.

— Hát csak kapaszkodjék a kocsimra! Én is arra hajtok, majd utólérjük őket.

Horkantó kétszer se mondatta ezt magának. A kocsin termett és az ülésen kényelmesen hátradőlve, kárörvendezően gondolt arra, hogy Mackó sógor most a port nyeli és a lábát koptatja.

Az országúton csakhamar észrevették a két szaladó alakot. Morgó úrfi jól futott, Mackó úr se tágított, de a két paripa mégis gyorsabban röpítette a kocsit.

Már csaknem közelükbe értek, mikor egy keresztútnál a falusi úr megállította a kocsit.

— A mi útunk itt elválik, — mondotta, — mert én itt keresztútra hajtok. Szálljon hát le, bácsi, a pihent lábával hamar utóléri a futókat.

Horkantó megköszönte a falusi úrnak a szívességét, leugrott a kocsiról s csakugyan, kis idő múlva elérte Mackó sógort.

— Lassabban, sógor, — mondotta melléje kerülve, — én is itt vagyok.

Mackó úrnak a futástól elszorult a lélegzete, alig tudott beszélni.

— Hol késett kend? — kérdezte végre. — Régen lesem már, mert nagyon megéheztem. Adja ide a kosarat, hadd falok egy kicsit, mindjárt jobban győzöm a futást! Okosan tette, hogy elhozta a kalácsos kosarat!

Horkantó átadta a kosarat Mackó úrnak, aki mohón belenyúlt, hogy kikapjon belőle egy marékra való kalácsot. De hasztalan nyugtogatta a mancsát a kosárban szanaszét, nem akadt bele semmi.

Dühösen fölmordult:

— Hiszen üres ez a kosár!

Horkantónak ábrázatán meglepetés látszott:

— Üres? Lehetetlen!

— Ne tetesse magát, sógor! — kiáltotta haragosan a tekintetes úr. — Bizonyosan megette kend mind a kalácsot.

— Én?

— Kend bizony. A gyomrocskája megint zokogott, ugy-e?

Horkantó bűnbánó arcot vágott.

— Zokogott szegény, nem is tagadom, hogy ettem egy-két kalácsot, de nem mind.

Mackó úr visszaadta a kosarat a sógornak.

— Hát ha nem ette meg mind, itt a kosár, adja a maradékot is a gyomrának!

Erre már nem szólt semmit Horkantó. Futottak tovább Morgó úrfi után, futottak sokáig. Mackó úr már alig szuszogott.

— Ej, de jól bírja kend a szaladást, — mormogta, mikor látta, hogy Horkantó milyen könnyen lohog mellette. — Persze, jóllakott kaláccsal, az adja az erőt!

— Meg a lábunk is jó! — dicsekedett Horkantó, aki elhallgatta, hogy azért fut ilyen könnyedén, mert az út jó részén kocsiban ült.

Már nem tudták, meddig futottak, mikor feltűnt előttük egy hegyen valamelyes várrom. A hegy csúcsán, omladozó falaktól körülvéve emelkedett egy karcsu, magas oszlop, melyen fenséges vitézi alak állott, paizsra támaszkodva. A hegy lábánál ömlött a Duna és

a vitéz büszkén nézett a királyi folyamra, meg arra felé, amerre a folyam ömlött.

Szembe jött velük egy vándorló legény.

— Miféle várrom ez? — kérdezte tőle Mackó úr.

— Dévény várának romja, — felelt a vándorló.

— Hát az a vitéz kicsoda azon az oszlopon?

— Honfoglaló magyar dalia, Árpád seregének egyik hőse. Azt az oszlopot az ezredéves ünnepen állították ide Magyarország határára, a honfoglalás emlékére.

Mackó úr figyelmét megragadta az, amit a legény az ország határáról mondott.

— Hát itt van Magyarország határa?

— Itt bizony. Azon a váron túl már Ausztria következik.

Horkantó fölkiáltott:

— Tessék! Itt vagyunk a határon! Magyarország egyik szélé-

től a másik széléig kergetjük már azt a Morgó úrfit és még sem tudtuk elcsípni!

— De most fülön fogjuk! — mormogta a tekintetes úr. — Nem bocsájtjuk át az ország határán.

Elváltak hát a vándorlótól és kétszeres erővel nyargaltak az úrfi után. A várhegy alján már csaknem elérték a menekülőt, akit két oldalról közre kaptak.

Morgó úrfi előtt nem volt más út egy kis hídnál, mely egy szakadékon vitt át. Átsietett a hídon és szépen gondozott kanyargó úton futott tovább, de hegynek fölfelé.

Ez volt az az út, mely az ezredéves emlékhöz vitt.

Mögötte egyre hallatszott rokonainak súlyos dobaja.

Éppen feljutott az emlékhöz, mikor egy súlyos mancs torkon ragadta.

— Megvagy, fickó!

Mackó úr fogta az úrfi torkát. Morgó elkéült és elzöldült ettől a szoritástól és úgy leszédült az emlék mellé, mintha föbe ütötték volna.

Erre megszólalt Horkantó:

— Sógor, sógor, hiszen már megfojtotta az úrfit! Eressze el a torkát.

Morgó úrfi csakugyan olyan volt, mintha nem lenne benne élet.

— Dehogy eresztem! — kiáltotta Mackó úr. — Ismerem a kópét! Komédiázik most is, de fogadom, nem tesz többé lóvá.

Annyit mégis megtett, hogy kissé tágitott az ujján, úgy hogy Morgó úrfi lélekzethez jutott és kinyitotta a szemét.

— Körmöm közt vagy, úrfi! — sziszegte Mackó úr. — Most megfizetek a visegrádi mézért és a komáromi fügéért!

Morgó lehorgasztotta a buksiját és ijedtében oda volt egészen. Horkantó csillapította a tekintetes urat.

— Sógor, — szólt, — gondolja meg, hogy bár a visegrádi méz savanyu volt, a komáromi füge keserű volt, de a pozsonyi dióskalács, mákoskalács jó volt!

— Azt is kend ette meg! — mordult föl Mackó úr.

Horkantó most az úrfihoz fordult:

— Azt mondja meg az úrfi, hogyan került Pozsonyba pékinasnak.

Morgó úrfi nyöszörögve felelt:

— Vonaton utaztam Pozsonyba és beálltam egy pékhez inasnak... jaj, a gégem!

Horkantó mosolygott.

— A kalácsos pékhez állt be? Hehehe, oda vitte ugy-e az az aranyos kis mackó-gyomrocskája?

Mackó úr végét szakította ennek a hiábavaló beszédnek és rákiáltott Morgóra:

— Készülj, bocsi! Olyan náspárolást lát most mindjárt erről az oszlopról az a magyar vitéz, amilyent akkor se látott, mikor a magyarok Zalán katonáit kergették.

Morgó úrfi nagyot csuklott ijedtében és vágyó tekintet vetett a határon túlra, Alsó-Ausztria hegyeire, völgyeire. Hetedhétországon túl, az óperenciás tengeren is túl szeretett volna lenni...

Mackó úr fölemelte rettenetes mancsát, Horkantó azonban szelíden megfogta.

— Sógor, ne nagyot üssön!

— De akkorát ütök, hogy örökké megemlegeti.

— Kárt tesz benne.

— Azt akarok. Ő is elég kárt tett bennem. Nézze, a fejem búbja most is dagadt a komáromi katona golyójától, a kabátomat tegnap foltozta meg a pozsonyi szabó. Hát még kelmed védelmezi, kelmed, akinek a gyomrocskája annyit sírt miatta?!

Horkantó olyan arcot vágott, mint aki sokat szenvedett, de megbocsájt ellenségeinek.

— Igaz, sokat szenvedett az én szegény, ártatlan gyomrocskám, de az én okos gyomrom nem felejtí azt sem, hogy az úrfi a vitézlő Mackó-család sarja és szívesen megbocsájt.

— De én elfelejtem és nem bocsájtok meg! — bömbölte dühösen Mackó úr.

Morgó úrfi ezalatt ügyesen Horkantó felé somfordált.

— Horkantó bácsi, — susogta úgy, hogy Mackó úr ne lássa, ne hallja, — ha megment...

— Mit kapok? — súgta vissza az irgalmas szívü mackó.

— Kendnek adom a tajtékpipámat.

— Hát van már, úrfi, pipája is?

— Van bizony. Hiszen azért szöktem meg, mert a tanító úr meg akart verni a pipázásért!

— Értem, — dűnnyögte Horkantó. — Vigyázzon, úrfi! — tette hozzá. — Ha Mackó úr üt, bujjon a hátam mögé.

Mackó úr ezalatt azon volt, hogy kiszabadítsa mancsát a Horkantó markából. Sikerült is az neki, mire Horkantó így szólt:

— Ha már agyonveri, sógor, a saját vérét, a tulajdon kis öccsét, legalább meg ne fojtsa előbb. Bocsássa el a torkát.

Mackó úr elbocsájtotta a Morgó úrfi torkát és a fölemelt mancs irtóztató erővel zuhant a szerencsétlen bocs felé... No, Morgó, ha ez a csapás elér téged, nem nyalsz több mézet a mármárosi erdőkben!

A tekintetes úr úgy érezte, hogy marka akadálytalanul repül a levegőben és Morgó úrfi helyett, az üres levegőt legyinti. Álmélkodva nézett körül, de Morgó úrfit sehol sem látta.

— Hol a bocs? — üvöltött föl.

— Én bizony nem tudom, — felelt Horkantó.

— De hiszen itt volt ebben a percben!

— Igaz, de ebben a percben meg már nincs itt.

— Hát hova lett?

— Talán a föld nyelte el, kedves sógor: vagy varázssípja van, abba fújt és köd előttem, köd utánam, eltűnt.

Amíg azt mondotta Horkantó, a szeme ravaszul csillogott és a lábával észrevétlenül hátrarúgott, hogy nagyobb csöndre figyelmeztesse az ott kucorgó Morgó úrfit. Mert az úrfi úgy lihegett, mint a kovács fujtatója.

Mackó úrral forgott a világ. Lábával nagyot dobantott a földre és ezt ordította:

— Hát megint megszökött a fickó! Hát megint túljárt az esziünkön.

— Bocsánat, csak a sógor úr eszén, — tiltakozott Horkantó vigyorogva.

— De merre illanhatott el? — tanakodott Mackó. — Ej, ez az én rossz szokásom az oka mindennek. Ha nagyot akarok ütni, mindig behunyam a szememet. Most is behunytam s ezalatt megugrott. Hanem, hogy kend sem látta, sógor, merre ment, azon csodálkozom!

— Én is behunyam a szememet, ha valahol nagyot ütnek, — felelt Horkantó.

Mackó úr mogorván ingatta a fejét.

— Hát mit tegyünk? — mondotta. — Keressük itt a romok közt, talán azok közt lapul.

— Keresse, sógor, csak keresse!

Mackó úr jobbra cammogott. Mackó úr balra cammogott, de

Morgó úrfinak csak a lába nyomát fedezte föl. Azt pedig nem bánta az úrfi, ha üti is a bácsikája.

Ki kúszik a hegyoldalon, bokrok árnyékában? Mackó úr az ellenkező oldalon keresi, hát nem látja, hogy drágalátos öccse arrafelé szökik, míg Horkantó nyugodtan nézi, mint tűnik el az üldözött bocs szem elől.

*

Szombathely városában, a Széll Kálmán-utcában valaki türelmetlenül megszólal:

— Meddig bolygunk még, sógor?

— Amíg el nem fogom az öcsémet. Most már csak azért is elcsípem és tudom, többé el nem viszi szárazon. Nem ám! Én mondom, nemzetes és vitézlkő Mackó úr és macska legyenek, ha szavamnak nem állok! Ha megfogom, sógor, ha a körmöm közé kaparitom, száradjon el a mancsom, ha egy pillanatra elbocsájtom. Legutóbb is a kelmed kérésére bocsájtottam el, — bár ne tettem volna!

Mackó úr az, aki ilyen szónokol a szombathelyi utcán, míg Horkantó sunyi ábrázattal kullog mellette és ezt mormogja:

— Ha te tudnád, amit én!

— Mit morog kend? — kérdezte Mackó úr.

— Azt, hogy tudja-e, sógor, micsoda megyében járunk most?

— Micsoda megyében?

— Vazs megyében!

— Vazs megye? Talán Vas megye!

— Nekem így mondta egy szombathelyi ember. Vazsnek mondta a vasat. Bár nekem is vazsból lenne a lábam!

— Elfáradt már?

— El én. Nem is csoda, hiszen ha csakugyan vasból lenne a lábam, akkor is elkopott volna, amennyit mi már az úrfi után járunk. Nézze, sógor, mennyi új ház!

— Az ám, csupa új ház van ebben az utcában.

A Széll Kálmán-utca csakugyan új utca. Szombathely városa az utóbbi időben rohamosan emelkedik, egészen új városrész keletkezett benne. A Széll Kálmán-utca helyén tíz év előtt még hepehupás puszták telkek dísztelenkedtek, míg most szép, nagy házak ékesítik az új utcának mind a két oldalát. Van a városnak aszfaltja, villamos vasútja, sok szép üzlete, sok jeles intézete.

Amint mendegéltek, csinos térre jutottak, melynek közepén szobor állott. Magyarruhás daliás férfiut ábrázolt.

— Kinek a szobra ez? — kérdezték utasaink az arra járókélőket.

— Berzsenyi Dániel, a nagy költőé.

Vedd le a kalapodat magyar fiú, ha e szobor elé kerülsz. Berzsenyi gyönyörű, szívetrázó, hazafias költeményei nagyban hozzájárultak ahhoz, hogy a magyar nemzet fölébredt álmából és megmutatta az egész világnak erejét.

Mackó barátaink ugyan nem olvasták Berzsenyi költeményeit,

de mert ők becsülték az országot, melyben éltek, hát tisztelettel megsüvegelték Berzsenyi ércalakját is.

A város nagyon megtetszett nekik és összejárták minden utcáját. Mikor esteledett, mindenfelé villamos lámpa gyulladt ki és szórta szét vakító sugarait.

— Lám, sógor, — mondotta Mackó úr, — ilyen világítása Budapestnek sincs. Lám, lám, milyen takaros város ez a Szombat-hely.

Egy nagy kávéház előtt mentek el, melynek hatalmas ablakából csakúgy áradt a villamos fény. Mackó úr egyszerre megragadta Horkantó vállát.

— Nézze csak, nézze sógor! — suttogta (már amint egy mackó suttogni tud).

— Látom, nagyon szép kávéház, — suttogta Horkantó. — De miért szorítja kedves sógor oly nagyon a vállamat és miért suttog úgy, mintha elrekedt volna?

— Erőltesse csak jobban meg a látókáját, drága sógor! — suttogta Mackó úr. — De pszt! Halkan beszéljen...

— Csak a sok lámpát látom.

— Csitt, csitt... ne bömbölgjön kelmed... nem vagyunk Mármarosban, hanem Vas megyében!

— Vas megyében, sógor!

— Nem bánom, akár Réz megyének hívják is, de áldom azt a pillanatot, mikor ennek a városnak a földjére tettem a lábamat. Csitt, tenyerem, pszt, mancsom, türelem! Törben a madár!

— Miféle madár?

— Hát az az én kedves jómadaram.

— Morgó úrri?!

Horkantó jobban szemügyre vette a kávéházban levőket és szinte leesett az álla, mikor egy asztal mellett észrevette a gyanútlanul kávézó Morgót.

— Az ügyetlen! — morogta.

— Mit mond kelmed? — riadt rá Mackó úr.

— Hogy most meg nem szabadul a körmünkből!

— De nem ám! Csak résen legyünk. Vigyázz!

Az a helyiség, melyben Morgó úrfi ült, a Sabária-szálló kávéháza volt.

Morgó úrfi befejezte a kávézást és egy ujságot vett a kezébe.

— No, nézze sógor, — mondotta Horkantó, — mégsem volt a bocs oly rossz tanuló, hisz már olvasni is tud!

— Nem olyan nagy tudomány az olvasás.

— De nagy tudomány bíz' az!

— Kelmed tán nem tud olvasni?

Horkantó elvörösödött, dirmögött, dörmögött, mert nem akarta bevallani, hogy bizony ő is jobban ért a méznyaláshoz, mint a betűhöz.

Mackó úr egyszerre nevetni kezdett.

— Haha! Ez ugyan szépen olvas.

— Az úrfi? — kérdezte Horkantó. — Látja, sógor, hogy egészen beledugja az orrát az ujságba.

— Az ám, fordítva tartja azt az ujságot.

Már ezen Horkantó is elmosolyodott, Mackó úr pedig folytatta:

— Én jobbról megyek a kávéházba, kelmed balról és közrefogjuk a lurkót. De óvatosan lépkedjünk!

Lassan benyitottak. Mackó úr lábujjhegyen közeledett az asztalhoz, már csak egy ugrásnyira volt tőle és a tekintetes úr ugrott is.

Reccs!

A tekintetes úr elvágódott a földön, de nem egyedül, hanem egy pincér is alatta feküdt és körülötte kávécsészék tört cserepe hevert. Az történt, hogy mikor Mackó úr ugrott, éppen akkor sietett arra a pincér, aki tálcán három csésze kávé meg három pohár vizet vitt s Mackó úr terhétől tálcástól a földre zuhant, magával rántván a tekintetes urat.

A pincér kiabált, Mackó úr szeme pedig tele lett kávéval.

— Segítség! Gyilkos! — kiabált a pincér.

— Dehogy vagyok gyilkos, — morogta Mackó úr, mikor föltápáskodott a földről. — Nem vagyok én gyilkos, csak az öcsémet akarom megverni. De hol van a fickó?

A tekintetes úr az első percben semmit sem látott, mert a kávé befutotta a szemét.

A kávéházbekiek összefutottak és talpra állították a pincért. Mindenki perelt Mackó úrral és az öklét rázta az orra előtt.

A tekintetes úr kitörölte a szeméből a kávé és így szólt:

— De tisztelt és becses urak, miért haragusznak rám? Tehetek én arról, hogy nekem jött a pincér?

— Az úr ugrott nekem! — rivallta a pincér. — Az úr tönkretette az edényt, meg a ruhámat... kiöntötte a kávé... ha nem fizeti meg a kárt, rendőrt hívok!

— Hát hiszen megfizetem, — mondotta Mackó úr. — De hol van az öccs?

— Arra én is megint nagyon kíváncsi vagyok, — szólalt meg Horkantó.

— Hát megszökött?

— Meg az.

Mackó úr elkeseredetten nézett maga elé. Nem szólt semmit, megfizette a kárt és az ajtónak indult.

— Hová, sógor? — kérdezte Horkantó.

— Megyek az öcsém után.

— Hiszen már este van, későre jár!

— Sebaj! A szombathelyi utcákon este is olyan világos van, mint nappal.

Mackó úr kinyitotta az ajtót és távozott a kávéházból. Horkantó mellette ballagott és egyszer megszólalt:

— Irigylen, sógor a buksiját.

— Miért?

— Mert az már kávézott.

Mackó úr fejről csakugyan kávé csöpögött.

Keresték mindenfelé az úrfit, de nem lelték. Jártak künn a vasúti állomáson is s ott megtudták, hogy Morgó Győr felé utazott.

— Hát Rézmegyében sem fogtuk el! — sóhajtott Mackó úr.

— Vazsmegyében, — igazította ki Horkantó sógor.

— Hát Vasmegyében. De vasból van az én türelmem is és addig megyek utána, amíg meg nem fogom.

Kis ideig hallgattak, majd megszólalt Horkantó.

— Eszembe jutott valami.

— Mi?

— Hogy az én gyomrocskám is olyan, mint a vas... mint a vaslánc.

— Miért, hékás?

— Akár a vaslánc, ha leteszik, sír, ha fölveszik, sír.

— Sír az, sógorkám, akkor is, ha hozzá sem nyulnak. Gyerünk hát vacsorázni. Reggel pedig Győrbe megyünk.

*

Győr szép város. Csinos és kedves régi házain kívül, melyeknek a zárt erkélyeiről mosolygó gyermekek néznek alá, nagyon sok díszes, nagy épülete van. Különösen szép a Széchenyi-tér fényes üzleteivel, de akárhány utcája is a fővárosra emlékeztet. A Rába folyótól szegett sétatéri szigeten emelkedik Kisfaludy Károlynak, a költőnek a szobra.

A sétatéri szigetre is elmentek. Ott játszott éppen egy csomó gyerek.

— Kis rubintocskáim, — szólította meg őket Mackó úr, — mit műveltek?

— Játszunk, — feleltek a gyerekek.

— Mit játszotok?

— Találós meséket adunk föl egymásnak. Meg aztán azt is próbálgatjuk, ki tudja gyorsan elmondani a legnehezebb győri mondást.

— Halljuk! Melyik az?

Az egyik fiú elmondotta nagy gyorsan ezt:

— Győr várában városában Rába Rábca rákja rágja rági-csálja lábamat.

Csak úgy pergett a fiú nyelve, amíg elmondotta.

— Hiszen ez nem is olyan nehéz, — mosolygott Mackó úr.

— Hát el tudja, bácsi, gyorsan mondani?

— El én, akár a vízfolyás.

— Halljuk!

Mackó úr rákezdte:

— Győr várában városában Rába Rábca rágja rákja...

A gyerekek nevetve kiáltották közbe:

— Hopp! Itt az első hiba!

— Csakugyan elvételtem, — vallotta be a tekintetes úr, — de hadd kezdem újra! Győr várában városában Rába Rábca rákja rákja rákicálja lábamat. Ugy-e, jól mondtam?

A gyerekek ismét nevettek.

— Óh, dehogy, bácsi! Rákja rágja rágicsálja, nem pedig rákja rákja rákicálja.

— Majd én mondom el gyöngyen, — vállalkozott Horkantó sógor. — Most hallgassatok, győri gyerekek!

Ezzel rágyujtott:

— Győr vá-rá-ban vá-ro-sá-ban...

Horkantó lassan szótagolva beszélt, de a gyerekek rákiáltottak:

— Gyorsabban, bácsi! Ily lassan nem ér semmit.

— Hja, gyorsan kell mondani? — kérdezte Horkantó, mintha most hallaná először azt a föltételt. — Hát hiszen elmondom én oly sebesen, mint amily sebes a sas.

Megint rákezdte:

— Győr várában városában Rába Rábca rágja rágja... rágja rágja... rágja...

Horkantó egészen kipirult az erőlködéstől, csaknem fuldoklott bele, de a nyelve nem tudott megbirkózni a csomóval, egyre azt hajtogatta:

— Rágja... rágja...

A gyerekek ujjongtak, Mackó úr pedig így szólt:

— Ne rágja már tovább, sógor, mert megfullad bele.

Aztán a gyerekekhez fordult:

— Kis madaraim, nem láttátok az öcsémet? Olyan barna a ruhája, mint a miénk, de kisebb a legényke.

— Rágja... rágja... — morogta egyre Horkantó.

— Nem láttunk ilyen barnaruhás kicsi bácsit, — mondták a fiúk.

Ebben a percben csúfolkodó hang hallatszott:

— Győr várában városában Rába Rábca rákja rágja rágicsálja Mackó bácsi füleit.

Mackó úr nagyot ugrott.

— Ez a bocs, Horkantó sógor! — kiáltotta. — Ez a bocs!

— Rágja, rágja... — morogta szakadatlanul Horkantó.

Mackó úr megrázta.

— Hallja, sógor! A bocs itt van. Most karatyolta el a győri mondást.

— Még pedig gyorsan és jól, — hagyta helyben Horkantó. — Jobban, mint kegyelmed meg én. Pedig be nehéz az a mondás... rágja, rágja...

Mackó úr dühösen fölmordult:

— Ne makogjon már kelmed! Úgy sem tud kigázolni abból a rágjából. Inkább a bocsot keressük!

— Hát hol van?

— Ha én azt tudnám! Csak a hangját hallottam, de magát sehol sem látom. Pedig itt bujkál valahol.

Mackó úr most a gyermekekhez fordult:

— Drága rubintjaim, aranyos galambocskáim, nem segítenétek elcsípni az öcsémet? Itt rejtőzik a kertben. Több szem többet lát, hát segítsetek nekem!

— Szívesen! — mondták a fiúk.

Szétrebben az egész társaság. Ki erre, ki arra futott. Akár a kis csirkék, annyifelé szaladtak a fiúk s a két mackó cammogva loholt mögöttük. Morgót azonban nem lelték sehol.

Üldözés közben észrevett Mackó úr egy magas vasoszlopot.

— Megálljunk, sógor, — szólt, — én fölmászok erre az oszlopra és onnan a magasból szétnézek. Tudom, meglátom onnan a tacsót!

A szót tett követte. Mackó úr fölmászott az oszlopra, melynek a tetejébe valami vastag drót volt erősítve. A tekintetes úr belekapaszkodott a drótba... és felordított.

Potty!

Hatalmas puffanás hallatszott. Mackó úr a földön feküdt és keservesen nyögött, míg Horkantó részvétellel hajolt föléje:

— Leesett, sógor? — kérdezte.

— Le én, — nyögte Mackó úr. — Segítsen talpra, sógor. Így ni, köszönöm!

E szavakkal talpra állt Mackó úr és úgy vágta hátba Horkantót, hogy annak szikrát vetett a szeme.

Horkantó bámult.

— Miért ütött meg engem, sógor?

— Mintha nem tudná! — felelt a tekintetes úr.

— Bizony nem tudom.

— Hát azért, mert kelmed, mikor odafenn voltam, meghajított kövel.

— Én?! — kiáltott föl Horkantó megbotránkozva. — Én ugyan nem dobtam meg, sógor!

— Pedig én éreztem az ütést. Azért is estem le!

A fiúk odaérkeztek s hallván az esetet, elmosolyodtak.

— De bácsi, — szólt az egyik, — nem a kő ütötte meg, hanem a villamos áram. Ugy-e belekapaszkodott a drótba?

— Bele én, fiacskám.

— Hát a drótban járó villam ütötte meg.

— Bácsi! — hangzott most a közelben.

— A bocsi! — kiáltotta Mackó úr.

— Én vagyok! — felelt a hang. — Kedves bácsikám, ajánlanék valamit.

Mackó úr forgatta a fejét, szimatolt mindenfelé, hogy merre lehet a bocsi, de nem látta sehol. Végre megszólalt:

— Beszélj vagy morogj!

Most ez hallatszott:

— Béküljün ki! Ha megígéri, hogy nem bánt, haza megyek magával.

Mackó úr méltatlankodott.

— Szélhordta lurkója! — kiáltotta. — Még neked áll föllebb?

Béküljünk ki? Úgy békülök én ki veled, hogy félesztendeig sántikálsz utána.

— Már pedig, ha meg nem ígéri, hogy egy ujjal se nyul hozzám, — felelt Morgó úrfi, — úgy elmegyek, hogy híremet se hallja többé.

Mackó úr meghökkent. Bizony nem lehetetlen, hogy az úrfi megteszi azt, amivel fenyegetőzik. Kis vártatva édeskés hangon így szólt:

— Bocsikám, drága bocsikám, egyezzel bele legalább abba, hogy háromszor hátra üsselek!

— Nem én, — kiáltotta. — Mégegyszer, utóljára kérdem, megígéri vagy sem, hogy hozzám nem nyul?

Mackó úrnak hirtelen eszébe jutott valami. Erre elmosolyodott és engedékeny hangon így szólt:

— Jól van drága öcsikém, megigérem, hogy egy ujjal sem nyulok hozzád!

— Iskolába sem kell járnom? — kérdezte Morgó úrfi.

— Iskolába is csak akkor jársz, ha kedved tartja.

— Az én kedvem sohasem tartja! — kiáltotta nevetve Morgó úrfi. — Itt vagyok, bácsi!

Hát a süvölvény egy magas épület tetején guggolt.

— Gyere már le, öccse! — morogta Mackó úr.

Morgó úrfi gyorsan leereszkedett a házról és meghajolt Mackó úr előtt:

— Csókolom a mancsát, bácsi! Hogy szolgál a drága egészsége? Nem viszket már a komáromi golyó helye?

— Köszönöm kérdésedet, drága bocsikám! Jól érzem magamat és a komáromi golyót már el is felejtettem.

— Örvendek, bácsi. Mikor utazunk haza?

— Akár mindjárt!

Esteledett már, mikor Mackó úr Horkantó sógorral és Morgó úrfival megérkezett máramarosi úri hajlékába.

Mackó úr, mikor a Pista inas lesegítette a kocsiról, az üdvözlésre csak annyit felelt:

— Adj' Isten! Gyerünk vacsorálni.

Bementek a házba. Az ebédlőben meg volt terítve az asztal és Morgó úrfi azonnal melléje telepedett, mintha ő lenne a nagybátyja legkedvesebb vendége.

Most kocsizörgés hallatszott, mely a ház előtt megszűnt.

— Új vendég jött, — mondotta Horkantó sógor. — Vajjon ki lehet?

Kis vártatva kopogtak az ajtón.

— Szabad! — mondotta Mackó úr.

Az ajtó kinyílt s belépett rajta Cammogó mester, a mackó-tanító. A mancsában mogyorófa-pálcát szorongatott.

Morgó úrfi a jövevény láttára rémulten ugrott föl helyéről, kivált, hogy az üdvözlés után Cammogó mester így szólt hozzája:

— Hát itt vagy te kis mihaszna? No, lásd, kár volt bejárnod toronyát, boronyát, mégis megkóstolod a mogyorófa-pálcikámat!

Morgó úrfi felütötte a fejét.

— Nem oda Buda! — kiáltotta. — A bácsikám megígérte, hogy ha hazajövök, nem lesz bántódásom.

— Ohó, — morogta Mackó úr. — Ohó! Csak azt ígértem, hogy én egy ujjal se nyulok hozzád. De hogy a tanító úr mit csinál veled, abba nem szólok bele.

— Hát azért hívta ide, bácsi, a tanító urat, hogy engem megverjen? — kérdezte szepegve Morgó úrfi.

— Én öcsikém, csak vacsorára hívtam a te derék, jó tanító-mesteredet.

— Aki mindjárt megkezdi a tanítást, — segítette ki Mackó úr szavait Cammogó mester.

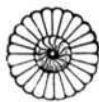
A mogyorófa-pálca suhogott.

— Megszököl még egyszer az iskolából? — kérdezte Cammogó mester.

— Nem, nem, többet nem! — kiáltotta Morgó úrfi. — Csak ne bántson, tanító úr!

Cammogó mester erre abbahagyta a náspángolást.

Jutka asszony bevitte a vacsorát és a mackó-urak asztalhoz ültek. Mind jóízűen falatoztak, kivéve Morgó úrfit, aki úgy találta, hogy jobb vacsorában is volt már része.

MACKÓ ÚR UTAZÁSAI

Sebők Zsigmond: Mackó úr útnak indul

- Mackó úr utazásai
- Mackó úr újabb utazásai
- Mackó úr szárazon és vizen

Bocs Bálint: Tányértalpu koma, a sportbajnok

- Tányértalpu koma a repülőgépen
- Tányértalpu koma Amerikában
- Tányértalpu koma vitézi tettei Boszniában
- Tányértalpu koma utazása Hollandiába
- A három Tányértalpu testőr és Tányértalpu koma egyéb kalandja
- Tányértalpu koma fiainak utazása a föld körül
- Tányértalpu koma képes- és verseskönyve

---

*Singer és Wolfner irodalmi intézet rt. kiadása
Budapest, VI., Andrásy-út 16*

